

ORVOSKARI HIRMONDÓ

*Boldog
Ünnepeket!*

TARTALOM

KARÁCSONY

(Hofmanné Majoros Ildikó
és Kiss Tamás összeállítása)

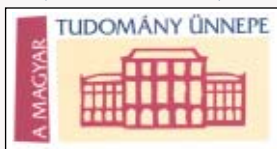
Az Egyetemi Orvosnapok eseményeiről

A Romhányi-szobor leleplezési ünnepsége

(dr. Kosztolányi György, dr. Németh Péter)

A Magyar Tudomány Ünnepe – Pécs

(dr. Karádi Zoltán)

Előadás-összefoglaló (dr. Szelényi Zoltán)

Látványos Tudomány – Fotópályázat:
az eredményhirdetésről

A minőségbiztosításról (dr. Nyárády József)

A Tanári Testület és a Kari Tanács ülései

Habilitációs eljárások engedélyezése

(dr. Lázár Gyula)

Magyarokhoz (Papp Lajos)

és a Magyar Országgyűlés

Elnökének válasza

15 éves az Immunológiai és Biotechno-
lógiai Intézet (dr. Bartis Domokos)

RENDEZVÉNYEK, ESEMÉNYEK:

A Nemzetközi Májkutató Társaság (dr.

Pár Alajos), a Magyar Urológus Társaság

(dr. Jávorszky András) kongresszusa, a Ma-

gyar Nephrológiai Társaság Nagygyűlése

(dr. Markó Lajos), valamint az arrayCGH

hazai megtelepítését célzó alapképzés (dr.

Tészás Alexandra) és a PTE Klinikai Táplá-

lási Munkacsoportjának ülése (Szabóné dr.

Schirm Szilvia)

A biobankokról (dr. Melegh Béla)

Sikerek a HEFOP pályázatban (Bognár

Rita, dr. Róth Erzsébet, dr. Melegh Béla)

Sporteredmények

(Farkas György, Teczely Tamás)

Könyvismertető

Pekár Mihály Kopits János alkotásain és

Kopits János pécsi vonatkozású orvosi

plakettjei (dr. Vértés László)

Működéssel kapcsolatos utasítások

Pályázatok

Intézeti, klinikai hírek

Tudományos közlemények

Sajtószemle

„Ami igaz az szép és ami szép az szerintem jó is...” (Petőfi Sándor)
Sok tartalmatlan, hamis forma közt zajló életünkben a lélek mannáját,
az igaz művészetet kínálom Önöknek töltekezésül, és 1956 emléke előtt is
tisztelgelve kívánok mindannyiuknak tartalmas, szép karácsonyt.

Kiss Tamás OEKK Könyvtár

Márai Sándor:

Mennyből az angyal

MENNYBŐL AZ ANGYAL – MENJ SIETVE

Az üszkös, fagyos Budapestre.

Oda, ahol az orosz tankok

Között hallgatnak a harangok.

Ahol nem csillog a karácsony.

Nincsen aranydió a fákon,

Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.

Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.

Szólj hangosan az éjszakából:

Angyal, vigyél hírt a csodáról.

Csattogtasd szaporán a szárnyad,

Repülj, suhogj, mert nagyon várnak.

Ne beszélj nekik a világról,

Ahol most gyertyafény világol,

Meleg házakban kerül asztal,

A pap ékes szóval vigasztal,

Selyempapír zizeg, ajándék,

Bölcs szó fontolgat, okos szándék.

Csillagszóró villog a fákról:

Angyal, te beszélj a csodáról.

Mondd el, mert ez világ csodája:

Egy szegény nép karácsonyfája

A Csendes Éjben égni kezdett –

És sokan vetnek most keresztet.

Földrészek népe nézi, nézi,

Egyik érti, másik nem érti.

Fejük csóválják, sok ez, soknak.

Imádkoznak vagy iszonyodnak,

Mert más lóg a fán, nem cukorkák:

Népek Krisztusa, Magyarország.

És elmegy sok ember előtte:

A Katona, ki szíven döfte,

A Farizeus, ki eladta,

Aki háromszor megtagadta.

Vele mártott kezét a tálba,

Harminc ezüstpénzért kínálta

S amíg gyalázta, verte, szidta:

Testét ette és vérét itta –

Most áll és bámul a sok ember,

De szólni Hozzá senki nem mer.

Mert Ő sem szól már, nem is vádol,

Néz, mint Krisztus a keresztfáról.

Különös ez a karácsonyfa,

Ördög hozta, vagy Angyal hozta –

Kik köntösére kockát vetnek,

Nem tudják, mit is cselekesznek,

Csak orrontják, nyínak, gyanítják

Ennek az éjszakának a titkát,

Mert ez nagyon furcsa karácsony:

A magyar nép lóg most a fákon.

És a világ beszél csodáról,

Papok papolnak bátorságról.

Az államférfi parentálja,

Megáldja a szentséges pápa.

És minden rendű népek, rendek

Kérdik, hogy ez mivégre kellett.

Mért nem pusztult ki, ahogy kérték?

Mért nem várta csendben a végét?

Miért, hogy meghasadt az égbolt,

Mert egy nép azt mondta: „Elég volt.”

Nem érti ezt az a sok ember,

Mi áradt itt meg, mint a tenger?

Miért remegtek világrendek?

Egy nép kiáltott. Aztán csend lett.

De most sokan kérdik: mi történt?

Ki tett itt csontból, húsból törvényt?

És kérdik, egyre többen kérdik,

Hebegve, mert végképp nem értik –

Ők, akik örökségbe kapták –:

Ilyen nagy dolog a Szabadság?

Angyal, vidd meg a hírt az égből,

Mindig új élet lesz a vérből.

Találkoztak ők már néhányszor

– A költő, a számár, s a pásztor –

Az alomban, a jászol mellett,

Ha az Élet elevent ellett,

A Csodát most is ők vigyázzák,

Leheletükkel állnak strázsát,

Mert Csillag ég, hasad a hajnal,

Mondd meg nekik, –

mennyből az angyal

New York, 1956.

Dutka Ákos:

Karácsonyi beszélgetés az Úr Jézussal 1923-ban

Ha e beteg, bolond világra
Uram, még egyszer megszületnél,
Bár milliányi templomod van,
Kezdhethnél megint Betlehemnél.
Szalmajászolnál rangosabb hely
Uram, tenéked ma se jutna:
Soha messzibb a Te országod,
„Miatyánkod” bár mindenki tudja.

Ha így jönnél Názáretből
Sápadtan, fázva, december este,
Az ügyefogyott szenvedőkhöz
Párizsba, vagy Budapestre,
S leülnél az éhezők közt
S abból, amit valaha mondtál
Mesélnél új vigasztalásul –
Elfognának a tizedik szónál.

Mondjál csak új Hegyibeszédet
S amit mondtál a gazdagokról
S ha gyűlnének az elhagyottak
S szólnál az Írás-forgatókról
S ha megpróbálnád Uram még egyszer
Az Embert rávenni Szeretetre –
Internálnának, esküszöm rá,
Ha nem is vernének mindjárt keresztre.

Dsida Jenő:

Itt van a szép karácsony

Itt van a szép, víg karácsony,
Élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?

Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.

Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranyese, áhitat
minden szívet átitat.

Pásztorjátások be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekük csudaszép.

Tiszta öröm tüze átég
a szemeken, a harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!

1929

Fotó: Gergely Tibor és Horváth László

Felelős szerkesztő: Róth Erzsébet, Barthó Loránd

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 536-116, 536-000/1214. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295

Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája. Vezető: Ollmann Ágnes

Az első borítón Horváth László, a hátsón Barthó Loránd fényképei. Középen Lázár Gyula baranyai falvakban készített felvételei.

Fekete István

Régi karácsony

elbeszélések

Új Ember könyvek 1., 1994.

ÉJFÉLI LÁTOGATÓK

A patak még az ősön kiöntött és a kósza vadvizek ottmaradtak a réten. Szétterültek, elcsendesedtek és tükrükben napal felhők, éjjel pedig csillagok nézegették magukat. Később fázni kezdtek és a ködöt elcsapta a szél és a dermedt December hárttyás jégüveget simított fodrozó hátukra.

– Aludjatok! – mondta – és elkopogott az erdő felé. Lerázta a fákról a maradék leveleket. Letördelte a korhadtt gallyakat és rá sem nézett a fenyőkre, melyek zöldek voltak, mint a fű a tavalyi pástortüzek helyén. A fenyőknek nem parancsolt December, nem is szerette őket. Kemény léptekkel ment el mellettük és nem tehetett semmit, ha zsongó susogással nevettek össze a háta mögött. . . Fogcsikorgatva állt meg az erdőszélen. Körülötte jeges szél perdült és a messze, ködös határ hangtalanul borult patkós csizmája alá.

Csak a patakparton volt valami mozgás. A kiöntéseken csúszkáltak a gyerekek. Nekifutottak a réten, és a jégen könnyű lett egyszerre a csizma, mintha elszakadtak volna a földtől. Már akinek volt csizmája. Borsos Jóskának csak cipője volt. Bár ez a cipő! Madzag itt, madzag ott. Egy kis rongy is lóg ki belőle. De csúszik és ez a fő. Jóska szinte repül. Mindig messzebb, mint a többiek. Jó kis cipők ezek és nem cserélne semmiféle csizmával. Meleg, meleg az a csizma, de nem lehet benne futni. . .

A kiöntés közepén sás van. Jóska odáig szeretne elcsúszni.

– Ha akarnék, el is csúsznék. . .

– Hát akarj! – mondta irigyen a bíró fia, akinek csizmája szépen nyikorgott ugyan az utcán – misére menet – de itt hasznavehetetlen volt.

Jóska nekilendült. Vékony lábai dobogva rohantak a jégre és csúszott, csúszott egész a sásig. Ott azonban vékonyabb volt a jég, roppant egyet és Jóska derékig benne volt a jeges vízben. Hamar kikapaszkodott és nevetve rázta le a vizet: – Hát ugye elcsúsztam? . . .

– El, de most mehetsz haza. . .

– Semmi ez, – mondta – pedig nagyon fázott. – Megszárad. . .

– És csúszkált tovább. Rajta ne nevéssen a bíró fia.

Amikor a vacsorafüstök kiszálltak a rétre, Jóskán már zörgött a vékony nadrág. Jég volt az egész. Másnap reggel kilelte a hideg és Jóskát valami ismeretlen bágyadság fogta alélt karjaiba.

Harmadnap doktorért kellett menni.

– Megfizetni csak a tavasszal tudom – mondta anyja párás szemekkel és megigazította kendőjét, melyet még ura temetésére vett és fakón zöldes volt, mint a falusi özvegyeké általában.

A doktor nem sokat vizsgált. – Tüdőgyulladás – mondta és kinézett az ablakon, melyen túl köd volt és szomorú, hideg bizonytalanság. – Nagyon gondosan tartsa be Borsosné, amit mondok. Nagyon gondosan. . . Orvosságot küldök.

Jóska ezekről a dolgokról már nem tudott semmit. Néha a forróság verejtékében főtt, néha hideg ölelésbe fordult, ha anyja vizes lepedőbe csavarta. Ilyenkor kinyíltak szemei, de olyan retten-

tő messzeségbe néztek, hogy anyja elsírta magát.

Így jött el a karácsonyeste.

Délután nagy lett a csend, mert hullt a hó. Az ünnep már a faluvégén volt és csak arra várt, hogy az ablakszemek hívogatóan kinyíljanak.

Néha csengő csendült az utcán, néha kinyílt egy ajtó s ilyenkor a fény kisurrant a hóra, mely tiszta volt, puha, mint nagy ünnep arca.

Amikor elsőt harangoztak éjféli misére, elállt a hó. A harangszó halkán megverte az ablakokat, aztán kiszállt a határba. Végiglengett az utakon, megsimogatta a sóhajtó nádat és kerengett az erdő felett, hol fehér pompában álltak a fenyők és hócukros tobozkaikat szívesen odaadták volna valakinek.

Második harangszókor a falu már mozgolódni kezdett. A templom ablakaiban meleg derengés lobogott és az öregebbek már elindultak éjféli misére. Borsosék háza előtt halkították a szót, mert a Jóska gyerek Isten tudja, megéri-e a reggelt. . .

A falu gondolatai puhán léptek Jóska mellé és megsimogatták. De Jóska ezt nem érezte. Aszott kis keze fuldokolva verte a levegőt, szíve ijedten kapálódzott valami rém szorításában és szája cserepes résében izzó lélegzet repkedett.

A harmadik harangszóra kitérült a templomajtó. Az öreg boltívek alatt az orgona búgni kezdett. A gyertyák lobogó fénye kavargva szállt szét az ének szárnyán, azután kitérült az ajtón és a szelíd, meleg Világosság elindult az éjszakában.

Útjára ránevettek a csillagok, fellobbantak érintésére a házi tűzhelyek és az erdő szélén üldögélő zúzmarás December is felkapta a fejét. A fény már a réten közeledett az erdő felé.

– Erre tart! – ugrott fel és amikor felállt, már körülvette a derengő fény. Az öreg mélyen meghajtotta fehér, havas fejét és arca olyan volt, amilyenek sohse látták a didergő fák, cserjék és madarak.

A fény azután szétlobbant az éjszakában és csak csillagok sugároztak azután erősebben.

December pedig odalépett a legközelebbi kis fenyőfa mellé.

– Készülj fiam. Szedd össze magad. Vendégségbe megyünk.

A kis fenyő boldogan mocorgott.

– A hó rajtam marad?

– Persze, hogy rajtad! Ki látott karácsonykor fenyőt csupaszon. . . Mindjárt jövök, mert nem mehetünk csak úgy üresen. . .

És az öreg December fürgén lépett el az erdőben. De mint a gondolat, már újra ott volt megint. Mögötte egy kis őz, egy nyúl, egy róka, feje felett pedig röpködő madarak.

A madarak a fenyőre szálltak.

– Mehetünk.

– És a lábaim? – topogott a kis fenyő. – Hogy menjek így? Bele vannak fagyva a földbe.

– Elfelejtettem – dörmögött az öregember. – De azért nem muszáj mindjárt siránkozni. . .

Talpra állította a kis fát és elindultak a falu felé. A fenyőn pirosok ültek, piros mellénykében, kékcinkék, királykák és egy kis ökörszem, mely még itt is fürgén ugrált az ágak között. – Leveri rólam a havat – panaszkodott a fenyő – még ilyenkor se tud vesztet maradni. . .

– Csend! – mordult rájuk az öregember. – Csak nem veszedtek ilyenkor. . .

És attól kezdve csend lett. Csak a róka szólalt meg a faluvégén, hogy ő már ismeri erre az utat. . . de a többiek olyan szemrehányóan néztek rá, hogy lehajtotta fejét és látszott rajta, hogy súlyos lelkiismeretfurdalások gyötrik. . .

A falu üres volt. A házak fáradt szeme már lecsukódott és a havon nagy békeesség hallgatott.

Csak Borsosék háza nézett vörös szemével az éjszakába, de már álmos volt ez is és észre sem vette, hogy nyílik a kis ajtó és vendégség érkezett.

– Csendesen – susogta a havasszakállú öregember – és amikor mindnyájan bent voltak, betette az ajtót.

Borsosné aludt, Jóska pedig égő szemekkel kínlódott. Arcára már odaszáradt a tűz, szája cserepesen suttogott és a Láz már csak játszott vele, mert tudta, hogy Jóska az övé...

– Kifelé! – mordult rá az öreg December, de olyan hangon, hogy még a kis fenyő is megreszketett...

A Láz ötölt, hatolt, hogy ez az ő dolga...

– Kifelé!... – és a Láz ész nélkül kapta bundáját.

– No, most aztán játszogassatok!

Jóska szeme álmosan kinyílt. Hűvös fenyőillatban úszott a szoba. Anyja mélyen aludt. Az ajtónál szikrázó ragyogásban állt a fenyő és rajta piros, kékruhás kis madarak... Alatta pedig – ó, ez nem is igaz! – nyúl, őz, róka...

– Hogy vagy, fiam? – nézett az öregember Jóskára.

Jóska csak gondolataival felelt.

– Jól... Istenem... jól, de nem álmodom?

– Dehogyan álmodol. Játssz egy kicsit velük... Csak meg ne szorítsd őket...

És Jóska megsimogatta a pirók piros mellénykáját, a cinkék kék kabátkáját és nem tudta megfogni a kis ökörszemet, mert az mindig kibújt a markából és Jóska fáradt volt egy kicsit... Az öregember rá is szólt az ugrabugra ökörszemre: – Ne fáraszd a gyereket!

A nyúl felugrott a székre, az őz odatette fejét Jóska párnájára. A róka felágaskodott és hűvös nyelvvel megnyalta Jóska kezét.

– Nem harap?...

– Dehogyan harap, fiam. Szeret téged – és szigorúan nézett a rókára, mintha azt mondta volna:

– Látod, milyen híred van?...

Az öregember eltette pápaszemét – mert eddig az asszony imakönyvét lapozgatta – és intett: – Elaludt.

Kinyitotta az ajtót és kisurrantak az éjszakába.

A párnás puha hó azután megroskadt. A szántások párás földjén okoszemű csókák jártak és amikor az első fecske belenyilalt régi fészkebe az eresz alá, Jóska már alig emlékezett a nagy betegségre.

Tudta, hogy akkor éjjel csak álmodott...

Eljött a húsvét is. Jóskában széles öröm volt és napsugár. Kiszaladt a rétre, hol a tétova kis vadvizeket benőtte már a sás, onét az erdő alá, hol sárgult már a kankalin és a fenyők susogva nyújtózkodtak a napsugárban. Egy kis fenyőfa távolabb állt a többitől és Jóska csodálkozva nézte.

Az erdő alján áldó lángolásban úszott a nap és nagy lett a csend. A fenyő ágai közt egy kis cinke bujkált és fényes szemével Jóskára nevetett, aki körüljárta a kis fát. Kezét összekulcsolta a nagy ámulattól és úgy suttogta: – Istenem, milyen ismerős...

(1947)

Az elbeszélés végén szereplő évszám az Új Emberben való megjelenés dátumát jelöli.

Köszönjük Hofmanné Majoros Ildikónak és Kiss Tamásnak (OEKK Könyvtár) a válogatáshoz nyújtott segítséget.

Fotó: Várady Csilla

Dsida Jenő:

Közeleg az emberfia

Tudom, hogy közeleg már a jó ember fia,
aki nem tőlem és nem tőled kap életet.
Néhány pásztornak, akik sohasem ölték
nyulat, nem hordoznak emberölő
szerszámot, megjelenik az angyal és
megjelenik a csillag és tele lesz dallal
a decemberi hegyoldal. Csak ránézünk a kisedre
és tudni fogjuk, hogy Ő az.
Eljönnek az acéltrösztök fejedelmei,
a petroleumbányák frakkos császárai
s könnyel a szemükben letérdelnek elé.
Mert Ő lesz, akinek legtisztább kék a szeme,
legerősebb léssen a karja és szelid arcáról ragyog
az örök építők acélos vidámsága.
Ő megmutatja minden vándornak az utat,
minden töprengőnek az igazságot, minden
haldoklóknak az életet. Ő megmagyarázza
nekünk a gépek dalának igazi értelmét,
megmagyarázza és megáldja a fáradt költőt
legsajgóbb szavait és mosolyogni fog és két
fehér galamb fog ülni a vállán kétfelől.
Ő nem ad országot nekünk, hanem otthont,
nem ad fegyvert, hanem kenyeret.
Ma még sirunk,
mert a mosolygás nem én vagyok.
Ma még sötét
van, mert nem jöttem világosságnak,
hanem hogy bizonyosságot tegyek a világosságról.
Már közeledik az éj, mely szüli a Hajnalt.
Eljön Ő, minden bizonnal eljön.

1929

EGYETEMI ORVOSNAPOK

Mint arról már előző számunkban beszámoltunk, az idei Egyetemi Orvosnapok rendezvényeinek nyitó ünnepségére október 20-án került sor az Általános Orvostudományi Kar Dr. Romhányi György Aulájában, hangversennyel, dr. Németh Péter dékán ünnepi beszédével, különböző kitüntetések, elismerések, oklevelek adományozásával. Ekkor vették át évfordulós diplomáikat azok, akik 50 és 60 évvel ezelőtt végeztek egyetemünkön. Mivel ezeknek a diplomáknak az adományozása a végzetek jelentkezése alapján történik, így a névsor csaknem az utolsó pillanatig változik. Ezért a végleges névsort az alábbiakban közöljük.

Gyémántdiplomát kaptak:

Dr. Novák Pálné dr. Hamza Mária, dr. Reuter Carmen Mária

Aranydiplomát vehettek át:

Dr. Baranyai István, dr. Bors Győző, dr. Brasch György, dr. Cholnoky Péter, dr. Csapó Kálmán, dr. Danis György, dr. Deák Andor, dr. Donhoffer Ágnes, dr. Fancsik János, dr. Farbak Iván, dr. Fábian Imre, dr. Gelencsér József, dr. Halda Tamásné dr. Róka Edit, dr. Halvax Éva, dr. Illei György, dr. Jakab Gábor, dr. Kapitány József, dr. Kató Gergely, dr. Kelemen Andor, dr. Kett Károly, dr. Kilár Sarolta, dr. Kiss József, dr. Knotik Matild, dr. Kopsányi Ignácné dr. Kovács Irén, dr. Kovács Sán-

dor, dr. Könyves Zoltán, dr. Lajos Tamás Zoltán, dr. Lukácsy Gyula, dr. Markovics Gizella, dr. Muskáth József, dr. Mutschler Ferenc, dr. Muzslai Ferenc, dr. Oó Mária, dr. Orbán Irén, dr. Plótár Imre, dr. Poleczky László, dr. Radics Antal, dr. Szabó László, dr. Szabó Raffael, dr. Szegfalvi Edit, dr. Szilágyi Imre, dr. Tatai Tamás, dr. Thán Ede, dr. Tóth László, dr. Török Béláné dr. Edélyi Teréz, dr. Váradyné dr. Róna Szilvia, dr. Vecsey Albert.

A Pro Facultate Medicinae kitüntetettek nevében DR. KOSZTOLÁNYI GYÖRGY professzor, arany fokozattal kitüntetett mondott köszönetet.

Dékán Úr, Rektorhelyettes Úr, Elnök Úr, Tisztelt Tanári Testület, Hölgyeim és Uraim!

Köszönöm, köszönjük. Ez a köszönet nagyon sokfelé szól. Köszönjük a kar vezetésének, köszönjük az előterjesztőknek, köszönjük a Tanári Testület valamennyi tagjának, köszönjük munkatársainknak, személy szerint köszönöm valamikori vezetőtársaimnak, és, felsőoktatási intézményről lévén szó, köszönetet kell mondanom tanárainknak, akik indítottak bennünket, és köszönetet kell mondjak az utánunk jövőknek, akiket mi taníthatunk.

Dékán Úr említette a bevezetőjében, a beszédnek az elején a folyamatosságot, az alma matert, illetve a szálakat, amelyek összekötik az előttünk járókat az utánunk jövőkkel, az oktatottakat a tanítókkal. Ez eszembe juttatott egy gyerekkori játékot. Mi ostornak hívtuk, ami abból állt, hogy minél hosszabb láncot alkotva kézfogással elkezdtünk futni – jó nagy tér kellett ehhez persze –, majd a sor egyik végén álló hirtelen lecövekelt, és ha erősen tartottuk egymás kezét, akkor a sor másik végén lévő szárnyalni kezdett, repülni kezdett. Időnként orra is lehetett bukni, de mégis vágytunk erre, hogy a sor végére kerüljünk. Ez persze azzal járt, hogy a sorban erősen tartsuk a kezünket. Az alma maternek ez a sajátsága, hogy az előt-

tünk lévőekkel és az utánunk jövőkkel szoros, szilárd kézfogással kell tartani magunkat, ezt én nagyon megszívlelendő üzenetnek érzem a mai napon. Mi most szárnyalunk, nekünk most az orraesésnek a veszélye meglehetősen kicsi, tehát én azt hiszem, mindannyiunk nevében mondhatom, hogy a sorban állóknak a felelősége nagyon nagy. Hogyha nem szilárd alapon, bizalommal és erősen tartjuk egymás kezét az előttünk lévőek és utánunk jövők között, akkor ez a lánc kettészakad és akkor senki nem fog repülni.

Még egyszer mindannyiunk nevében köszönöm a megtiszteltetést.

Az 50 és 60 éve végzett arany- és gyémántdiplomákat és az ünnepség megrendezését – diplomás társai nevében is – dr. Óó Mária aranydiplomás köszöntö meg.

Igen tisztelt Dékán Úr, Professzor Urak, Kedves Kollégák és Kedves Ünneplő Közönség!

Amikor megkaptam a megtisztelő felkérést, hogy az aranydiplomások nevében én köszönjem meg ezt a szép ünneplést, nagyon meghatódtam. Ez a meghatótság most is tart, de óriási lámpaláz csatlakozott hozzá. Úgy izgulok, mint régen, a szigorlatok előtt. Akkor nem puskáztam, most viszont hoztam magammal egy kis puskát.

Tulajdonképpen Dékán Úr már elmondta bevezetőnek szánt gondolataimat, azt, hogy az alma mater falai ugyan már nem a régi, de a szelleme megmaradt. Mi próbáltuk ezt a szellemet továbbvinni.

Professzoraink magas szintű előadásaiból nem csak tudásban, hanem emberiségben is gyarapodtunk. Megtanultuk, hogy nem elég a „nil nocere” elvét betartani, hanem akár erőnkön felül is meg kell próbálnunk segíteni betegeinknek. Ahogy Márai írja, „az emberi életnek az értékét az a szolgálat adja, amelyet az emberek felé fordulva mi teszünk.” (Füves könyv)

Engedjék meg, hogy felidézzek néhány kedves, szívet melengető emléket. Szentágothai professzor úr óráját, amikor lepedővel letakart munkatársaival demonstrálta a kismedencei szerveket. Romhányi professzor úr élettel teli patológiai előadásait, amelyekből klinikumot is tanultunk. Kerpel-Fronius professzor úr kisbabával a karján a teremben körbe járva tartja a nagystílusú előadásait, és csak úgy árad belőle a tudás, a humánus, a szeretet. Szigorlatán úgy éreztük magunkat, mint egy ötórás teán, de az anyagot megkövetelte, nem volt pardon. Azt hiszem, megtanultuk a leckét és jártuk az utat, amire küldetésünk szól.

Végül megemlítem, hogy amikor elhagytuk az alma matert és elkezdtük a pályát, nagy idők köszöntöttek ránk. Egy csodálatos forradalom és egy véresen szomorú szabadságharc következett. Most pedig ennek a nagyszerű forradalomnak az 50. évfordulója előtt pár nappal vehetjük át aranydiplománkat.

Még egyszer mindent köszönök néhai tanárainknak és a mostani professzor uraknak, valamint az orvoskar dolgozóinak, hogy megrendezték nekünk ezt a gyö-

Dr. Óó Mária

nyörű ünnepséget.

Isten áldását kérem mindannyiunkra. Azokra, akik itt vannak és azokra, akik már nincsenek jelen. Isten áldja meg magyar hazánkat, magyar nemzetünket!

Köztársasági ösztöndíj

Kiemelkedő tanulmányi eredményükért, szakmai területükön végzett kimagasló munkájukért Köztársasági ösztöndíjban részesültek: *Keszthelyi Dániel* V. éves orvostanhallgató, *Szalai Milán* VI. éves orvostanhallgató, *Szabó Mariann* VI. éves orvostanhallgató, *Cseh Judit* VI. éves orvostanhallgató, *Tóth Péter József* VI. éves orvostanhallgató, *Hajna Zsófia Réka* III. éves orvostanhallgató, *Kovács Beáta* VI. éves orvostanhallgató, *Mercedes Sára* III. éves gyógyszerészhallgató, *Rapp Hajnalika Anikó* VI. éves orvostanhallgató, *Balikó Anett* V. éves orvostanhallgató, *Fisi Viktória* III. éves orvostanhallgató, *Schumacher Edit* VI. éves orvostanhallgató, *Vargán Viktória* VI. éves orvostanhallgató.

Fotó: Kittkáné Bódi Katalin

A FORRADALOMRA EMLÉKEZTÜNK

A naptári közelség miatt az orvosnapok keretén belül tartottuk meg 1956-os megemlékezésünket is. Ünnepi beszédet *dr. Debreczeni László* főorvos, az 1956-os pécsi Diákparlament megválasztott elnöke mondott, majd *dr. Kollár Lajos* professor, megbízott dékánhelyettes mondta el pár mondatos visszaemlékezését a gyermekként megélt eseményekre. Ezt követően a Dr. Romhányi György Aula 1956-os emléktáblájánál *dr. Tasnádi Péter*, Pécs város polgármestere, *dr. Németh Péter* professor, orvostudományi és Egészségtudományi Koordinációs Központ mb. elnöke a kar nevében, *dr. Lénárd László* professor, rektor és *dr. Sipos Béla* rektorhelyettes az egyetem nevében, *dr. Debreczeni László* és *dr. Péter Károly* főorvosok az 1956-os Diákparlament Társaság nevében, *Sarnyai Ákos* és *Szabó Ivett* hallgatók a Hallgatói Önkormányzat nevében helyezték el a megemlékezés koszorúit és virágait.

A kar és az egyetem vezetői helyezik el a megemlékezés koszorúit

Kitüntetés

A Magyar Köztársaság elnöke október 23-án, az 1956. évi forradalom és szabadságharc 50. évfordulója, valamint a Magyar Köztársaság kikiáltásának 17. évfordulója alkalmából a NAGY IMRE ÉRDEMREND kitüntetését adományozta

DR. PÉTER KÁROLYNAK

a hazafias helytállással példát mutató, a magyar függetlenséget szolgáló, a társadalmi párbeszéd, a társadalmi béke, a nemzet egységének megvalósítása, a békés rendszerváltozás megteremtése érdekében kifejtett tevékenysége elismeréseként.

(Lásd még Sajtószemle, 50. oldal.)

Dr. Debreczeni László (elől) és dr. Péter Károly az emléktáblánál

A tudományos délelőtti előadásainak helyszíne a Dr. Halasy-Nagy József Aula volt, ahol többek közt *dr. Kosztolányi György* professor tartott nagy sikerű előadást, majd 12 órakor, a 48-as téren, Romhányi György professor szobrának felavatásán beszédet mondott *dr. Lénárd László* rektor, *dr. Németh Péter* dékán és *Póla József*, a Polgármesteri Hivatal fősztályvezetője.

Az alábbiakban *dr. Kosztolányi György* professor tudományos előadását, majd *dr. Németh Péter* professor, orvostudományi dékán ünnepi beszédét közöljük.

Rihmer Zoltán, Simor Tamás, Bogár Lajos, Rékási Zoltán gondolatainak felhasználásával

Kosztolányi György:

Romhányi György, az Örök Tanítómester

2005-ben ünnepelte a Magyar Tudományos Akadémia *Romhányi György* születésének 100 éves évfordulóját. *Jobst Kázmértól*, az ünnepi tudományos ülés szerkesztőjétől lehetőséget kaptam arra, hogy beszéljek kutatásaimról, utalva arra: milyen hatással volt későbbi tudományos tevékenységemre az, hogy Romhányi professzort hallgattam, s tudományos diákkörsként a közelében lehettem. Nem hittem volna, hogy az emlékelőadás pillanatainak emelkedettségét még egyszer megélhetem. Amikor pár hónappal ezelőtt *Kellermayer Miklós*, majd *Németh Péter* orvostudományi dékán felkért arra, hogy az orvosnapok tu-

dományos előadásait követően szóljak Romhányi György emlékeről szobrának avatása előtt, mérhetetlen öröm töltött el, s a felkérést természetesen vállaltam, amiért mindkettőjüknek köszönetemet szeretném most kifejezni.

A megtiszteltetés egyben zavarba is hozott: hogyan vállalkozhatom én arra, hogy több nemzedék példaképéről, a PROFESSZOR-ról, a MESTER-ről én beszéljek? Zavaromat azzal próbáltam enyhíteni, hogy felkészülesembe bevontam az előbbi négy kiváló előadást tartó kollégát, akik valamikor ugyancsak Romhányi professzort hallgatták, megkérve őket, hogy röviden

írják le nekem azt, ami a Professzor úrról először eszükbe jut. Nem ért meglepetésként, hogy a kapott mondatokkal maradéktalanul azonosulni tudtam. Engedélyt kértem tőlük, hogy pár soros levelükből idézzek is. Előadásomban így társszerzők lettek, s mondandómban meg fognak jelenni az egységes megjelenés miatt csak lényegtelen módosításokkal átvett gondolataik. Az egybecsengő vélekedés Romhányi professzorról azt jelenti, hogy előadásom a több évtizedet átfogó 5 valamikori tanítvány, rajtunk keresztül pedig több generáció több ezer orvosának egységes vélekedését tükrözi.

Romhányi György kivételes egyéniségét már az is jelzi, hogy tevékenységének hatását alig lehet a szokott módon elemezni. Benne többféle terület kiválóságai együttesen jelennek meg. Ahogy *BOGÁR LAJOS* fogalmazta:

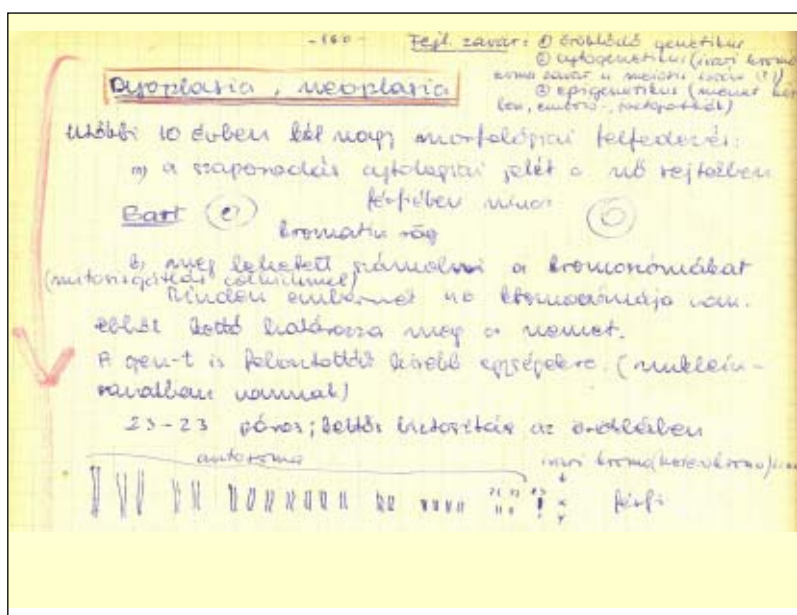
„Számomra *Romhányi professzor a polihisztor orvos személyiségjegyeivel jelenik meg. Áradt belőle az orvoslás, az oktatás-kutatás-gyógyítás alapösszefüggéseinek felismerési képessége.*”

Mégis, megpróbálom a Romhányi György személyében egymástól elválaszthatatlanul jelen lévő kutatót, oktatót, orvost külön-külön méltatni.

Romhányi György, a tudós

Ezúttal nem a számos eredeti tudományos eredményt közlő kutatóról kívánok szólni – megtettük ezt az egy évvel ezelőtti üléseken. Inkább arról a kivételes képességéről, ahogy a már ismert és a még ismeretlen dolgokat *összefüggéseiben* látta és látatta, ami az igazán nagy formátumú tudós gondolkodók néme-lyikéről mondható csak el.

A 2005-ös, Jobst Kázmér által szervezett Romhányi emlékülésre, a „Sex kromatintól a gének bázissorrendjéig” című előadásra készülve elővettem a valamikori kórbonctani jegyzetemet (*nota bene*: ez az egyetlen, féltve őrzött, hallgatóként írt előadásjegyzetem), s a több száz oldalas füzetet végiglapoztam. Szinte megkövülten olvastam jegyzetem 160. oldalán az alábbiakat:

(*Romhányi György, tanrendi előadás III. évfolyamosoknak Pécsen, 1962. december 4-én. Másolat K. Gy. kórbonctani előadásjegyzetének 160. oldaláról.*)

Megdöbbenem, mert egyrészt pontosan azt olvastam, ami az előadásom címe. Másrészt: ebben a pár mondatban (a valóságban, élőszóban nem lehetett több pár percnél) Romhányi professzor hallgatóinak döbbenetes plaszticitással előre vetítette napjaink legmodernebb eszközökkel kutatott, legizgalmasabb tudományát, a molekuláris genetikát. 1962-ben, a „morfológiai-*lag*” értelmezhető sex kromatinból elindulva, a pécsi medikusok pár sorban perspektívát kaptak a XXI. század vezető tudományáról, a nukleinsavakig terjedő molekuláris genetikáról!

Ez a kivételes készség, az egyes, izolált, új ismeretek rendszerbe helyezése és a rendszer összefüggéseinek meglátása – másképp: a részletekben való elveszés mentessége – végig nyomomon követhető kutatói tevékenységében, másoknak adott ötletsziporkái garmadájában, segítő kritikáiban, a tudományos folyóiratok közleményei valós értékének szinte tévedhetetlen felismerésében.

Romhányi György, az oktató

Romhányi György legszelebb körben kétségtelenül oktatói tevékenységével vált legendává. Teljes mértékben egyetértek *RÉKÁSI ZOLTÁNNAL*:

„*Romhányi professzor legfontosabb üzenete a hallgatók iránti feltétel nélküli szeretet. Emiatt tudott szigorúságában is inspiráló lenni. Oktatási módszere – a vázlatos rajz, a megfelelő hangsúly, az interaktív előadásmód – a modern multimédiás fel-tételek közt is időtálló.*”

Igen, a leginkább meghatározó vonása Romhányi profesz-szornak az volt, hogy *szerette* a medikusokat. Ezért nem vettük tőle zokon még azt sem, ha tudatlanságunkat, vagy a szokatlan, megválaszolhatatlan kérdéseire adott válasz-kísérleteinket akár megszégyenítő módon kifigurázta. Mert ezt mindig követte egy széles mosoly, esetleg harsány nevetés – vele persze mi is, a ki-figurázott is nevetett – , s mert el tudta hitetni velünk, hogy szeret bennünket. Rékási Zoltán által az oktatási módszerről mon-dottakhoz érdemes hozzátenni, hogy közülünk ő a legfiatalabb, a modern multimédiás eszközök közt felnőtt oktató, aki ráadásul tegnap a hallgatók által megszavazott „kiváló oktató” minősítésben részesült!

„*Romhányi professzor, a Mester egyik nagy tanít-ása már medikus koromban megragadott. Ez a tanít-ás az igaz pillanatról szólt.*”

A *SIMOR TAMÁS* által megfogalmazott mondat, ami a 20 éves egyetemi hallgatóban is megtapadó „igaz pillanatra” vonatkozó mondat emeli ki, Romhányi György hatásának talán legfontosabb ele-mére mutat rá. Mélyreható gondolatainak átadására kivételes leleménnyel talált olyan szimbolikus, plasztikus kifejezési formákat, amelyek jól megjegyezhe-tővé, tovább adhatóvá, jelképesé tették gazdag gondolatait. Mai hallgatókat, pályakezdő orvosokat kér-dezve (*nota bene*: mindegyikük tudott valamit Romhányi professzorról!) visszatérő motívum volt, hogy „röla minden volt hallgatójának van egy sztori-ja, tud tőle idézni egy híres mondatát”. Íme, egyik zsenialitása: a bonyolult valóságra vonatkozó gondolatokat be tudta csomagol-ni egy-két szóba, egy-egy rövid, frappáns mondatba, amikről

azért sejteni lehetett, hogy egyszerűségük, könnyen emészthetőségük mögött valami mély bölcsesség rejtőzik.

„Egy ajánló levélben általam megfogalmazott mondasban ráismertem Romhányi professzor tanítására. Ez a saját mondas nem született volna meg, ha nem Romhányi professzort hallgatom (és látom).”

RIHMER ZOLTÁN idézetéből legalább két rendkívül fontos gondolat emelhető ki. Az egyik az, hogy Romhányi György nemcsak azzal hatott ránk, hogy ismereteket adott át. Átadott gondolatai mintegy tovább éltek/élnek, s megtermékenyítően hatnak ránk: saját gondolatainkban, ötleteinkben az ő gondolatai is jelen vannak. A másik: nemcsak hallgatni, látni is kellett őt. Utánozhatatlan előadói készségének egyik legfontosabb vonása az volt, hogy hallgatóival személyes kapcsolatot alakított ki. Kivételes módon több száz medikust tudott néven szólítani, s előadásai alatt folyamatos szemkontaktusban volt a hallgatóival. Nem vetített, mert a sötétben elveszett volna a szemkontaktus! Az oktatás interperszonális jellege elvitathatatlanul hatásának egyik fontos titka volt. Jó lenne a mai divatok, a bármennyire is hatásos, de személytelenné váló oktatási módok közt erre emlékezni!

Romhányi György, az orvos

Tanítványai egybehangozóan vallják, hogy az orvos-beteg kapcsolat, a helyes orvosi gondolkodás kialakulásához tőle kapták a legtöbbet, ami talán furcsán hangzik egy olyan számára, aki őt nem ismerte, s kórbonctan professzorként, nem pedig orvos-tudós-oktató polihisztorként akarná megérteni.

„A tőle elesett lényegmegragadási készséget mind a klinikai gyakorlatban, mind az oktatásban hasznosítani tudtam. A nagy dolgok mindig egyszerűek – mondta –, de hogy az egyszerűt meglássuk, ahhoz nagyon sokat kell tudni.”

RIHMER ZOLTÁN orvosi-klinikusi-oktatói tevékenységünk egyik kulcseleméről, a lényeglátásról beszél. S mennyire igaz az, hogy az egyszerűsítéshez milyen sokat kell tudni! De a sok tanúhoz, munkához rendkívüli motivációt adott Romhányi professzor azzal, hogy elhitette: megérthető, elsajátítható még a legbonyolultabb ismeretanyag is. Azt, hogy a tanulás, a tudás megszerzése örömszerző tevékenység, rajta kívül mástól nem hallottuk!

Romhányi György tanításában az is benne foglaltatik, hogy a lényeglátás képessége – noha elsajátításának kétségtelenül vannak alkati korlátai – fejleszthető. Erre utal SIMOR TAMÁS az „igaz pillanat” szimbolika említésével:

„Mit jelent az igaz pillanat az orvos és mit a beteg szempontjából? Felismerjük-e az igaz pillanatot? Ez a tanítás univerzális, hiszen a szakma minden területére érvényes, a gyógyítás mellett a kutató munkára és az oktatásra is vonatkozik.”

Igen, Romhányi professzornak ez a mondanéja a lényeglátás fejlesztésére utaló késztetesként is felfogható, mert állandó készenléti állapotra készíti az orvost, kutatót, oktatót. Arra, hogy folyamatosan képezzük magunkat, legyünk folyamatosan felkészültek, s mindenképp tartsuk távol magunkat a restségtől – egyébként elszalaszthatjuk az igaz pillanatot. Simor Tamással együtt mondván: vegyük észre ennek az orvosi tevékenységen túlmutató univerzális jelentőségét!

Romhányi György, az etikus

Romhányi György kórbonctant oktatott, de az orvosi etikát, a helyes orvosi viselkedési normákat tőle tanulhattuk meg.

„Hirdette a szépre való rácsodálkozás fontosságát, hogy a legszigorúbb önmagadhoz légy. Csodáltuk szerénységét, alázatát éleslátása mellett.”

„Úgy oktatott, hogy egyben nevelt is. Hallgatói tisztelni kezdték a beteget, átértékelték a gyógyítás nagyszerűségét, felelőségét. De a tőle kapott új ismeretekkel a hallgatók a tudomány iránt is szerényebbek lettek.”

RÉKÁSI ZOLTÁN, ill. BOGÁR LAJOS gondolatai kiválóan jeleltik meg azt, amit Romhányi Györgytől valamennyien, akik hallgatói voltunk, megtanulhattunk orvosi etikából, emberi erkölcsből. Az alázat, szerénységet, a szigorú önkontrollt, ami nélkül nagyon könnyen eltévelyedhet orvos, kutató egyaránt. Tanítása – a beteg, a halott tisztelete – az emberi méltóság tiszteletben tartását, a modern orvosi etika központi tételét testesítette meg. Valóban, ő nem csupán oktatott, hanem nevelt is bennünket. Kivételes személyiségének egy újabb példa nélküli jellegzetessége!

Romhányi György, a pécsi identitástudatot formáló

Az eddig elmondottak bőségesen elegendők ahhoz, hogy Romhányi Györgyöt több ezer volt hallgatója, orvosok generációi, sikeres kutatók tucatjai tanítómesterüknek tartsák. De ezen túl Romhányi professzor adott még valamit tanítványainak, környezetének, amiben minden bizonnyal kevesebb tudatosság volt, mint az orvostudomány oktatásában, de hatásában annál nagyobb jelentőséggel bírt. Személyisége, környezetére gyakorolt hatása rendkívül erős *identitástudatot* alakított ki azokban, akiket oktatott. A „pécsi medikus” gyakran szerepelt példáiiban, vicceiben, s ez valamifajta összetartó erőként, büszkeséget generálva hatott ránk. De megfigyelhető, hogy akik környezetében voltak, még csak nem is pécsiek, egyfajta identitással tekintenek egymásra: mi is Romhányit hallgattunk, Romhányitól tanultunk, Romhányihoz jártunk szakmai tanácsért.

Ezt az együvé tartozást, azonosságtudatot kívántam megjeleníteni akkor, amikor megkértem szerzőtársaimat gondolataik leírására. S biztos vagyok abban, hogy nemcsak mi ötünk, a 40-35-30-25-20 évvel ezelőtt végzetek véleménye egyezik, hanem az itt jelen lévő és jelen nem lévő valamikori pécsi medikusok, Romhányi tanítványok is egyféléképpen vélekednek a Tanítómesterről. S tudjuk jól, hogy az identitástudat mennyire alapvető emberi igény; hiánya mennyire cinizmusgerjesztő, megléte viszont milyen mértékben tud alkotó erővé válni.

Romhányi György, az Örök Tanítómester

Aki nem ismerhette Romhányi professzort, megkérdezhetné: mi volt a titka a Tanítómester kivételes hatásának? Volt-e egyáltalán ilyen titok? Véleményem szerint Romhányi György utánozhatatlan egyéniségének, tevékenységének hatásához nem kell semmiféle titkot feltételezni. Szellemisége egyszeri, megismételhetetlen. Emiatt hiszem szilárdan azt, hogy hatása örök. Idézzük mondasait, sőt tanítása, gondolatai bennünk tovább élve saját gondolatokat generálnak. Szellemisége így nemcsak túlélte a Mestert, hanem önálló életre kelt, s jelen van mindnyájunkban.

Az utókornak, nekünk, akiknek szerencsénk van tanítványainak mondani magunkat, megtiszteltetést jelent, hogy őrizhetjük Romhányi György szellemiségét. Karunk aulája viseli a nevét,

tudományos ülések sokasága emlékszik rá, s fél óra múlva valamikori lakóhelyétől kőhajításnyira felavatjuk köztéri szobrát. Ez a szobor, amelynek elkészültében és méltó helyre kerülésében Kellermayer Miklós felülmúlhatatlan érdemeket szerzett, bronzba öntve fogja hirdetni nemcsak a tanítványok háláját és megbecsülését, hanem azt az egyetem falain túllépő megbecsülést és büszkeséget, amit Pécs városa érez az Örök Tanítómester iránt.

Romhányi György szellemiségéhez azonban nem lennék kellően hí, ha elhallgatnám: magamon érzem Professzor úr szigorúan szűrös tekintetét, s hallom utánozhatatlan hangsúllyal elhangzó kérdését: „maguk persze azt hiszik, hogy egy aula elnevezése, emlékülés szervezése, szobor állítása felmentést adhat az alól, hogy továbbadják azt, amit tőlem tanultak???” S érzem azt az önmagunk felé irányuló elszámoltatási kényszert, amit Romhányi professzor szerető, de szigorú nevelő hatása keltett bennünk.

Ha válaszolnom lehetne, mi máshoz, mint Romhányi professzor tanításához nyúlnék. A „Mester igyekezzen, mert az igaz pillanat hamar elmúlik!” mondásához, igaz, némileg kifordítva.

Igaz pillanat ugyanis sok van. Sőt, a pillanatok mindegyike igaz. De mi, a lusták, restek, felkészületlenek csak ritkán, csak pillanatokra érünk fel az igazsághoz – szól az intelme. Azért beszélt az igaz pillanat elillanásáról, hogy ezzel állandó készenlétre, a maximális felkészültségre motiválja tanítványait. Szeretném hinni, hogy nekünk, tanítványoknak, egyenként, azért volt egy-két jól felismert igaz pillanatunk. S mivel a tanítványok igaz pillanataiban Romhányi György szellemisége mindig jelen volt, a sok ezer tanítvány pillanatainak összegzésével az Örök Tanítómester „igaz pillanat halmozó” lett. S nem tudok elképzelni olyan mennyiségű tudományos közleményt, aminek halmazati impakt faktora felérne azzal, ami több generációt átfogó több ezer orvos, tanítvány gondolatainak összegzéseként jelenik meg!

Ezt válaszolnám Romhányi professzor úrnak. Hiszem, hogy válaszat elfogadná, mert látnia kellene, hogy tanítása nem volt hiábavaló, s hogy az aula elnevezésén, szoborállításon felül volt hallgatóinak ezrei őrzik és adják tovább szellemiségének szikráit. Megőrizzük és továbbadjuk, mert Ő a mi Örök Tanítómesterünk.

Németh Péter

Rétfalvy Sándor „Romhányi György” szobrának felavatására

A legendák minden közösségben fontos szerepet töltenek be. Az általános erkölcsi elvárásokat közvetítik egy konkrét személyen, vagy egy eseményen keresztül. A legenda lényegéhez tartozik, hogy a tanulság felmutatása során a valóságos elemekre tölük független, esetleg irracionális részek is rá-rakódhatnak. Ezek tartják fenn és időről időre továbbformálják a legendát.

Romhányi György professzor legendát teremtett már életében. Orvosgenerációk tekintették meghatározó mesterüknek, de lelkesen beszéltek róla azok is, akik csak egy-egy előadását hallották, sőt azok is ismerték a nevét, akik sohasem találkoztak vele. Kisugárzása volt, ami egyaránt hatott mindazokra, akik a budapesti orvosegyetem fiatal oktatójaként, akár a szombathelyi kórház főorvosaként, vagy a pécsi Kór-

bonctani Intézet professzoraként ismerték meg. Ennek több oka volt. Fantasztikus arc- és névmemóriával rendelkezett. Ezt tudatosan karbantartotta és fejlesztette az évek során. A hallgatóságát ezzel is hamar megfogta, a nevükön megszólítottak már nem tudtak visszabújni a közömbös szemlélődő állapotába. Motiválta őket azzal, hogy részt kaphattak a probléma-megoldásban. Ezt szolgálták a folyamatosan,

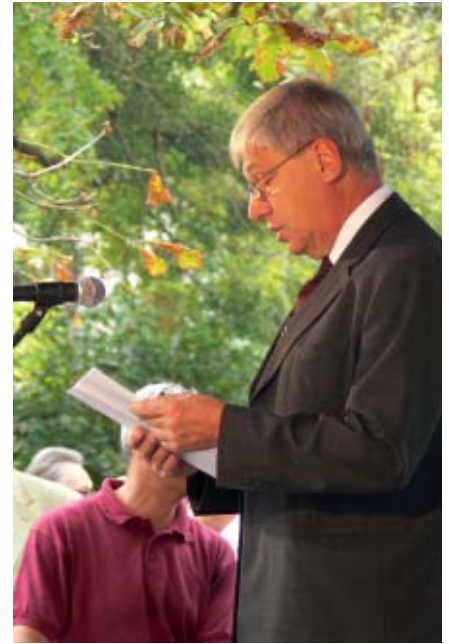
személyre szólóan feltett kérdések is. Akit pedig sikerült így bevonni a közös gondolkodásba, azzal már nem volt nehéz egészen bonyolult dolgokról is elhitetni, hogy könnyedén megoldhatók. Azaz sikerélményt adott a hallgatóságának, ami a további tanulási folyamatokat is segítette. És ezt tudatosan tette, gyakran el is magyarázva, hogy „az oktatás egy nagyarányú, nagystílusú becsapás, amikor a professzor azt hiteti el a diákkal, hogy minden milyen egyszerű, világos, átlátható”, mert a dolgok bonyolultságára majd úgyis magától rájön, de akkor már lesz egy biztos alapja azt is megoldani. Sőt, plasztikus történetével azt is hozzátette, hogy a jó tanítvány nem mechanikusan követi a mesterét, hanem a megszerzett tudással felszerelve, önállóan cselekszik.

Romhányi György egyszerre volt elmélyült kutató, briliáns előadó és nagy felelősségérzettel rendelkező orvos. Minden területen maximálisat alkotott. Mai szemmel viszonylag kevés tudományos cikket írt (54 publikációját találtam meg), de azokat a kor vezető szakfolyóirataiban közölte. Az internetes adatbázisok mutatják, hogy mind a mai napig idézik ezek jó részét. Biztosan kezelte a tudományos kutatás módszereit, maradandót alkotva azok fejlesztésében. Játékos kutató volt. A felfedezés örömeért dolgozott. Az izzadságszagú, címekért, rangokért végzett tudománycsinálást mélyen lenézte. Ezért tudott maradandót alkotni. Mégis, mint oktató maradt meg a köztudatban. Amikor nyugdíjba vonult, búcsúbeszédében azt mondta, hogy három zsákot visz magával: az egyik egy kis zsák, de igazgyöngyök vannak benne, amiket a tudás tengerének mélyéről hozott fel. A másik zsákban azoknak a betegeknek a történetei vannak, akiket az ő diagnosztikai segítették hozzá a gyógyuláshoz. A harmadik egy nagyon nagy zsák, de lyukas, a tanítványok, a diákjai zsákja, azoké, akiket évről évre tanított, és akik aztán elmentek szerteszét a világba, magukkal víve az ő tanításait. A legendát éppen ezek a tanítványok élesztették, erősítették, továbbadva generációról generációra a történeteket, bennük a megfogalmazott tanulással.

Évtizedek távlatából én mégsem ezeket, a legendárium egyébként fontos részét képező elemeket érzem meghatározónak. Romhányi György bármihez nyúlt, azt kristálytisztá logikával, a lényegre megragadva tette. A tehetsége ebben volt, a bonyolult, sok komponensből összetett világban biztos kézzel ki tudta emelni azo-

kat a meghatározó és fölérendelt okokat, melyek megértése nélkül az egész csak egy kusza halmaz marad. A lényeg biztos megragadásának képessége, a rámutatás, a többiek figyelmének odairányítása tette őt minden bizonnyal az egyik legnagyobb hatású, iskolateremtő magyar professzorrá.

Szobrot avatunk. *Rétfalvy Sándor* szobrát. Olyan művész szobrát, aki nem Romhányi Györggyel, a személlyel találkoztva fogalmazta meg azokat a gondolatokat, melyeket a szobor által közvetít. Rétfalvy Sándor a legendával találkozott. A tanítványok történeteivel, összegyűjtött Romhányi-mondásokkal. Fényképekkel, amik Romhányi professzort előadásai közben, a laboratóriumában, esetleg ünnepnapokon ábrázolják. Mégis eljutott a lényegig. Felfogta azt a kisugárzást, ami a legenda jó szándékú torzításain is áttör. Erre rezonálva alkotta meg a szobrot. Nem emlékművet, hanem önálló esztétikai alkotást. Annak a megfogalmazását végezte el a maga művészi eszközeivel, hogy a

Dr. Németh Péter orvostudományi dékán

nak és a gondolataikat, azaz a megfigyeléseik eredményét a köz rendelkezésére bo-

A szobor leleplezése

dolgozatban – az élő és élettelen világban ugyanúgy, mint az emberi társadalomban – a lényeg megragadása, a rámutatás vezet el az igazsághoz. A tudományos, a művészi, a társadalmi és az egyéni igazsághoz. A tanítás lényegét is ez adja: „a professzort a hangsúlyért fizetik” – Romhányi egyik kedvenc, visszatérő mondása volt. Ezt érezte meg Rétfalvy Sándor.

A művész és a tudós nagyon közeli világban élnek. Megfigyelnek, absztrahál-

csátják. Nem csoda, hanem szükségszerűség ez az időn átnyúló találkozás Romhányi György személyisége és Rétfalvy Sándor szobra között. Az analitikus gondolkodás mind a tudóst, mind a művészt – persze, ha őszinték és következetesek – csakis ugyanarra az eredményre vezetheti. Az eltérés csupán a módszertanban van. Így emeli ki a lényegre a kutató a bonyolult jelenségekből és így hántja le a rá rakódott elemeket a legendáról a művész.

„...a szobor, amelynek elkészültében és méltó helyre kerülésében Kellermayer Miklós felülmúlhatatlan érdemeket szerzett...”

Fotók: Kittkáné Bódi Katalin és Dr. Tóth Pál

A szobor mégsem szakítható el a legendától. Maga is legenda. Ez a szobor teljes egészében magánszemélyek kezdeményezésére és magánszemélyek adakozásából jött létre. Olyanok járultak hozzá, akik valaha a padban ülve hallgatták a legendás „Mester”-t, olyanok, akik éveket vele dolgoztak és olyanok is, akik csak futólag találkoztak vele. De olyan is volt, aki sohasem látta személyesen. Köszönet érte nekik. Mindenkinek. Külön köszönet annak a tanítványnak, aki mindnyájunk közül talán a legtöbbet volt együtt idős korában Romhányi professzorral, aki a szobor fő kezdeményezője volt és elszántan harcolt, hogy az ne egy emlékmű legyen valahol az egyetemi campus parkjában, hanem köztéren hirdesse azt az általános tanulságot, ami fölötté áll annak a prózai ténynek, hogy az éppen arra járók egyáltalán tudják-e, hogy a szoboralak konkrét személy volt-e valaha és egyáltalán mit is csinált.

Köszönet Pécs városának, a polgároknak és a közgyűlésnek. Nagy köszönet Pécs város azon polgármesterének, aki sajnos nem lehet most itt velünk, pedig magánemberként is, hivatalos vezetőként is szívügyének tekintette, hogy a város hajdani legendás professzorának szobra közterületre kerülhessen.

Utoljára említem, de a szobor létrejöttének legfontosabb tényezője az az összefogás, ami az alma mater sajátja. A generációkon átívelő szellemiség, ami a pécsi orvosképzést mindig is kiemelte az átlagból, ami olyan professzoroknak adott katedrát, mint Romhányi György volt, és ami olyan tanítványokat nevelt ki, akik évtizedek múlva is fontosnak érezték azt, hogy az általuk megtapasztalt általános tanulságokat továbbadják, mindnyájunkat segítve a bonyolult világban biztos útra találni.

Dr. Németh Péter

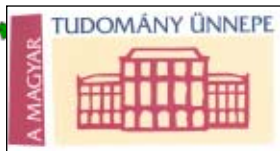
„Pro Humanitate–Baranya”-díj

A Baranyai Emberekért Szövetség 15 éves fennállása alkalmából 2005-ben megalapította a „Pro Humanitate–Baranya”-díjat, elismerve azok munkáját, akik kiemelkedően szolgálták a baranyai embereket. A civil szervezet idén szeptember 23-án, a Pécsváradi Polgármesteri Hivatal Dísztermében ünnepélyes keretek között adta át a díjat, amelyet többek között *dr. Kollár Lajos* professzor, a Baranya Megyei Kórház Sebészet és a PTE OEKK Sebészeti Tanszék vezetője, mb. klinikai dékánhelyettes vehetett át.

Kinevezések és kitüntetések

Dr. Kovács L. Gábor egyetemi tanárt kinevezték a Magyar Rektori Konferencia Orvostudományi és Egészségtudományi Bizottsága elnökének és a Nemzeti Egészségügyi Tanács tagjának.

2006. augusztus 30-án a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság Szegeden tartott 53. Nagygyűlésének ünnepélyes megnyitóján a társaság Jendrassik Emlékéremmel tüntette ki *dr. Kovács L. Gábor* professzort, aki a kitüntetést követően *Az agyalapi mirigy hátsólebenyének hormonjai: elméleti diagnosztikai és klinikai vonatkozások* címmel előadást tartott.

A Magyar Tudomány Ünnepe – Pécs, 2006

A Magyar Tudományos Akadémia 1997-ben indította „A magyar tudomány napja” c. rendezvénysorozatát. Az évek során egyre szélesebb társadalmi nyilvánosságot kapott és sikert aratott tudományos ülések, szakmai és „civil” fórumok hatására politikai döntés született: A Magyar Köztársaság 2003. évi XCIII. törvényének 1. §-a kimondja, hogy „Az országgyűlés november 3-át – azt a napot, amelyen 1825-ben Széchenyi István birtokainak 1 évi jövedelmét Magyar Tudós Társaság alapításának céljára felajánlotta, és ezzel lehetővé tette a Magyar Tudományos Akadémia megalapítását – a Magyar Tudomány Ünnepévé nyilvánította.”

A Magyar Tudomány Ünnepe előző évi országos nyitórendezvényét az MTA – első ízben vidéken – Pécsen, karunkon tartotta. Számos kapcsolódó tudományos ülés mellett, hagyományteremtő céllal, a Pécsi Akadémiai Bizottság Neurobiológiai Munkabizottsága is ünnepi szimpóziumot rendezett.

Idén az országos indító fórum Szegeden volt, s régióinkban is összesen 19 tudományos ülés kapcsolódik az ünnephez. Ezek sorát a PAB Neurobiológiai Munkabizottság, a PAB Elméleti Orvostudományi Munkabizottság, valamint a PTE ÁOK közös szervezésében az „Elemi jelenségek és magasán szervezett idegi tevékenység. Fiziológiai és kóros működések” c. szimpózium nyitotta meg. A végig élénk vitával kísért ünnepi ülésen, melyre az Elméleti Tömb Flerkó Béla tantermében 2006. november 3-án került sor, hat kiváló, az elméleti és a klinikai tudományok széles területeit érintő előadás hangzott el. (Ezek rövid kivonatát az OH következő számai folyamatosan közlik majd.)

A szervezők reménye szerint a sorozat jövőre hasonlóan magas színvonalú előadásokkal, az eddigieknél is nagyobb érdeklődés mellett folytatódik majd.

Dr. Karádi Zoltán

a PAB Neurobiológiai Munkabizottság elnöke

A túldalolt szereplő program előadásai közül most az alábbi összefoglalót, későbbi számainkban – reményeink szerint – a többit is közöljük.

Circadian energetikai ritmusok biotelemetriás vizsgálata rágcsálókban

Szelényi Zoltán

PTE ETK Alkalmazott Élettudományi Intézet, ÁOK Kórélettani és Gerontológiai Intézet

Bevezetés

In vivo biológiai ritmusok sajátosságai emberben és rágcsálókban: circadian ritmusról beszélünk akkor, ha külső jel nem szinkronizálja a vizsgált paraméter(ek) ritmusát a belső órával (körülbelül 24 órás „free running” ritmus), napi (daily) ritmusok esetén viszont valamilyen külső jel (pl. sötétség/világosság) szinkronizálja az adott ritmust 24 órás periódusok formájában. Diurnális ritmusok esetén a legtöbb élettani paraméter maximuma nappal figyelhető meg (pl. emberben), míg rágcsálókban a nokturnális napi ritmusok jellemzőek éjszakai maximumokkal. A circadian, ill. napi ritmusok mellett előfordulnak még az ultradian ritmusok is, amelyek ciklusideje 24 óránál lényegesen rövidebb (pl. néhány óra). Jelen előadásban patkányok és egerek energetikai ritmusaiából mutattunk be néhányat.

Módszerek és vizsgált energetikai paraméterek

In vivo biotelemetriai módszert alkalmaztunk szabadon mozgó patkányok és egerek maghőmérsékletének, aktivitásának, szívfrekvenciájának, valamint táplálkozási magatartásának vizsgálatára (MINIMITTER rendszer), amelynek során általános érzéstelenítésben implantáltunk 1-2 gramm súlyú telemetriás transzmittert az állat hasüregébe és több nap múlva a szabadon mozgó állat energetikájának monitorizálása történt akár több hónapon keresztül. A több napos oldat-infúziót intraperitoneálisan (ip.), vagy intracerebroventricularisan (icv.) implantált kanülön keresztül ALZET ozmótikus minipumpa alkalmazásával végeztük.

Eredmények

Lázreakció patkányban: munkacsoportunk által elsőként bizonyított centrális lázmediátor (CCK8) icv. infúziója során kialakuló magas testhőmérséklet mellett csökkent az állatok lokomotor aktivitása, ami bizonyítja a magas testhőmérséklet láz-jellegét (az ún. sickness behaviour részjelenségeként). Ugyanez az eredmény a klasszikus centrális mediátor, PGE icv. infúziójával is elérhető.

Lázreakció egérben: ip. endototoxin (LPS) által kiváltott lázra is jellemző, hogy a magas testhőmérséklet kialakulásával egyidőben csökken az aktivitás, ami éjszaka is megmarad (amikor egyébként a kontroll állatok aktivitása növekszik).

Teljes éhezés patkányban: 3-5 napos teljes éhezés során csökkent a napi átlagos testhőmérséklet és aktivitás, ugyanakkor az állatok éjszaka normotermiásak maradtak. Az éhezés alatt és több napig utána is az energiaforgalom csökkenését jelző bradycardia alakult ki, amelynek fokozatos megszűnése az állatok testsúlyának normalizálódásáig tartott.

Teljes éhezés egérben: jelentős és progresszív nappali hipotermia kísérte a 2-3 napos éhezést, de éjszaka normotermia jött létre; utóbbi az állatok jelentősen fokozott aktivitása biztosította és átlagos napi aktivitásuk is növekedett az éhezési napokban. A nokturnális hőmérsékleti és aktivitási ritmus mellett 1-2 órás ciklusú ultradián ritmusok is megfigyelhetők voltak éhezés alatt. Újratápláláskor egy órán belül normalizálódott a hipotermiás testhőmérséklet anélkül, hogy az aktivitás jelentősen növekedett volna.

Következtetések

Az energetikai paraméterek monitorizálását biztosító biotelemetriás módszercsomag alkalmazása hozzájárul a rágcsálók egyes hőregulációs kórélettani jelenségeinek a jobb megértéséhez.

Fontosabb támogatások: GVOP 3.2.1.-2004-04-0271/3.0, OTKA T-049321, T-062598

Magyar Tudomány Napja, 2006. november 3.

Hernádi István előadását tartja

Az MTA PAB Neurobiológiai Munkabizottság és az MTA PAB Elméleti Orvostudományi Munkabizottság, valamint a PTE ÁOK közös szervezésében lezajlott ÉLEMI JELENSÉGEK ÉS MAGASAN SZERVEZETT IDEGI TEVÉKENYSÉG, FIZIOLÓGIÁS ÉS KÓROS MŰKÖDÉSEK C. ÜNNEPI SZIMPÓZIUM PROGRAMJA

Pintér Erika (PTE ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet): A TRPV1 receptor szerepe a bőr gyulladásozottságában

Csernus Valér (PTE ÁOK Anatómiai Intézet): Circadian biológiai ritmusok

Szelényi Zoltán (PTE ETK Alkalmazott Élettudományi Intézet, PTE ÁOK Kórélettani és Gerontológiai Intézet): Circadian energetikai ritmusok biotelemetriás vizsgálata rágszálókban

Büki András (PTE ÁOK Idegsebészeti Klinika): Calpain és caspase aktiváció, necrosis és apoptosis focalis és diffuse koponyasérülésben, kísérleti állatokban és emberben

Hernádi István (PTE TTK Biológiai Intézet, Kísérletes Állattani és Neurobiológiai Tanszék): Absztrakt döntések neurofiziológiai korrelátumai majom prefrontális agykérgében

Komoly Sámuel (PTE ÁOK Neurológiai Klinika): Agyi plaszticitás és neurológiai betegségek: funkcionális MRI vizsgálatok jelentősége a klinikai gyakorlatban

Látványos Tudomány ■ Fotópályázat 2006

A Novartis Hungária Kft. első alkalommal hirdette meg Magyarországon azt a nagyszabású tudományos fotópályázatot, amelyet a Novartis AG és az angol Daily Telegraph napilap 7 éve szervez az Egyesült Királyságban. A pályázat célja, hogy a kutatás, oktatás és gyógyítás szolgálatában készült fotók életben tartásuk a párbeszédet a tudományos élet jövőjéről. A legjobb alkotásokat és a brit vándorkiállítás idei újdonságait 2006. november 14. és december 3. között, a Művészetek Palotájában rendezett kiállításon mutatták be.

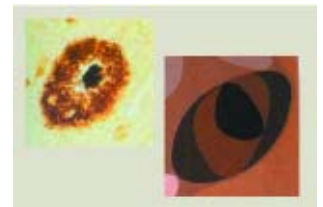
A „Tudomány és Művészet” kategóriában *A neuromorphológia szépségei* című sorozatáért **DR. REGLÓDI DÓRA**, a PTE ÁOK Anatómiai Intézet kutatóorvosa, anatómusa kapta az első díjat. A képeken neuroanatómiai részletek és idegszövetek mikroszkópos felvételeit vagy agyrészletek makroszkópos felvételeit hasonlított össze egy-egy festménnyel vagy annak részletével.

„A morfológián belül is az egyik legszebb terület az idegi morfológia, mely azt sugallja, hogy szép az a szerv és szépek azok a sejtek, melyekkel magát a szépséget érzékeljük, realizáljuk és gondolkodunk róla. Ez a szépség ihletett meg, amikor a képárokat kerestem. Nem volt különösebben nehéz feladat, mert idegrendszerrel foglalkozó kutatóként és anatómusként ismerve a képek egyik oldalát, azaz a morfológiát, a művészi alkotások ontották a hasonlóságot.

A művészek maguk sem tudják, hogy sokszor az emberi szem számára láthatatlan, de a természetben már létező struktúrákat ábrázolnak a képeiken. A természet csaknem az összes olyan formát megalkotta, amelyet a művészet tudatosan vagy öntudatlanul szépnek ábrázol.”

(A sorozatból Művészet az idegsejtekben – idegsejtek a művészetben címmel összeállítást közzöltünk az Orvostudományi Hírmondó 2005. októberi számában, ami Interneten is elérhető a <http://www.aok.pte.hu/hirmondo> címen.)

Nyárády József egyetemi tanár, minőségbiztosítási és adatvédelmi dékánhelyettes

Miért szükséges nekünk a minőségbiztosítási rendszer?

Nagy megtiszteltetés ért, amikor *Németh Péter* dékán felkért, hogy mint dékánhelyettes a minőségbiztosítás és adatvédelmi ügyeket intézzem. Büszkeség töltött el, mert az Általános Orvoskar klinikái közül a Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinikának elsőként sikerült a minőségbiztosítást, az ISO 9001: 2001 tanúsítást megszerezni.

A tanúsítás napja, 2004. április 30. egy hosszú, kemény munkával eltöltött időszakot zárt le. A minősítés megszerzésén túl megszületett a folyamat alapját képező minőségbiztosítási kézikönyv, a klinika működését biztosító folyamatok leírása.

Miért szükséges nekünk a minőségbiztosítási rendszer? A meghatározásnál kiindulhatunk a hétköznapi munkánkból és ugyanakkor kiindulhatunk az országos és nemzetközi elvárásokból. Kezdjük ezen utóbbiakkal. *Lénárd László* rektor nem egy beszédében hangsúlyozottan húzta alá, hogy Magyarország legnagyobb egyeteme a Pécsi Tudományegyetem. Az Általános Orvostudományi Karon közel 2000 hallgató képzését végezzük. Az egyetemmel és a karral szemben az elvárások igen magasak, a feladatok lehetőleg legjobb elvégzését kívánják.

A társadalmi igény kielégítéséhez szükséges, hogy a munkatársak teljes erőbedobással valósítsák meg a kitűzött célokat. Ennek alapfeltétele, hogy a célokkal azonosuljanak, azokat magukénak ismerjék el. Ennek biztosításában jelent nagy segítséget egy működő minőségirányítási rendszer. Jól alkalmazva a rendszert a dolgozók motiválhatók, a rendszer ellenőrizhető, biztosítva a kitűzött célokat.

Az egyes intézetekben dolgozó munkatársaknak magukévé kell tenni az egyetem, a kar és az intézet célkitűzéseit, azonosulniuk kell vele és magukénak kell azokat elismerni. Tevékenységünk folyamatait pontosan meg kell határozni, hogy nyomon követhetők legyenek, és amennyiben az igényeknek már nem felelnek meg, a folyamatleírások módosításával az új helyzethez kell igazítanunk. A feladat tehát ezeknek a folyamatoknak a pontos leírása, mert az eredményt csak így tudjuk lemérni.

Az eredmény, a hallgatói elégedettség, jól képzett, jól felkészült, a világ bármely pontján helyét megálló orvos.

Hiába próbálunk kiállni és elmondani, hogy mi nagyon jól oktunk, a mi képzésünk a legjobb, munkánk csak az általunk képzett orvosokon keresztül mérhető le.

Hogyan működik egy tanúsított intézet? Az egyetemi hármas feladatnak megfelelően: oktat, kutat, gyógyít. Engedjék meg, hogy klinikánk példáján bizonyítsam a leírtakat. Klinikánkon a folyamatleírások a járóbeteg- és fekvőbeteg-szakellátásra vonatkoznak. Pontos leírtuk, hogy készül a zárójelentés, az ambuláns lapnak milyen formában, mit kell tartalmaznia, hogyan kell ízületi punkciót, katéterezést végezni. Hangsúlyozni szeretném, nem azt tartalmazza, hogy X vagy Y betegsége milyen műtéttel, milyen módszerrel, milyen lépésekben oldható meg. Egy szabályrendszer, melyet az orvosoknak, nővéreknek, a szak személyzetnek alkalmaznia kell, azokat a rutinfeladatokat tartalmazza, melyek nem megfelelő végzése esetén hibák következhetnek be.

Miért jó nekünk ez a minőségbiztosítás? Azért, mert egy intézetvezető hosszú évek alatt igyekszik intézetét úgy összekovácsolni, hogy a ráháruló feladatokat könnyen, gyorsan, eredményesen oldja meg. Ambuláns forgalmunk évente 78 000 beteg. Több mint 3500 műtétet végzünk. Ha a betegirányítás, a beteggel kapcsolatos adminisztrációs- és rutinfeladatok nem szabályozottan működnek, a feladatot jól megoldani szinte lehetetlen.

A rendszer bevezetése óta aki klinikánkra jön dolgozni, a minőségbiztosítási kötetten keresztül megismerheti a folyamatok, működésünk lépéseit, aki pedig már hosszabb ideje tartozik teamünkbe, bármikor felelevenítheti ezek elvégzésének szabályait.

Mielőtt a rendszert kiépítettük volna, magam is félttem kollégáimmal együtt, hogy milyen pluszmunkát, milyen terhet ró ránk ennek megvalósítása. Kialakítása során azonban kiderült, hogy csak arról van szó, hogy amit eddig írottan vagy íratlanul megköveteltünk magunktól, azt most kötetbe rögzítve, összefoglalva, a kapcsolódásokat kihangsúlyozva készítettük el, ennek megfelelően szabályozottan végezzük munkánkat.

A minőségbiztosítást természetesen sokkal bonyolultabban is elképzelhetjük, hiszen a hozzá nem értőktől annak idején

olyan megjegyzéseket is kaptunk, hogy most csak olyan műtétet lehet végezni meghatározott lépésekkel, amit előírtunk a minőségbiztosítás rendszerében, megszűnik az orvos gyógyítási szabadsága. Nem erről van szó, hanem arról, hogy bármilyen orvosi beavatkozást sokkal szabadabban tudunk elvégezni, a műtéti előkészítés pontos fázisai és a műtét utáni gondoskodás lépésekre lebontva, szabályozottan jelenik meg, nem kell félnünk, hogy gyógyításunk eredménye csorbát szenved a helytelen folyamatok miatt.

A fentiek alapján egyértelmű, hogy a minőségbiztosítási rendszerre szükségünk van, hiszen a rendszer alapvető munkánkat segíti. Az Általános Orvoskaron közel 2000 hallgatót oktunk. Ilyen tömegű hallgató esetén szabályozott rendszer nélkül az oktatásunk minősége nem biztosítható. Ha jól végezzük feladatunkat, jól képzett, jól felkészült orvosokat képzünk, akik a világ bármely pontján megállják helyüket. Európai diplomát adó egyetemünktől ez elvárható. Tevékenységünk le mérése, a jó oktatás a bevezetendő minőségbiztosítási rendszerünkön keresztül valósítható meg és ellenőrizhető. Hasonlóan, ahogy a gyógyításban, az oktatással kapcsolatos folyamatok is leírhatók, a szabályoknak megfelelően rendszeresen alkalmazhatók és ellenőrizhetők.

A legfontosabb a hallgatói elégedettség. Nem elég jó előadásokat és gyakorlatokat tartanunk, összehangolt képzésünk a hallgatók felkészültségén mérhető le, a hallgatói elégedettségen keresztül ellenőrizhető. A rendszeres visszajelzések alapján döntünk, hogy az egyes folyamatokat megtartjuk, változtatjuk, vagy újra gondoljuk.

Az oktatásban, az Európai Unióban pontos szabályoknak kell érvényesülni. Az oktatásnak uniós szabályokhoz való igazítását is biztosítja minőségbiztosítási rendszerünk. Az eredmény a képzés meghatározása, akkreditálható intézetek kialakítása, a hallgatóknak az Európai Közösség tagállamai közötti cseréje, illetve az orvosok szabad mozgása.

Ha csak minőségbiztosított, tanúsított rendszerben dolgozó intézetünk lesz, akkor megőrizzük egyetemünk vezető szerepét, akkreditációját, nagyobb lesz a hallgatói elégedettség, oktatásunk javul, veszteségeink – itt az anyagi természetű veszteségek –

ségekre is gondolok – csökkennek. Az irányítás leegyszerűsödik.

A másik feladat az adatvédelem biztosítása. Annak ellenére, hogy jogszabályok irányítják egyetemünk és az orvoskar működését, számos rendelet és szabály alapján dolgozunk, intézeteinkben ezek alapján születnek kapcsolódó utasítások, iratok. Feladatom ezek egységesítése. Példának szeretném bemutatni a munkaköri leírásokat. Azok az intézetek, amelyek elké-

szítették, ugyanarra a munkakörre a jogszabály más értelmezése alapján különféleképpen reagáltak. Kimondhatjuk, munkaköri leírásaink nem egységesek, ez más területeken is észlelhető. Nagy segítség lenne, ha minden munkakörre szabványos vázlat alapján készülne el, természetesen lehetőséget adva az intézeti specifikumok megjelenítésére.

Az orvoskar a déldunántúli régió egészségügyi centruma szeretne lenni. A

rendszer felépítéséhez pályázatok sorának elnyerésén vezet az út. Minőségirányítás nélkül eredményes pályázat nem képzelhető el. A folyamatok szabályozása nélkül nem szervezhető meg az egészségügyi rendszer.

Remélem azzal a kicsi, lelkes csapattal, mellyel együtt dolgozom az orvoskaron, a rendszert kiépíthetjük, a hiányokat pótolhatjuk és a jövőt formáló feltételrendszert megteremthetjük.

A TANÁRI TESTÜLET ÜLÉSEI

2006. szeptember 19.

Dr. Soltész Gyula elnök üdvözölte a testület új tagjait, a szeptember 1-jével ki-nevezett új egyetemi tanárokat: *dr. Decsi Tamást, dr. Miseta Attilát, dr. Szilágyi Andrást, dr. Wittmann Istvánt és dr. Zámbo Katalint*. Bejelentette továbbá, hogy az egyetemi tanévnyitó ünnepségen a rektor *dr. Sümegei Balázst* Emeritus Dékán és PTE pecsétgyűri kintüntetésben részesítette, *dr. Szolcsányi János* akadémikus pedig a Pécs Város Tudósa címet kapta meg.

Soltész professzor a testület nevében hivatali ideje lejártával megköszönte a dékáni vezetésnek az évek során kifejtett tevékenységét, egyben köszöntötte az új dékánt, *dr. Németh Péter* professzort és leendő dékánhelyetteseit, kérte, hogy támaszkodjanak a Tanári Testület tanácsadó munkájára, a testület minden támogatást megad.

A Tanári Testület a nyár utolsó napjaiban rendkívüli ülésen készítette elő a mai napirend anyagát, ami „A kötelező heti oktatási órák” címszó alatt elérhető volt a tanártársak számára e-mailen. Elkészült egy olyan vitaanyag, amelyet *dr. Ohmacht Róbert, dr. Seress László és dr. Wittmann István* állított össze, és amelyet szeptember 15-én minden tanártárs megkapott. A vitaanyaghoz számos hozzászólás érkezett. Az Anatómia Intézetből *dr. Kovács Magdolna* professzor által küldött kiegészítéssel kapcsolatban *Csernus* professzor levélben közölte, hogy „az említett dokumentum nem az ő véleményét tartalmazza, tudtán kívül került nyilvánosságra”.

Az elaborátumot előterjesztők közül először *dr. Ohmacht Róbert* tett szóbeli kiegészítést. Hangsúlyozta, az egésznek egy célja van, hogy kiderüljön: *intézményi szinten az oktatók eleget tesznek-e* annak, hogy *hetente legalább 10 órát foglalkoz-*

nak az állami képzésben részt vevő hallgatókkal, akikre a törvény vonatkozik. Gondot jelentett számára az *oktatási-szervezési tevékenység* című pont, amely szerinte támadható lehet. A 15 fős csoportokra vonatkozóan pedig reális, hogy e fölött *minimum két* oktatót lehessen elszámolni, bárkinnek tartjuk is az előadást.

A vitaanyaggal kapcsolatos hozzászólásokra reagálva *Seress László* professzor arra mutatott rá, hogy *egyetemen* vagyunk, ahol az *oktatási tevékenység* szabja meg az előmenetelt, nem lehet oktató és nem-oktató klinikusokat megkülönböztetni. Javasolta: a centrumba tartozó oktató intézetek, klinikák professzorai határozzák meg, hogy ezt a problémát miként tudják megoldani.

Pajor László professzor szerint az oktatási segédanyagok folyamatos pótlása igen komoly oktatói feladat.

Soltész Gyula elnök az elhangzottakat összegezve úgy ítélte meg, hogy a testület a néhány kiegészítéssel az elaborátumot lényegében elfogadja, ugyanakkor nyitott maradt az oktatói-gyógyítói státuszok kérdése. Erre később vissza kell térni. Javasolta, hogy a testület felhatalmazásával a Tanári Testület elnöke tárgyaljon a centrumelnökkel a klinikumra vonatkozó specifikumokról. Ez utóbbi javaslatot, valamint, hogy az elaborátumot az elhangzottak beépítése után az ad hoc bizottság terjessze fel a dékáni vezetésnek, két tartózkodás és egy ellenszavazat mellett a testület elfogadta.

Bejelentések

Soltész Gyula professzor elmondta, hogy a múlt héten több napot töltött Pécsen a Dublini Griffith College magán-egyetem külügyi igazgatója, *O'Brien* úr. Az első két órás megbeszélésen maga is részt vett, az ott elhangzottakról számolt

be. Alapvetően egy sokfakultású magán-egyetemről van szó, amelynek orvoskara nincsen, ugyanakkor Írországban orvoshiány van és jelentős kereslet lenne orvosképzésre. Jövő szeptember-októberben már szeretnék elkezdni a működést. Az ezzel kapcsolatos elképzeléseket, terveket és lehetőségeket vázolták. Az ír-magyar egyetem minden költségét az írek állnák, azzal együtt, hogy jelentős európai uniós támogatás is rendelkezésükre áll. Az egyetemünkön lefolytatott tárgyalások szándéknyilatkozat aláírásával fejeződtek be.

Dr. Németh Péter dékán szerint egy több lábbon álló szerződést előkészítő szándéknyilatkozat került aláírásra, egyik része az említett orvosképzés elindítása, a másik egy kórház felépítése. Amennyiben nem sikerülne végigvinni a projektet és egymás közt el nem számolt tételek vannak, az általunk befektetett szellemi hozzáadott értéket leszámíthatjuk és ezt nekünk megtérítik. A magánegyetem orvosképzési tervét az ír állam támogatja.

Dr. Pajor László: az írekkel Szeged nem állt szóba... „Az hallottuk, hogy egy szándéknyilatkozat aláírásra került. Ha lesz belőle valami, akkor jövő augusztus 25-én kapunk egy levelet, hogy már ott is oktatunk? *Lázár* professzor májusban arról szólt, hogy nincs elég oktatónk a magyar, angol és német oktatás lebonyolításához – akkor hogyan akarjuk ezt megcsinálni?” – kérdezte.

Dr. Németh Péter pontosítani kívánt: szó nincs róla, hogy Szeged ne állt volna szóba. A Griffith College-al hosszú tárgyalások folytak, amelyek a két fél akarata ellenére szakadtak meg. Egyrészt nem volt meg az állami támogatás ír részről, másrészt Magyarország nem volt uniós tag, ezért a diploma elismertetése nehéz procedúrát igényelt volna Írországban. Azt, hogy az egész mikor indulna, konkrétan

nem tudni, a jövő szeptemberi dátum „kellemes viccnek” fogható fel. Lényeges, hogy ez egy know-how átadás, precíz, minőség-biztosított munka, aminek minden egyes elemét írásban, pénzért át kell adni. Olyan kurrikulumot kell felépíteni, aminek kicsit eltér a logikája a miénktől: nem fél éves szemeszterekben mennének az elméleti tárgyak, hanem 6-8 hetes blokkokban. Ugyanakkor a klinikumot nekünk kell ott felépíteni és szakembert adni a klinikum működtetéséhez. Elképzeléseket várnak tőlünk, a szellemi energiáinkat adhatjuk el jelentős pénzekért. Az egy következő kérdés, hogy ha megvalósul, ott de facto az oktatási tevékenységet ki fogja végezni, de ez még messze van.

Soltész Gyula professzor arra utalt, hogy ismerve az oktatási és egészségügyi minisztériumok leépítési terveit és a Tanári Testület összetételét, elképzelhető, hogy a tervek megvalósulása egy-másfél év múlva még attraktív lehet és többen fognak törekedni, hogy ebben részt vegyenek. Javasolta, hogy a dékáni vezetés egyéb csatornákon keresztül, független háttérinformációt is gyűjtsön be nemcsak a magánegyetemről, hanem a tényleges írországi orvosképzési igényről.

Dr. Komoly Sámuel egyetértett a körültekintés fontosságával. A klinikusok részéről a várható leépítésekkel kiválóan képzett kollégák egzisztenciája kerül veszélybe: az ajánlat menekülési útvonal lehet, érdemes komolyan megvizsgálni. Lehetőséget jelenthet az emberek megtartására és a továbbfejlődés biztosítására.

Soltész professzor ezután arról számolt be, hogy áll a Tanári Testület státusza az egyetemi SzMSz-ben. A Rektori Hivatal jogi osztályán *dr. Berke Gyula* készíti elő az anyagunkat a szenátusi szavazáshoz. Személyes közlése alapján várhatóan bekerül az SzMSz-be, hogy bármelyik kar létesíthet tanári testületet.

Dr. Bellyei Árpád szerint az új felsőoktatási törvény egyértelműen centralizál, a döntéshozatalokat gyorsítja, személyi és egyéb kérdésekben kizárólag a szenátusnak van joga dönteni. A Tanári Testületnek pedig nem a dékáni vezetés fiókszervezőnek kell lenni: nem követő, kiszolgáló jellegű tevékenységet kell folytatnia. Legfontosabb feladat ma a testületet információközelbe hozni, azok tárgyyszerű megvitatása és állásfoglalás kialakítása mellett. Ma pl. semmi információja nincs a testületnek az új felsőoktatási törvény lényegi kérdéseiről, a Tudásközpont ügyéről, a pécsi Pólus programról vagy az egyetem jelenlegi gazdasági helyzetéről. Arra kell te-

hát törekedni, hogy a testület üléseinek napirendjei minél gyorsabban elhozzák ezeket az információkat, egyedül ennek van értelme – amint pozitívan értékelhető a mai ülés előkészítése és lefolytatása is.

Dr. Soltész Gyula egyetértve az elhangzottakkal, kérte mindazokat, akik státuszuknál fogva információkkal rendelkeznek, tájékoztassák, hogy az aktuális kérdéseket megfelelő előkészítés után a testület elé hozhassuk. Amit pedig az egyetemi SzMSz jogszerűen lehetővé tesz a testület számára, azzal élni kell a jövőben.

Dr. Szekeres Júlia: nyilvánvaló, hogy a felsőoktatási törvény minden hatalmat a szenátusra és a végső döntést a rektorra ruházza, a javaslatok azonban a karokról érkeznek. Hónapokkal ezelőtt a Tanári Testület megszavazta, hogy alakuljon egy ad hoc bizottság, amely kidolgozza az előterjesztést. Az elkészült, a testület jóváhagyta és elküldtük az egyetemi SzMSz-t előkészítő bizottságnak. A szenátuson később kiderült, hogy a előkészítő bizottság ezzel egyáltalán nem foglalkozott. Miután ezt (Sz. J.) ott nehezményezte, *Berke Gyula* azt mondta, hogy szívesen előkészítik és beviszik a szeptemberi első szenátusi ülésre. Egyébként kizárólag személyi kérdésekben lenne a Tanári Testületnek egyetértési joga.

Dr. Melegh Béla szerint olyan rendszert kellene kidolgozni, hogy a karoknak mégiscsak legyen beleszólása a rektori döntésekbe.

Dr. Bajnóczky István: az SzMSz-módosításra javaslatot tevő ad hoc bizottság elolvasta a felsőoktatási törvényt, ennek szellemében született meg az előterjesztése.

Dr. Róth Erzsébet is hangsúlyozta a tájékoztatás fontosságát.

Dr. Németh Péter az idegen nyelvű oktatással kapcsolatban elmondta, nincs mód arra, hogy a jövőben vállalkozási szerződések alapján történjenek a kifizetések.

2006. október 25.

Dr. Soltész Gyula elnök az ülés megnyitását követően felolvasta azt a levelet, amelyet *dr. Nagy Judit* professzor asszonytól kapott. Professzor asszony köszönetét fejezte ki a tanártársak együttműködéséért, támogatásáért és együttléteért a búcsúszertartás szomorú pillanataiban. Az elnök javaslatára a testület egyperces néma felállással adózott *Kelényi Gábor* professzor emlékének.

Napirend előtti bejelentés: A múlt heti

kari ünnepek alkalmából a tanártársak közül kitüntetést kapott *dr. Kosztolányi György* (Pro Facultate arany fokozat), *dr. Szeberényi József* és *dr. Nagy Judit* (Romhányi Emlékérem), valamint *dr. Csernus Valér* (Kiváló Gyakorlatvezető).

Ezután *Soltész* professzor röviden összefoglalta a korábban kiküldött két ad hoc bizottság tevékenységével kapcsolatos fejleményeket.

A heti 10 óra kötelező oktatással kapcsolatos ad hoc bizottság javaslatát, miután azt a testület megvitatta, októberben továbbítottuk a dékánnak.

A Tanári Testület funkciójával, a testület és a Kari Tanács kapcsolatával foglalkozó ad hoc bizottság javaslata arról szólt, hogy a tanári testület mint olyan, kerüljön be az új egyetemi SzMSz-be. Amennyiben ez megtörténik, ezeknek a testületeknek legyen egyetértési joga a Kari Tanács bizonyos döntéseibe. A javaslatot május 11-én küldtük el *dr. Ács Szilviának*, az egyetemi SzMSz-t előkészítő bizottság vezetőjének, aki június 22-én közölte, hogy előterjesztésünk nem találkozott az SzMSz elképzelt változatával. *Soltész Gyula* elnök szeptember 27-én személyes megbeszélésen kereste fel a rektort, akinek a meghívására október 9-én részt vett a Rektori Vezetői Értekezleten, ahol a testület nevében kifejtette ezzel kapcsolatos véleményét. Végül is október 19-én a Szenátus ülése nem támogatta javaslatunkat. Ezzel a kérdés lezárult. Az elnök – aki minden fórumon megpróbálta keresztülvinni a javaslatát és képviselni a testület érdekeit – úgy gondolta, hogy ez a kar és az egyetem érdekeit is szolgálta volna. Közölte, hogy a mai ülésre külön meghívta az új dékáni vezetést, hogy a testület számára ismertesse a jövőre vonatkozó stratégiai elképzeléseket.

Végül úgy érezve, hogy egy korszak zárult le a tevékenységében is, mint a testület elnöke köszönetét fejezte ki a Tanári Testület tagjainak, ad hoc bizottságoknak, a dékáni vezetésnek és mindenkinek, aki támogatta az elmúlt három évben. Bejelentette, hogy lemond a Tanári Testület elnöki tisztségéről.

Dr. Németh Péter dékán sajnálatlalt vette tudomásul *Soltész* professzor döntését, mert mindig, a nehéz, kényes helyzetekben is talpig becsületes, korrekt hozzáállást képviselt. A professzor intézetvezetői, tanári munkájára továbbra is számít a dékáni vezetés.

A dékán ezután köszönetet mondott mindenkinek, aki a sikeres Egyetemi Orvosnapok szervezésében, lebonyolításában részt vett. Az itt végzett orvosokra a

jövőben is nagyon számítunk, úgy is mint akik a hírünket elvihetik a világba. Bejelentette továbbá, hogy az idegen nyelvű oktatás kérdésében sikerült olyan jó döntést hozni, ami másoknak nem sikerült: novemberben a 30 %-kal emelt óradíjakat ki fogják fizetni.

A *jövő stratégiáját* illetően hangsúlyozta, hogy a dékáni vezetés a Tanári Testületet az elkövetkező időkben is a kar életében döntő, meghatározó testületnek tartja. A testület *sokszínű*, sokféle tapasztalatot őriz. Ezt kell kihasználni a közép- és hosszú távú stratégiák kialakítására, az egyetem jövőjének kimunkálására. A lobbitevékenységre alkalmas a leginkább, nem a napi ügyintézésre. A testületnek világos, egyértelmű célokot kell megfogalmazni és ezeket hatékonyan képviselni a különböző országos testületekben. Fontos szerepe lenne a *szakmapolitikai döntések előkészítésében*, nevezetesen az oktatás, a *gazdálkodás, a klinikák és elméleti intézetek viszonya* terén.

Az Állandó Bizottságok megalakultak, azok vezetőit jóváhagyta a Kari Tanács. Senior professzorainkkal folytatott beszélgetések meggyőzték arról: szükség van arra, hogy részt vegyenek a kar munkájában, tanácsokat adjanak és lobbizzanak. A jövőben a Tanári Testületnek sok fontos döntést kell előkészíteni.

Dr. Csernus Valér oktatási dékánhelyettes maximálisan számít mind az aktív, mind a nyugdíjas professzorok segítségére. Az oktatásra vonatkozó elképzeléseit az Orvostudományi Hírmondó legutóbbi számában összefoglalta. Röviden: megpróbálják a klinikai gyakorlati képzést átalakítani. A 24 fős csoportok oktatását oly módon szerveznék, hogy az előre tervezett gyakorlatokra csak a hallgatók 1/3-ának kell járni, míg – a leckeönv segítségével – az egyetem vonzáskörébe tartozó kórházakban is teljesíthetnek gyakorlatot, az erre alkalmas *akkreditált orvosok* irányításával. Csernus professzor egyrészt az említett akkreditációs folyamathoz, másrészt a klinikai *gyakorlati képzés színvonalának emeléséhez* kérte a Tanári Testület tagjainak segítségét, tanácsát.

Dr. Miseta Attila, a gazdálkodási és hallgatói napi ügyekkel foglalkozó dékánhelyettes szeretné, ha a jövőben a kari *gazdálkodással mindenki elégedett lenne*, és azt, hogy zökkenőmentes legyen a kari gazdálkodási bizottsággal való együttműködés. Segíteni kívánja azokat a kezdeményezéseket, amelyek célja *közelebb hozni egymáshoz a magyar és idegen nyelvű hallgatókat*, biztosítani, hogy az egyetem

kapuján történő belépés után minden hallgató – „felekezetre, nemre, korra és a pénztárca vastagságára való tekintet nélkül” – ugyanabban az ellátásban részesüljön. A Tanári Testületnek pedig különösen nagy szerepe lesz abban, hogy – a különböző szervezeti változások ellenére – az *alapotartás és a klinikum egysége megmaradjon*.

Dr. Kollár Lajos professzor, mint megbízott klinikai dékánhelyettes szintén leírta az Orvostudományi Hírmondóban a jövő elképzeléseiről szóló gondolatait. Várhatóan az elkövetkező években *több változás fog történni az egészségügyben és a klinikumban, mint az elmúlt negyven évben*. Új struktúrák és rendszerek alakulnak ki, a felsőoktatási és államháztartási törvény értelmében pedig a klinikumokat 2008-tól gazdasági formában kell üzemeltetni. Erre még nem vagyunk felkészülve, ez egészen új kihívás. Vállalta a feladatot, mert saját egyetemi és megyei kórházi működéseiből, tapasztalataiból kifolyólag úgy érzi, van rálátása a dolgokra. A terv integrált rendszer létrehozása, amelyben nemcsak az egyetem, hanem a megyei és a városi egészségügy is részt vesz – a harmonizálás nagy feladat lesz. Az erre vonatkozó egyezség a rektor, a Megyei Közgyűlés elnöke és a polgármester között megkötött ez év tavaszán. A folyamat azóta sem állt meg. Ennek fontos eleme, hogy az NFT2 keretén belül a rendszer összeállításához várhatóan komoly anyagi háttér fog rendelkezésre állni. Információk szerint a pályázat átment a kormány minden fórumán és normakontrollra megy ki az Európai Unióba, ahol várhatóan az év végén döntés születik. Ugyanakkor az is elemi érdekünk, hogy az egyetemi funkció – a gyógyítás, a kutatás és az oktatás hármassága – megmaradjon. Erre is megvan az elképzelések. Optimizmusra ad okot egyrészt, hogy a terveket a nagypolitika minden oldalról támogatja, másrészt, hogy harmonikus együttműködés van kialakulóban a Koordinációs Központ, a Klinikai Központ és az Általános Orvostudományi Kar között. Mindez záloga annak, hogy ezt a projektet végig lehessen vinni.

Dr. Nyárády József minőségbiztosítási és adatvédelmi dékánhelyettes szerint minőséget kell produkálnunk mind a gyógyításban, mind az oktatásban – e nélkül sem itthon, sem külföldön nem vagyunk eladhatók. Ezt a minőséget kell biztosítanunk és dokumentálnunk, ennek a koordinálása a feladata. Eddig a karon még csak két intézet rendelkezik minőségbiztosítással. A

szabványosítás – pl. a munkaköri leírások esetén – az intézetvezetők dolgát egyszerűsíti.

Németh Péter dékán szerint a helyettesek beszámolóiban elhangzottak mind olyan munkák, amiket csak a Tanári Testülettel együtt lehet végigvinni.

Dr. Pár Alajos elmondta, hogy a Tanári Testület titkári funkciójára Soltész professzor kérte fel, ennek alapján kapott bizalmat a testülettől. Az elnök döntéséhez csatlakozva most bejelentette lemondását, hogy lehetővé váljon annak a hagyománynak a visszaállítása, miszerint a testület titkára mindig a legfiatalabb tanártárs.

Dr. Mózsik Gyula megköszönte az Oktatási Bizottságban kapott feladatot, amit örömmel vállalt és készségesen vesz részt a munkában.

Kosztolányi György akadémikus köszönetet mondott Soltész Gyulának, sajnálta lemondását. A továbbiakban arról szólt, hogy a hagyományos formában működő Tanári Testület felett túlhaladt az idő. Megváltozott az a közeg és az az elvárás, amit a felsőoktatás vár a tanári testületektől. Szerinte az *intézetigazgatók* operatív testületének, illetve a bizottságoknak kellene átvenni ezt a feladatkört. Ugyanakkor nem mondja azt, hogy a Tanári Testületre nincs szükség: a dékáni vezetéstől függetlenül, önálló programmal, kérdéseket felvetni, véleményt formálni továbbra is jelentős lehet a testület (a „szürkeállomány”) működése. Rámutatott még, hogy a karnak figyelembe kell venni a *negyvenévesek véleményét*, akik sok mindent másképp látnak és akik nemsokára belépnek a kar vezetésébe.

Dr. Czopf József szerint megváltoztak a körülmények, keressük a Tanári Testület funkcióját. A Tanári Testület szerinte nagyon demokratikus intézmény, ahol bárki szabadon kifejtheti a véleményét. Ugyanakkor a mi testületünk „olyan, mintha az Egyesült Királyságban ülne, és Magyarországon nem történne semmi. Egyetlen szó sem hangzott el a tandíjról, arról, hogy a kollégák jelentős részét el kell bocsátani, vagy a receptdíjról. Mindez nem érdekel bennünket, vagy lelki siketek vagyunk, vagy félünk?” – kérdezte. A testületnek ezekről a kérdésekről is véleményt kellene nyilvánítani, van tehát feladata.

Szekeres Júlia nem értette, hogy miért probléma a Tanári Testület heterogenitása. A Kari Tanács, ahol a javaslatok születnek, sokkal heterogénebb (közalkalmazott, diák, tanársegéd, adjunktus, egyetemi tanár). *Az igazgatói értekezlet nem veheti át a Tanári Testület szerepét. A Tanári Testület –*

úgy mint ahogy eddig is volt – véleményformáló testület kéne, hogy legyen. A testület ezt is tette mindig és véleményének mindig súlya volt. Ami pedig a lobbizást illeti, a különböző bizottságokban ülők valamennyien a lehetőségekhez képest képviselik az egyetem érdekeit anélkül is, hogy a Tanári Testület erre felszólítaná őket.

Kosztolányi György szerint félreértés, hogy szerinte baj lenne a heterogenitás, épp ennek ellenkezőjét állította és a váltást, a fiatalok bevonását szorgalmazta.

Belyei Árpádnak tetszett Soltész Gyula korrektsége, célirányos fegyelme. Mivel máig sem sikerült a Tanári Testületnek a megfelelő helyét megtalálni, úgy látszik ebből vonta le a következtetést. Ez a testület a „kritikus szellemi tömeget” képviseli, nagy

szükség van rá, feladata szellemileg összefogni a széteső rendszereket.

Németh Péter dékán Czopf professzor hozzászólására utalva rámutatott, hogy Miseta Attila épp ezért említette a Zöld Könyvet, ami ugyanezekkel a kérdésekkel foglalkozik. Nagy lehetőség, hogy a testület, mint civil szervezet szabadon fejtheti ki véleményét és tud olyan irányvonalat mutatni, amihez a dékáni vezetés vagy a Kari Tanács igazodhat. Arról pedig szó nincs, hogy a Tanári Testületből bizottságosi legyen. A dékán kompetenciája a bizottság. A testülettől – három tucat kérdésben is – szabad diskusszió után stratégiai véleményre vár a dékáni vezetés.

Végül dr. Soltész Gyula professzor megköszönte a dékánnak és másoknak a szemé-

lyére vonatkozó méltató szavakat. A Tanári Testület új elnökének megválasztásával kapcsolatban az ügymenet szempontjából ismertette a három évvel ezelőtti gyakorlatot. A Dékáni Hivatalban elhelyezett urnába jelölő lapon neveket adhattak le a testület tagjai. A megadott határidő után ezeket egy kijelölt bizottsági elnök, dr. Pintér Éva hivatalvezető és egy felkért tag összeszámolta, majd ezután ült össze az elnökválasztó ülés. A testület az említett eljárást a soron következő választásra vonatkozóan egyhangúlag elfogadta: október 30-tól (hétfőtől) november 3. (péntek) 14 óráig lehet leadni a jelöléseket és november 8-án 15 órakor lenne a Tanári Testület elnökválasztó ülése.

Dr. Pár Alajos
a Tanári Testület titkára

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsának ülése

2006. október 12.

1. Állandó bizottsági elnökök és tagok megválasztása (előadó: dr. Kollár Lajos egyetemi tanár, mb. dékánhelyettes)

Az állandó bizottságok döntéselőkészítő feladatokat látnak el. Mandátumuk dékánválasztástól dékánválasztásig tart, váltáskor automatikusan megszűnik.

Dr. Csernus Valér mb. dékánhelyettes elmondta: Az egyetemi SzMSz rendelete értelmében a Kreditátviteli és a Tanulmányi Bizottság esetében nem csak a bizottságok elnökeiről, de a tagokról is kell szavazni. Ezeknek a bizottságoknak a létszáma felerészben hallgatókból, felerészben oktatókból áll: a bizottságok hallgató tagjait a Hallgatói Önkormányzat, oktató tagjait a Kari Tanács hagyja jóvá.

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szervezeti eredményekkel (zárójelben igen, nem, tartózkodás sorrendben) fogadta el az állandó bizottságok elnökeire tett javaslatot.

Kurrikulum Bizottság: Dr. Csernus Valér egyetemi tanár (88, 4, 0)

Klinikai Oktatásfejlesztési Bizottság: Dr. Molnár Dénes egyetemi tanár (92, 0, 0)

Angol Program Bizottság: Dr. Nyitrai Miklós egyetemi docens (84, 1, 7)

Német Program Bizottság: Dr. Ohmacht Róbert egyetemi tanár (91, 0, 1)

Tudományos Bizottság: Dr. Seress László egyetemi tanár (90, 0, 2)

Doktori Tanács: Dr. Fischer Emil egyetemi tanár (92, 0, 0)

Habilitációs Bizottság: Dr. Lázár Gyula egyetemi tanár (91, 1, 0)

Informatikai Bizottság: Ifj. Dr. Kellermayer Miklós egyetemi docens (91, 1, 0)

Gazdasági Bizottság: Dr. Miseta Attila egyetemi tanár (87, 3, 2)

K+F Bizottság: Dr. Lengvári István egyetemi docens (91, 0, 1)

Feedback Bizottság: Dr. Pajor László egyetemi tanár (90, 1, 1)

Kollégiumi Bizottság: Dr. Simor Tamás egyetemi docens (91, 0, 1)

TDK Tanács: Dr. Balogh Péter egyetemi docens (90, 1, 1)

Könyvtárbizottság: Dr. Pintér Erika egyetemi docens (92, 0, 0)

Dr. Barthó Loránd egyetemi tanár

Sajtóbizottság: Dr. Róth Erzsébet egyetemi tanár (92, 0, 0)

Minőségbiztosítási Bizottság: Dr. Nyárády József egyetemi tanár (91, 0, 1)

Fegyelmi Bizottság: Dr. Bogár Lajos egyetemi tanár (92, 0, 0)

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szervezeti eredményekkel fogadta el a Kari Kreditátviteli és a Kari Tanulmányi Bizottság elnökeire és tagjaira tett javaslatot.

Kari Kreditátviteli Bizottság

Elnöke: Dr. Vértes Zsuzsanna egyetemi docens (92, 0, 0)

Tag: Dr. Battyáni István egyetemi docens (92, 0, 0)

Kari Tanulmányi Bizottság

Elnöke: Dr. Horváth Judit egyetemi docens (90, 2, 0)

Tagok: Dr. Bors László egyetemi adjunktus (91, 1, 0)

Dr. Király Ágnes egyetemi docens (91, 1, 0)

Dr. Marada Gyula egyetemi tanársegéd (91, 1, 0)

Dr. Matus Zoltán egyetemi adjunktus (91, 1, 0)

Dr. Pethő Gábor egyetemi docens (91, 1, 0)

Dr. Szilágyi András egyetemi tanár (91, 1, 0)

Dr. Than Péter egyetemi adjunktus (89, 2, 0)

2. Az ÁOK Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítása (előadó: dr. Németh Péter dékán)

A módosításra a dékánhelyettesek számának megváltozása miatt van szükség.

Az SzMSz vonatkozó pontjának módosítását az ÁOK Kari Tanács egyhangúlag megszavazta.

3. Az idegen nyelven végzett oktatás díjazásáról (előadó: dr. Miseta Attila mb. dékánhelyettes és dr. Németh Péter dékán)

Az igazgatói értekezlet részletesen megtárgyalta a kérdést. A kormány döntésének eleget téve a színlelt szerződéseknek minősülő jogviszonyoknak véget kell vetni. Az erről szóló körlevél heves indulatokat váltott ki elsősorban azokból, akiknek ez jelentős jövedelemkiegészítést jelentett. A dékáni vezetés konzultált a társegyletek illetékeseivel is a kérdésről, és a következő döntés született: az idegen nyelvű oktatásból a többletjövedelem szétosztására jövedelemkiegészítés formájában van lehetőség. Az ezzel kapcsolatos járulékok és közterhek így természetesen megnövekednek. Ennek kompenzálására – a kar gazdasági teljesítményét figyelembe véve – most 30 %-os óradíjmelést tud végrehajtani a vezetés. Egy olyan programozott, jól átlátható középtávú gazdálkodási tervet kell a vezetésnek kidolgoznia, mely nagy hangsúlyt fektet az adósságállomány ledolgozására, ugyanakkor az oktatás körülményeit a megnövekedett igényeknek megfelelően alakítja.

Dr. Trischler Bernadett kari gazdasági igazgató tájékoztatta a tanács tagjait arról, hogy a Tanulmányi Osztály átszervezése miatt az idegen nyelvű képzések pénzügyeit a jövőben a Kari Gazdasági Hivatal kezeli. Minden intézetvezető és klinikaigazgató időben megkapja a tájékoztatást a tennivalókról.

4. A Tanulmányi Osztály átszervezése (előadó: *dr. Csernus Valér* mb. dékánhelyettes)

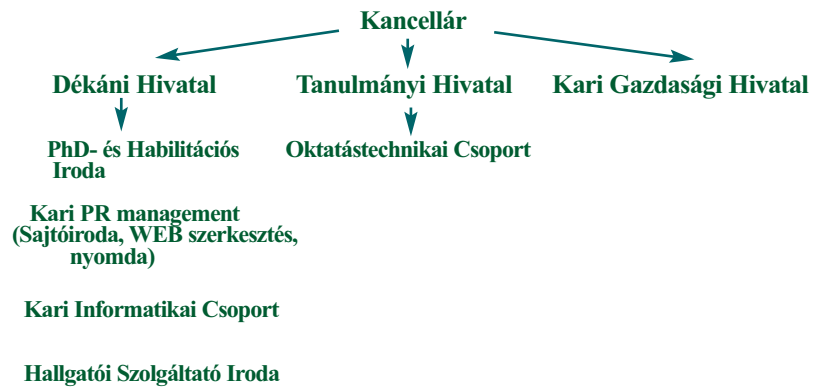
A napirendtől eltérve *dr. Csernus Valér* professzor először az alábbi táblázattal szemléltette a hallgatói létszám növekedését, és a táblázat elemzésével a jövőben várható tendenciákat összegezte.

Az ÁOK hallgatóinak száma 2006-07-ben								
Évfolyam		1	2	3	4	5	6	Összesen
Magyar	orvos	175	174	157	140	181	131	958
	fogorvos	46	29	25	30	17	-	147
	gyógyszerész	44	33	32	26	27	-	162
Angol	orvos	125	92	68	27	14	12	338
	fogorvos	33	11	-	-	-	-	44
Német	orvos	166	106	29	-	-	-	301
	fogorvos	26	-	-	-	-	-	26
Összesen:		615	445	311	223	239	143	1976
Összesen:	magyar	265	236	214	196	225	131	1267
	külföldi	350	209	97	27	14	12	709
Modul	összes	1060		311	605			
	ebből külföldi	559		97	53			

A Tanulmányi Osztály átszervezését a hallgatói létszám rohamos növekedése kényszerítette ki. A jövőben az Angol és a Német Program Bizottság szabályalkalmazást igénylő rutinfeladatokat nem fog ellátni, így nagyobb figyelmet tud fordítani a jövő hallgatóinak toborzására (ez presztízs- és anyagi szempontból is igen fontos), a végzett hallgatókkal való kapcsolattartásra. A hallgatókkal a jövőben a Tanulmányi Hivatal, a hallgatók pénzügyei-vel, beleértve a külföldi hallgatókat is, a Gazdasági Hivatal foglalkozik.

Dr. Csernus Valér mb. dékánhelyettes a következő táblázattal szemléltette a dékáni adminisztráció felépítésének tervezetét.

A dékáni adminisztráció (adminisztratív – munkaadói – irányítás)

5. Általános tájékoztató a minőségbiztosítási rendszerről (előadó: *dr. Nyárády József* egyetemi tanár, mb. dékánhelyettes)

A minőségbiztosítás alapja a korszerű oktatás, gyógyítás, melynek tartalmi vonatkozásai mérhetőek. Az EU-n belül kell összehasonlítani a graduális és posztgraduális képzésünket és ezzel elősegíthetjük a gyakornokok, szakorvosok szabad mozgását. Az ISO-rendszer, amit 1946-ban vezettek be Svájcban, a folyamatok teljesülését vizsgálja, jelentős adminisztráció nélkül biztosítja a kifizűzött célokat ellenőrzött, dokumentált formában. A rendszer elkötelezett, agilis vezetőt és motiválható dolgozókat igényel. *Dr. Nyárády József* dékánhelyettes kiemelte, hogy az orvoskar hatalmas feladatot lát el:

több, mint másfél millió beteget kezel ambulánsan, kilencszázezer fekvőbeteget gyógyít, kétezer orvostanhallgatót és 360 posztgraduális törzsképzésben részt vevőt oktat. A rendszer bevezetése, indítása és működtetése csak a Kari Tanács tagjainak segítségével képzelhető el.

6. Beszámoló az Orvostudományi Kar gazdasági helyzetéről (előadó: *dr. Németh Péter* dékán és *dr. Trischler Bernadett* gazdasági vezető)

Dr. Németh Péter dékán elmondta: az előző dékáni csapat rendkívül konzekvens és nagyon professzionális tevékenységével elkezdte a gödörből kimászni. A

jelenlegi dékáni vezetés bízik abban, hogy ez a trend töretlenül folytatódik, s a magunk előtt görgetett adósságok fokozatosan csökkennek. Más karok is nehéz helyzetbe kerülnek, ha mi nem tudunk törleszteni. A Jogi és Közgazdasági Kar fejleszteni szeretne abból a pénzből, amiért már megdolgozott. Eljött az a pillanat, amikor az eddig velünk szemben tanúsított szolidaritást most nekünk kell gyakorolnunk a többi karal szemben.

Adósságot extra bevételekből tudunk törleszteni, amely az oktatásban jelentkezik és reményeink szerint a jövőben a kutatás-fejlesztésben, innovációban.

7. Tájékoztató a Regionális és Integrált Egészségügyi Rendszer, valamint a Pécs Pólus pályázatról

(előadó: *dr. Kollár Lajos* mb. dékánhelyettes)

Előjáróban *dr. Németh Péter* dékán elmondta: Pécs kulturális főváros lesz 2010-ben: harmincegynéhány milliárd forintot kapott a város beruházásra. A Pólus pályázaton az egyetem a felelős az Innovációs Központ és Inkubátor Ház létrehozásáért. Ez a projekt 18 milliárdos, óriási lehetőség.

Dr. Kollár Lajos mb. dékánhelyettes: Az egészségügyi ellátás jelenleg több mint húsz helyen folyik. Ennek a racionalizálása elkerülhetetlen. Tárgyalások már a kilencvenes években is folytak a Baranya Megyei Kórházzal a kétélepes rendszer kialakításáról, melyben a 400 ágyas klinika a másik telephely. Zöldberuházásban nem tudott az egyetem gondolkodni, mivel a pályázat feltétele szigorúan a meglévő infrastruktúra fejlesztése és intézményösszevonás volt. Emellett előírás volt az is, hogy jelentős számú elbocsátás nem történhet, mert az munkanélküliséget teremt, de nagy számú munkaerőfelvétel sem lehet, mivel az nagy bérkirámlással jár. A levetített látványterv átdolgozása folyamatban van, mert a terv eredetileg még 68 milliárd forinttal számolt.

A Pécsi Integrált Egészségügyi Rendszer csak az egész klinikum átalakításával képzelhető el. A Felsőoktatási és Államháztartási Törvény előírja, hogy 2008. január 1-jéig a klinikákat át kell alakítani gazdasági társaságokká, valószínűleg egy zrt. lesz ez. Az elkövetkezendő időszak kérdése az, hogy hogyan lehet a gyógyítást, kutatást és oktatást végző hármas egyetemi funkciót egy más gazdasági környezetben megoldani.

8. Bejelentések

A tanács egyperces felállással emlékezett a közelmúltban elhunyt *Kelényi Gábor* professzorra. *Dr. Németh Péter* dékán felhívta a figyelmet az Orvosnapok rendezvényeire és meghívta a Kari Tanács tagjait a Romhányi-szobor avatására.

Sor került a Gyermekgyógyászati Klinika, az Ortopédiai Klinika, a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, az Igazságügyi Orvostani Intézet és a Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika igazgatói állásainak meghirdetésére.

Baranyai Orvos 2006. november

Kamarai választások

A BARANYA MEGYEI ORVOSI KAMARA TISZTSÉGVISELŐI

Október hónapban megtörtént a Baranya Megyei Orvosi Kamara tisztújító választása, melyen az alábbi tisztségviselők kerültek megválasztásra a megyei küldöttek által.

Elnök: *dr. Veszprémi Béla*

Alelnök: *dr. Horváth Attila*

Fogorvos alelnök: *dr. Marada Gyula*

Titkárok: *dr. Herényi Gejza*, *dr. Bányai Elek*

Országos KT-tagok: *dr. Horváth Attila*, *dr. Tornai Zoltán*, *dr. Bíró Ferenc*.

Az Országos Etikai Bizottság tagja: *dr. Ezer Erzsébet*, az Országos Etikai Kollégium tagja: *dr. Molitor Ágota*, a Megyei Etikai Bizottság elnöke: *dr. Törtély Emília*, a Megyei Etikai Bizottság tagjai: *dr. Radnai Béla*, *dr. Ezer Erzsébet*, *dr. Tényi Tamás*, *dr. Bányai Elek*, *dr. Herényi Gejza*, *dr. Széles Lenke*, a Megyei Felügyelő Bizottság elnöke: *dr. Verasztó Hermin*, a Megyei Felügyelő Bizottság tagjai: *dr. Környei Mária*, *dr. Hamar Anikó*, *dr. Csere Tibor*, *dr. Tantó Zsuzsanna*, *dr. Bányai Elek*, *dr. Weninger Csaba*

Habilitációs eljárások engedélyezése

2006-ban 11 habilitációs kérelem érkezett az Orvostudományi Kar Habilitációs Tanácsához (HT). A habilitációs eljárás zárt részében, a 2006. szeptember 28-i ülésen a HT 10 pályázatot értékelt (egy pályázó visszalépett), és valamennyit alkalmasnak tartotta arra, hogy azokat szakmai bírálóknak kiadja. A titkos szavazás eredménye 100 % igen volt valamennyi, az alább felsorolt pályázó esetében (zárójelben a szakmai bírálók értékelése).

Dr. Berki Timea egyetemi docens, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet (97,5 %);

Dr. Gál János egyetemi docens, SE, ÁOK, Ér- és Szívsebészeti Klinika (100 %);

Dr. Garai János egyetemi docens, Kórélettani és Gerontológiai Intézet (94,4 %);

Dr. Helyes Zsuzsanna egyetemi adjunktus, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet (100 %);

Dr. Kozicz L. Tamás egyetemi adjunktus, Anatómiai Intézet (93,3 %);

Dr. Morava Éva egyetemi adjunktus, Orvosi Genetikai és Gyermekfejlődéstan Intézet (98,3 %);

Dr. Nyitrai Miklós egyetemi docens, Biofizikai Intézet (98,9 %);

Dr. Reglődi Dóra MTA tudományos munkatárs, Anatómiai Intézet (100 %);

Dr. Sütő Gábor egyetemi docens, Immunológiai és Reumatológiai Klinika (96,7 %);

Dr. Thán Péter egyetemi adjunktus, Ortopédiai Klinika (96,7 %).

A HT a 2006. november 2-i ülésén foglalkozott a bírálatokkal, és a pályázatokat 100 %-os szavazati aránnyal továbbította az Egyetemi Doktori és Habilitációs Bizottsághoz, kérve a nyílt eljárás engedélyezését. Az EDHB a november 28-i ülésén maximális támogatottsággal engedélyezte a nyílt eljárás lefolytatását.

Dr. Lázár Gyula egyetemi tanár
az ÁOK Habilitációs Tanácsának elnöke

Tisztelt Kollégák!

A Baranya Megyei Orvosi Kamara október közepén új vezető-séget választott. Megválasztott elnökként szeretném megköszönni a bizalmat és az elnökség tagjainak nevében is kifejezni azt az örömet, hogy a megyei küldöttgyűlésen a részvétel már első alkalommal is olyan arányú volt, hogy határozatképesek voltunk. Ez azt mutatta, hogy a kollégák nem veszítették el teljesen érdeklődésüket a Kamara iránt. Ez a tény nagyon fontos számomra, mert azt jelzi, hogy az elkövetkező nehéz időszakban számíthatunk a kollégák támogatására és együttműködésére.

A Kamara működése nem képzelhető el a tagok összetartása nélkül. A tervezett változtatások a Kamara működésének törvényi hátterével kapcsolatban komoly problémákat vetnek fel az egész orvostársadalom számára. Ezeknek a kezelése megfelelő összefogás nélkül nem lehetséges.

Abban a reményben, hogy ezt megvalósíthatjuk az országban és szűkebb pátriánkban is, kívánok minden tagunknak kitartást és jó egészséget az elkövetkező időkben.

Dr. Veszprémi Béla elnök

Papp Lajos professzor kérésére közöljük a 2006. október 3-án Pécsen, a Széchenyi téren elmondott beszédének szövegét. A klinikaigazgató szeretné, ha az Orvoskar polgárai közvetlenül értesülhetnének szándékairól, megismerhetnék etikai elveit, amelyek őt mind a munkában, mind a politikában vezérik. Orvosként, nemzete iránt elkötelezett tanárként, magyar állampolgárként továbbra is kötelességének érzi a közéleti szereplést, akár nagygyűléseken is. Hangsúlyozza viszont, hogy a Szívgyógyászati Klinikán béke van, rendesen végzik munkájukat a korlátozott anyagi lehetőségeken belül, és egyenesen tilos a politizálás.

Magyarokhoz

Minden magyarokhoz fordulok: fő- és közemberekhez, bármely párthoz, vallási felekezethez tartozó, kétkezi vagy szellemi munkával kenyerét kereső **jószándékú Magyar Emberhez** országhatáron innen és országhatáron túl.

Könyörgőve kérek mindenkit a közös gondolkodásra, közös munkálkodásra.

Tizenhat éve az idegen elnyomástól fel- és megszabadultunk.

Tizenhat éve belső háborút folytatunk ketté-, időnként többfelé szakított Magyar Nemzetünkben.

A negyven évig regnáló nemzetromboló hatalom és az ellenzéki csoportok egyezséget kötöttek, mely tizenhat éve a parlamenti pártok kezébe adta a néphatalom gyakorlását az Országgyűlés keretei között.

A rendszerváltozás váratlanul következett be és felkészületlenül ért bennünket.

A jószándékot utólag nincs jogunk kétségbe vonni, de az elmúlt tizenhat év történései bebizonyították azt, hogy a jelenlegi összetételben és jelenlegi formában az Országgyűlés képtelen ellátni népképviselési és néphatalmi feladatát.

A Magyar Parlamentben tizenhat éve a hasznos munka mellett iszapbirkózás folyik a bal- és jobboldali pártok között, különböző kormányok regnálása alatt.

Nemcsak a parlament szakadt két csoportra, hanem a magyar népet is két táborba kényszerítették, sokszor kettészakítva munkahelyi közösségeket, baráti és szellemi társaságokat, és ami a legszomorúbb, még családi közösségeket is szétromboltak.

Tizenhat éve energiáinkat emésztí, lelkeinket nyomasztja a kettéosztottság, a megosztottság.

A hosszú ideje fennálló megosztottság gazdasági, erkölcsi, politikai válságba sodorta Nemzetünket.

Ezen az úton tovább nem mehetünk.

A megosztottságot fel kell számolnunk közösen, mind a tízmillió magyar állampolgár és mind a tizenötmillió magyar nemzetársunk segítségével és egyetértésével.

Le kell számolnunk a mások által és a magunkban keltett illúziókkal is.

Ezer éves történelmünk bizonyította, hogy a külhonból ígért önzetlen segítségek soha nem valósultak meg sem katonai, sem anyagi-gazdasági, sem erkölcsi vonatkozásban.

Minden ember és minden nemzet hozzájuthat pénzhez, anyagi javakhoz: más népek-emberek leigázásával, kifosztásával, rablással, lopással, kölcsönkéréssel, uzsorakamattal és ügyeskedéssel, de maradandó nemzeti értéket, közös és egyéni vagyont csak munkával lehet teremteni.

Értékteremtő munkánkhoz elsőként rendezni kell közös dolgainkat.

Rendet kell teremteni.

Meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy ismét az örök erkölcsi törvények legyenek minden embernek, minden közéleti funkciót vállaló vezetőnek is a legfőbb törvényei.

A jelenlegi ideiglenes Alkotmány, amely a szovjet megszállás alatt született idegen, elnyomó hatalom diktátumára, az 1949. évi XX. törvényre alapozott, a többszöri módosítás ellenére erre a feladatra alkalmatlan.

Nem alkalmas, mert nem az ezer éves történelmi hagyományainkra épül.

Nem alkalmas, mert nem a szerves jogfejlődést követi, hanem diktátumra épül.

És legfőképpen nem alkalmas azért, mert hiányos.

Nem a jelenlegi alaptörvényben lefektetett törvényekkel van alapvetően baj, hanem azzal, ami nem került bele az alaptörvénybe.

Tizenhat évvel ezelőtt még világosan látták ezt az Ellenzéki Kerekasztal résztvevői, ezért látták el preambulummal a jelenleg érvényes alaptörvényt „A többpártrendszert, a parlamenti demokráciát és a szociális piacgazdaságot megvalósító jogállamba való békés politikai átmenet elősegítése érdekében az Országgyűlés – hazánk új Alkotmányának elfogadásáig – Magyarország Alkotmányának szövegét a következők szerint állapítja meg:”

Tizenhat éve a magyar parlamenti pártok, a magyar Országgyűlés nem munkálta ki és nem alkotta meg a Magyar Köztársaság Alkotmányát.

Tizenhat éve a magyar Országgyűlés nem teljesítette első és legfontosabb feladatát, pedig az önmaguk által szentesített jelenlegi alaptörvény szerint az Országgyűlés „A Magyar Köztársaság legfőbb államhatalmi és népképviselési szerve” (19. § (1)), „mely e jogkörében megalkotja a Magyar Köztársaság Alkotmányát” (19. § (3/a)).

Tizenhat éve a magyar Országgyűlés és az azt működtető politikai pártok folyamatosan alkotmányos jogsértést követnek el.

Pontosan azért, mert nincs közös akarat, nincs legalább kétharmados egyetértés.

Ezért kérek minden felelősséggel gondolkodó:

jószándékú magyar állampolgárt,
a Magyar Köztársaság Elnökét,
minden politikai pártot,
minden vallási felekezetet,
minden etnikai csoporthoz tartozó közösséget,
minden tudóst és minden művészt (Magyar Tudományos Akadémia, Művészeti Akadémiák),
minden szakszervezetet,
minden civil érdekképviselést
és minden néven nem nevezett kisebb-nagyobb nemzeti közösséget,

hogy figyelembe véve és tiszteletben tartva a jelenleg érvényben lévő alaptörvényt és annak 2. § (2) bekezdésben foglaltakat: „A Magyar Köztársaságban **minden hatalom a népé**, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, **valamint közvetlenül gyakorolja**”, munkálja ki, teremtsen meg az új, a végleges Alkotmányt!

Tisztelettel kérem! Könyörgök! Fogjanak össze!

Fogjunk össze, amíg nem késő, amíg emberáldozat és további nemzetrombolás nélkül ez megtehető!

„Hatalmi fölény, erőszak, önkény alkotmányt nem teremthet, mert az alkotmány csak az erkölcsnek és igazságnak engedelmessé váló hatalmat ismeri el. Alkotmány nélkül a magyarságnak az Európa közepét jelentő Kárpát-medencében nincs jövője. Nélküle nincs társadalmi igazság, nincs szolidaritás és boldogulás, nincs szabadság, nincs otthonosság és nincs egyenrangú európai részvétel.”

Dr. Papp Lajos
magyar állampolgár

A MAGYAR ORSZÁGGYŰLÉS
ELNÖKE

OE/ 329 - 2 /2006.

Dr. Papp Lajos professzor úrnak

Pécs

Tisztelt Professor Úr!

A legteljesebb mértékben egyetértek Önnel abban, hogy az országnak nem az egyre mélyülő megosztottságra, hanem összefogásra lenne szüksége.

Azzal is egyetértek, hogy a rendszerváltás után tizenhat évvel valóban új Alkotmány kellene. Ezt már három és fél év óta magam is sürgetem.

A problémát egyébként nem abban látom, hogy az 1949. évi XX. törvény ne felelne meg egy demokratikus jogállam alaptörvényének, hiszen a címén kívül eredeti szabályaiból – ahogy mondani szokták – már csak annyi maradt, hogy Magyarország fővárosa Budapest. Sokkal inkább abban, hogy nincs egy olyan új, egységes alaptörvényünk, melynek minden eleme a rendszerváltást követően, annak eredményeit és tapasztalatait felhasználva született volna. Ha ez így történik, az új Alkotmány ma minden bizonnyal e történelmi sorsforduló szimbóluma lenne.

Az új Alkotmány megalkotásához a megosztottság megszüntetésére, nemzeti összefogásra lenne szükség. Biztosíthatom Professor Urat, hogy a magam részéről – sajnos kevesebb, mint több sikerrel – hosszú évek óta ezen munkálkodom.

Budapest, 2006. október 11.

Üdvözlettel

Dr. Szili Katalin

15 éves az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

Ünnepi megemlékezéssel és a Magyar Immunológiai Társaság által szervezett fiatal immunológus kutatók konferenciájával ünnepelte 15 éves fennállását az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet. A 2006. november 16-án a Pécsi Akadémiai Bizottság székházában tartott ünnepi ülésen *dr. Lénárd László* rektoron kívül a két társintézet vezető kutatója – *dr. Szekeres Júlia* a Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet és *dr. Kiss Csaba* egyetemi docens az Immunológiai és Reumatológiai Klinika nevében – méltatta a 15 éves intézet sokrétű és magas színvonalú tudományos, oktatási és rutin klinikai diagnosztikai munkásságát. *Dr. Németh Péter* professzor, az intézet alapítója és vezetője rövid áttekintést adott az intézet történetéről. Elmondta, hogy a 80-as évek elején a Kórbonctani Intézetben az általa vezetett munkacsoport kezdett el modern szemléletű molekuláris és sejtes immunológiával foglalkozni. Az immunológiai kutatás és kutatás-fejlesztés mellett az oktatást kezdettől fogva szívügynek tekintették. Az immunológia oktatása először önkéntes kurzusként indult, a Jakabhegyi úti kollégiumban tartott szabad előadások formájában. Ezeket pár évig Németh Péter egyedül tartotta, de 80-as évek közepétől bekapcsolódott *Szekeres György*, *Bebők Zsuzsanna*, *Berki Tímea* és *Balogh Péter*, az első tanítványok. A nemzetközi kapcsolatok tették lehetővé, hogy a speciálkollégiumból kialakuljon egy új tantárgy, a hazai orvosegyetemeken először bevezetett alapozó immunológia oktatási anyaga, előadási és gyakorlati tematikái, valamint vizsgakövetelményei. (Ennek elismeréseként Németh Péter 1995-től az immunológiai társaságok nemzetközi szövetségének – IUIS – oktatási bizottságába is bekerült.) A kutatócsoport sikeres hazai és nemzetközi pályázati támogatások, valamint ipari kutatás-fejlesztési megbízások segítségével gyorsan fejlődött és 1991-ben vált önálló szervezeti egységgé (Immunológiai és Biotechnológiai Laboratórium néven, amit 1996-ban változtatott Immunológiai és Biotechnológiai Intézetre). Az önállóság megteremtésében két tényező, az „Immunológia alapjai” tantárgy bevezetése a graduális oktatásba, ill. az épület kialakítása játszott döntő szerepet.

Az intézet történetének bemutatása kapcsán Németh Péter elmondta, hogy kezdettől fogva egyformán fontosnak tekintik az oktatást (jelenleg az egyetem 2 karán 3 nyelven folyik immunológia- és biotechnológia-oktatás, az intézet PhD programjának keretében az 1993-2006 közötti időszakban 8 sikeres PhD- és korábban 3 kandidátusi disszertációvédés történt.) Az intézetben jelenleg több tudományos kutatócsoport működik, a munkatársak folyamatosan, nemzetközileg elismert folyóiratokban publikálnak és számos gyümölcsöző nemzetközi kutatási együttműködésben vesznek részt.

A rövid, ám minden fontos részletre kiterjedő történeti áttekintés után az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet munkatársai ismertették tudományos munkájukat. Az előadásokra állófogadás tette fel a koronát, ami igen jó hangulatban zajlott a Pécsi Akadémiai Székház különtermeiben.

Az ünneplés nem fejeződött be ezzel az egyetemünkön belüli rendezvénnyel, hanem másnap az évforduló jegyében zajlott a Magyar Immunológiai Társaság Ifjúsági Napja is, ami a fiatal magyar immuno-

lógusoknak biztosított lehetőséget tudományos eredményeik prezentálására. A konferenciát *dr. Eric Jenkinson* nagy érdeklődéssel várt előadása nyitotta meg. A nemzetközileg a legnevesebb kutatók között jegyzett professzort korábbi munkatársa, a nem régóta intézetünkben dolgozó *dr. Pongrácz Judit* hívta meg Pécsre. A nyitó előadás után pedig a fiatal magyar immunológus kutatók ismertették eredményeiket. Magyarország egész területéről érkeztek előadók, kutatási területük fel-

A villányi pincelátogatáson (balról jobbra): Németh Péter, Eric Jenkinson és Graham Anderson professzorok

ölelte mind az immunológia elméleti, mind a klinikai, mind a rutin laboratóriumi ágait. Az előadások kiváló betekintést nyújtottak a hallgatóságnak a hazánkban az immunológia területén működő kutatócsoportok tevékenységébe.

Összességében az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet 15 éves korával egyetemünkön viszonylag fiatal intézmény. Az ünnepségen és az azt követő ifjúsági konferencián elhangzott előadások nemcsak a múltba nézve adtak áttekintést az intézet történetéről, hanem a jövőbeli perspektívákat is vázolták a hallgatóság előtt. Az évfordulás megemlékezésen részt vevők előtt világossá vált, hogy az intézet átlagon felüli tudományos munkássága, utánpótlás nevelése, az oktatásban és a betegellátásban végzett tevékenysége alapján méltó helyet foglal el úgy a hazai, mint a nemzetközi immunológiában.

Dr. Bartis Domokos

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Tanári Testülete

2006. november 8-án tartott ülésének programja a testület elnökének megválasztása volt.

A szavazás eredménye

Név	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Bauer Miklós egyetemi tanár	39	0	2
Dr. Bellyei Árpád egyetemi tanár	19	0	2

A Nemzetközi Májkutatói Társaság (IASL) 24. Kongresszusa

Az IASL kétévenkénti tudományos ülését 2006-ban az Afrikai Májkutatói Társasággal (AFASLD) közösen Kairóban rendezte szeptember 7. és 11. között. A helyszínnek köszönhetően (?) túlnyomó többségben afro-ázsiai résztvevőkkel zajlott ez a hepatológiai világkongresszus. Az első napot – a hagyományoknak megfelelően – *posztgraduális kurzusnak* szentelték, amelyen mintegy 20 referátum hangzott el a májbetegségek prevenciójáról és terápiájáról, beleértve a vírushepatitiszeket, a HIV infekciót, a schistosomiasist, a cirrózist és a hepatocellularis carcinomát. (Kár, hogy – az európai és amerikai májkonferenciák jó szokásaival ellentétben – a továbbképző előadások anyagából semmiféle írásos dokumentumot nem publikáltak.) A következő napokban *plenáris üléseken és a párhuzamos szekciókban* további 50 előadásra került sor. Ezen kívül szponzorált szimpóziumok is gazdagították a programot.

A *Liver International szupplementumában* megjelent absztraktok alapján bejelentett és elfogadott *poszterek száma* meghaladta a 300-at, a ténylegesen kihelyezett bemutatók azonban ennek felét sem érték el...

Néhány megállapítás a kongresszuson elhangzottakból.

Klinikailag manifeszt akut C hepatitiszben 87 esetből 33 % gyógyult a heveny szakban, fél év után ez az arány 42 %-ra emelkedett. Ezért csak *6 hónap után* javasolják elkezdni az antivirális kezelést akut HCV infekcióban. – Mások szerint akut C hepatitiszes betegek 83 %-a szerokonverziót mutatott, de később 76 % relapsusba jutott. Bár 6 hónap után a betegek 67 %-a negatív volt, ez az arány 36 hónap után 13 %-ra csökkent. A következtetés: az akut C hepatitisz gyógyulását csak hosszabb időtartamú követéssel lehet megállapítani.

Krónikus C hepatitiszben az antivirális kezelésre jól reagálók között gyakorinak találták a HLA DRB1*03011 (23 %) és HLA DRB1*13011 (28 %) antigén előfordulását. A HLA DRB1*17011 védő hatású lehet, mert rit-

kábban volt kimutatható HCV betegekben.

Egyiptomban 18-65 év közötti vidéki lakosságban, ahol 20-40 évvel ezelőtt tömeges schistosomiasis elleni kezelést folytattak, az anti-HCV pozitívitas gyakorisága 19 % (a 40 év feletiekben 50 %). Az anti-HCV pozitívák 61 %-a HCV-RNS pozitív, és 41 %-nak volt kóros a GPT értéke. Azok közül, akiknél májbiopszia történt, 52 %-ban kellett antivirális kezelést indikálni. Az alacsony morbiditás oka feltételezett oka a fiataloknál elszenvedett infekció és az alkoholizmus hiánya a populációban?

Krónikus C hepatitiszes betegek 54 %-a volt dohányos – (a kontroll csoportban ez 34 %), a dohányzás időtartama és a szérumban GPT (ALT) értéke között korreláció mutatkozott. A legmagasabb ALT értékeket a naponta >20 szál cigarettát szívókban észlelték. A 20 évnél régebb óta dohányzó HCV-pozitív betegeknek hatszor nagyobb volt az átlag ALT szintje, mint a nemdohányzó betegeknek. Konklúzió: krónikus HCV beteg ne dohányozzon!

Mexikói krónikus C hepatitiszes betegek 27 %-a túlsúlyos, 48 %-a elhízott, az inzulin rezisztencia aránya 44 % volt. Az elhízottak esetén 1,5-szörös volt a cirrózis kockázata a normális testsúlyúakhoz képest.

Nílus-delta vidéki populációban folytatott szeropidemiológiai tanulmány eredménye szerint a HCV 4 genotípussal történő *családon belüli fertőzés nem szexuális terjedésű*. Nem a házastársak, hanem testvérek között, illetve szülő-gyermek relációban tapasztalták az át-fertőződést, ennek okát még nem tisztázták.

HCVcore-transzgen egerekben a HCV core protein down-regulálta a zsírsavkötő proteint és apolipoprotein géneket, e mechanizmuson keresztül okozná a vírus a steatosiszt?

Krónikus HCV fertőzésben igazolták, hogy a perifériás vér myeloid dendritikus sejtjeinek száma és a mononukleáris sejtek IL-12 produkciója csökkent és ez negatívan korrelált a GPT emelkedéssel és hisztológiai aktivitással. Mások szerint krónikus C hepatitiszben a perifériás vér mononukleáris sejtek (PBMC)

TNF termelése és a szérumban sTNFRI szintje direkt korrelációt mutatott a hisztológiai aktivitással.

Saját előadásunk (*Pár G, Berki T, Pálinkás, Szereday L, Halász M, Miseta A, Hegedűs G, Faust Zs, Mózsik Gy, Hunyady B., Pár A*) – amely plenáris ülésen hangzott el – arról szólt, hogy krónikus C hepatitiszben a károsodott NK-sejt funkció hátterében szerepet játszhat a regulátoros T sejtek (Treg) által termelt *TGFβ-okoza killer aktivációs receptor (NKG2D) down-reguláció*. Mások ezt a jelenséget már tumoros betegekben leírták. Felvetettük, hogy a killer aktivációs receptor-agonisták, illetve a TGFβ antagonisták új immunmoduláns terápiai lehetőséget jelenthetnek HCV infekcióban.

Számos szerző foglalkozott a *fibrózis-diagnosztika non-invazív módszereivel*. A trombocitaszám, a GOT/GPT (AST/ALT) hányados és az *AST/trombocita hányados* közül az utóbbi látszik legalkalmasabbnak a fibrózis monitorozására: jól tükrözte a fibrózis stádiumot, a 0,72 értéknek előrehaladott fibrózis tekintetében pozitív prediktív értéke (PPV) 86 %, negatív prediktív értéke (NPV) 60 %, szenzitivitása 93 % és specificitása 58 % volt krónikus C hepatitiszben.

A *matrix metalloproteinase (MMP9) és a szöveti metalloproteinase inhibitor (TIMP1)* pozitívan, a szérumban haptoglobin szint negatívan korrelált a fibrózis stádiummal. A szérumban hialuronsav (HA) szint alapján differenciálni lehetett az F0-F1 valamint a F3/F4 fibrózis stádiumok között. HCV hepatitiszben a HA 25,2 ng/ml érték szenzitivitása 95 %, specificitása 86 % volt a definitív fibrózis tekintetében.

Pécsi munkacsoportunk (Pár A, Pár G, Berki T, Miseta A, Hegedűs G, Mózsik Gy, Hunyady B.) poszterének konklúziója szerint HCV betegeken a kombinált PEG-IFN + RBV terápia szupprimálta a kórosan emelkedett *TGFβ* és *HA* szérumban szinteket, mint a fibrózis markereit. Mivel ez a virológiailag nem reagálóknak is észlelhető volt, a kezelés direkt antifibrotikus hatását lehet feltételezni.

HCV4 fertőzésben a 48 hetes Peg-IFN + RBV kezelés 61 %-ban vezetett tartós virológiai válaszhoz (< 50 kópia/ml). Amennyiben a 8. hétre (!) nem következett be a 2 log vírus-titer csökkenés, ez 100 %-os prediktív értékű volt az eredménytelenségre vonatkozóan. Ezért már két hónap után javasolják a stop-szabályt alkalmazni!

A metilénkék (MK) antivirális sajátosságát először az 1930-as években közölték. A hatás azon alapulhat, hogy a MK kötődik a nukleinsavakhoz. A MK fotodinamias aktivációja kereszt-kötéseket, guanozin-oxidációt és depurinációt okoz. Fotoaktivált MK alkalmazásával ma vércésképzőanyagok HIV inaktiválását végzik. *In vitro* kísérletben a fotoaktivált MK kezelt HCV-fertőzött vérplazmában csökkent a kimutatható HCV-RNS szint. A MK-et tartalmazó Virostat potenciálisan új antivirális szer lehet: napi 2x60 mg MK 50 napig adva 52 %-kal, 100 napig adva 59 %-kal csökkentette a medián HCV-RNS szintet a kiindulási értékhez képest, 15 kezelt betegből 2 lett HCV-RNS negatív.

A cirrózisos betegek varixvérézésének primer prevenciójában az egy hónapon belül 3 alkalommal végzett band ligatio 100 %-ban megelőzte az 50 hónapos követés alatt a vérezést: effektív alternatívája a bétablokkoló kezelésnek válogatott esetekben?

A cirrózis műtéti kockázatát 176 betegben tanulmányozták: a perioperatív mortalitás 30 napon belül 9,7 %, a morbiditás 36,9 % volt. Az ascites kialakulása vagy súlyosbodása volt a leggyakoribb komplikáció műtét után. Fontos tehát a cirrózisos betegek gondos preoperatív kivizsgálása.

A *Helicobacter pylori* (Hp) és a hepatikus encephalopathia (HE) kapcsolatát 60 cirrózisos betegben és 20 nem-cirrózisos egyénben tanulmányozták a plazma ammónia és szérum endotoxin szint meghatározása mellett. A cirrózisos populáció 58 %-ban volt Hp pozitív, a kontroll 30 %-ban. Hp betegekben emelkedettebb volt az ammónia és az endotoxin szint. A Hp infekció kezelésére csökkent a HE súlyossága és az ammónia szint. Felvetődött, hogy cirrózisban a Hp szerepet játszhat a hyperammonaemia és endotoxaemia fokozódásában, a HE súlyosbodásában.

A cirrózisos betegek 5-12 %-ában fordult elő hepatikus hydrothorax, ami spontán bakteriális empyema kialakulásával járhat. Ilyen esetekben a mellüri folyadék fvs száma >500 sejt/mm³ ami diagnosztikus értékű, ugyanúgy mint spontán bakteriális peritonitisben. A pleurális exsudatum C3 tartalma és opsonin aktivitása alacsony, ez predisponál az empyemára. A CRP emelkedés hasznos a diagnózisban.

Hypersplenias cirrózisos betegek alacsony dózisu lépirradiációját végezték hetente kétszer 100 cgy dózissal, három héten át. Az egy éves követés alatt fokozatosan nőtt a Hgb, a trombocita- és leukocytaszám, ez a kezelés hosszú távú hatékonyságára utalt.

Varixvéréző cirrózisos betegekben a diabetes 39 %-ban fordult elő, ami a nem diabetesesekhez viszonyítva rontotta kórlefoyást, az újravérézés gyakoriságát. A nyelocsó varixvérézésének 4 órán belüli endoszkópos csillapítása szignifikánsan csökkentette a kórházi mortalitást, a 4 órán túli ellátáshoz képest.

A terlipressin és octreotid varix-ligatioval kombináltan egyformán hatásos volt az újravérézés megelőzésében. Másrészt, a ligatio + argonplasma kezelés (12 hónapon át két havonta) csökkentette az újravérézés kockázatát, ami egyedüli ligatio esetén 1 év alatt 46 %-ban, a kombinált terápia mellett 20 %-ban fordult elő.

A hepatocelluláris carcinoma (HCC) kockázati tényezőit Egyiptomban 351 HCC-beteg és 529 kontroll egyén vizsgálatával tanulmányozták. Elsősorban a HCV, HBV infekció és a peszticid használata bizonyult jelentős faktornak. A p53 mutációt a HCC-betegek 41 %-ában igazolták, ezek 77 %-ában a 249 kodon mutációja fordult elő, ami az aflatoxinnal kapcsolatos típusos genetikai eltérés. Érdekes, hogy az alkohol nem bizonyult szignifikáns kockázati tényezőnek.

A HCC patogenezisével kapcsolatban kimutatták, hogy a kataláz gén C262T polimorfizmusa (amely károsodott antioxidáns aktivitással jár) gyakori (53,9 %) HCC esetekben (kontroll: 30,5 %), és szinergista interakciót mutat az alkohollal és a diabéteszsel a HCC kialakulásában. – Mások szerint a nukleotid difoszfát kináz (NDPK) fokozott expressziója a c-myc aktivációján keresztül vehet részt a HCC keletkezésében. HCC-betegek 45 %-ában igazoltak okkult HBV fertőzést a májszövetben kimutatott HBV-DNS alapján. A HCC-s betegek 58 %-a dohányzott, míg a HCC nélküli cirrózisosok 34 %-a volt dohányos. A dohányzás additív szerepet játszhat HCC-ben?

Többen is állították, hogy a des-gamma-carboxy-prothrombin meghatározás hasznos a korai HCC diagnózisában. A szérum TGFβ1 szintet is magasnak találták HCC-s betegekben, hasonlóképp a plazma és epe laktoferrin tartalmát. Felvetették, hogy ezek a mutatók is a diagnosztikai eszköztár részei lehetnek HCC-ben?

Eredetileg nem reszekálható HCC-ben a preoperatív transzarteriális kemoembolizáció és vena portae embolizáció lehetővé tette a műtétet, ezt követően a két éves túlélés 66 % volt. Mások szerint rádiófrekvenciás ablációval kezelt 175 HCC-s beteg 3 éves túlélése 73 % volt.

cióval kezelt 175 HCC-s beteg 3 éves túlélése 73 % volt.

A perkután etanol-lipiodol injekciós kezelés új módszer, hasznos olyan HCC esetekben, ahol a rádiófrekvenciás abláció kontraindikált. Perkután etanol-lipiodol infiltráció HCC-ben hetente ismételve, (annyiszor, ahány cm a tumor átmérője, maximum ötször), 27 esetből 17-ben (81 %) biopsziával igazoltan komplett remissziót okozott, míg dinamikus MRI szerint ez az arány 92 % volt.

A vírushepatitisz szimpóziumon a padovai egyetem kitűnő hepatológusa, A. Alberti jó összefoglalást adott a HCV antivirális kezelésének aktuális kérdéseiről. Ma a világon 170 millió a HCV-hordozó, és évente 4 millió új esettel kell számolni. Európában 9 millió a HCV-fertőzöttek száma. Individuális terápia szükséges 18 éves kor alatt, normális ALT esetén, ha nincs fibrózis, továbbá a nem-reagálóknál, HBV- ill. HIV ko-infekció, valamint cirrózis esetén. A kezelés problémája az autoimmunitás, a hyperthyreosis, a depresszió (10-42 %) és a csontvelő-szuppresszió. A májbiopszia a ko-faktorok identifikálásában segít. A terápia előtt a kezelés szükségességét, az igényt és a kockázatot, valamint a kimenetel lehetőségét kell mérlegelni. Prediktív faktorok, amelyeket nem lehet módosítani: az életkor, a vírus genotípusa és szérumszintje, a betegség stádiuma és aktivitása. Befolyásolni lehet azonban a testtömeg indexet, (fogyás: a BMI 26 alatt legyen!), kezelni a diabéteszt és javítani az „adherenciát”. A hatékonyság növelhető a betegkiválasztás, a beteg-felvilágosítás, a monitorozás és a dózis kiterjesztés révén.

A tartós virológiai válasz (SVR) aránya világvizonylatban HCV1 (G1) genotípus esetén 50 %, G2 fertőzésben 85 %, G3 esetén 78 % és G4 infekcióban 63 %.

Nem ribavirin-okozta hemolízis esetén a RBV nem kontraindikált. A normális GPT – csak egy adat a döntéshozatalban! A lassan reagálók („slow reactors”) – akik csak a 36. hétre válnak vírus-negatívvá – 72 hétig kezelendők! Rapid válasz definiálásában fontos, hogy az érzékeny kvalitatív próba (< 50 HCV U/ml) legyen negatív!

Összefoglalva: kongresszusi részvételünk szakmailag rendkívül hasznos volt, azon túlmenően, hogy tapasztalatok cseréjére nyílt mód és prezentációinkkal egyedül képviselhettük a magyar hepatológiát. Örömkre szolgált a lehetőség találkozni az 5000 éves egyiptomi kultúra mai is lenyűgöző örökségével (Egyiptomi Múzeum, gizai piramisok, mecsetek, „holtak városa”) és Kairó igazán barátságos légkörével.

Dr. Pár Alajos

A biobankok mint az individuális medicina elérésének kötelező elemei

Falus András akadémikus koordinálása alatt 2006 októberében került megrendezésre az International Congress of Immunogenomics and Immunomics Budapesten. A kongresszus meghatározó irányvonala a címben visszatükröződő módon a modern immunológia irányaira koncentrált, vezető immunológus szakemberek tartottak rendkívül érdekes előadásokat az immunogenomika és az immunomika aktuális kérdéseiből és újabb eredményeiről. A napjainkban egyre gyakrabban alkalmazott tudományos szimbiózisra példaként, a kongresszusba ágyazottan egész napos tutorial szekció is megrendezésre került, melynek témája valójában egyfajta illesztett természetes kapcsolódás volt: a biobankok helye és szerepe általában és természetesen, az „immunomikákra” vetítve.

Érdekes utalunk Kosztolányi György akadémikusnak az Orvostudományi Hírmondó 2006. októberi számában Fenntartható fejlődés és innovatív technológia az orvosi genetikában címmel megjelentetett összefoglaló írására: ma az orvosi genetikában megfigyelhető trendek, melyek egyik célja a személyre szabott medicina, a „personalized medicine” elérése, egyre több megvalósuló szimbiózist és szinergizmust feltételeznek a biomedicina területei között. Gondolatilag a fenntartható fejlődéshez kapcsolódva ma már szinte alig van olyan genetikai irányvonal, avagy akár specializált „-omika”, ami ne inkorporálna sikeresen számos másik terület által életre keltett innovatív technológiát vagy technikát.

A szekciót, melynek anyaga a <http://www.bci2006.org/> címen a kongresszus egyéb rendezvényeinek anyagai mellett megtalálható, a területen magasan elismert szaktekintélynek számító Martin Yuille (Manchester, UK), az Egyesült Királyság Biobankjának egyik vezetője koordinálta. A tutorial jellegű szekcióban, amely a legszélesebb körű hallgatóságot volt hivatott megcélozni, a jelenleg is jól vagy részben megmutató előnyök, hátrányok, szakmai és társadalmi kérdések általános avagy nemzeti vonatkozású elemeinek megbeszélése során egy vezérfonal mindvégig világosan és megkérdőjelezhetetlenül látható volt: a személyre szabott vagy individuális medicina irányú új paradigma kivitelezése nem képzelhető el a biobankok kiterjedt implementálása nélkül.

Dr. Melegh Béla egyetemi tanár

Balról jobbra: Sándor Judit, a magyar genetikai törvény jogi előkészítője; Molnár Mária Judit, a NEPSY adatbázis egyik életrehívója; Melegh Béla; Martin Yuille, UK Biobank, a szekció koordinátora; Vásárhelyi Barna, a <http://www.biobank.hu> egyik koordinátora

A PTE Klinikai Táplálási Munkacsoport 2006. október 10-i ülése

Pécsi Tudományegyetem OEKK klinikáit átfogó Klinikai Táplálási Munkacsoport a PTE klinikáin kezelt betegek táplálásterápiájának szervezésével, optimalizálásával a gyógyító tevékenység támogatását tűzte ki céljául. A munkacsoport egyben a PTE OEKK Gyógyszerterápiás Bizottságának táplálási témákban működő albizottsága, mely felelős az intézményi tápszeralaplista (enterális- és parenterális tápszerek) karbantartásáért, szakmai felügyeletéért. Tagjai a klinikákról delegált orvosok, dietetikusok és egy intézeti gyógyszerész. A munkacsoport évente néhány alkalommal ülésezik, de működése folyamatos. Tevékenysége kiterjed a napi táplálásterápia szervezésén túl a témával kapcsolatos továbbképzések szervezésére is (pl. legutóbb a „PTE Táplálásakadémia 2005”, melynek kurzusai 2005. október 1. és december 3. között kerültek megrendezésre).

A legutóbbi munkaülés napirendje:

1. Dr. Dávid Marianna rendkívül érdekes és tanulságos beszámolót tartott az I. sz. Belgyógyászati Klinikán összejt-transzplantáción át- eső betegek gyógyításának, táplálásterápiájának napi gyakorlatáról. E betegeknél a nagy gyakorisággal (akár 70-80 %-ban) fellépő, sokszor igen súlyos mucositis megnehezíti e betegek megfelelő táplálását a tápcsatorna nyálkahártyáinak gyulladása miatt. Ugyanakkor

e katabolizmusban lévő betegek eredményes kezelési, gyógyulási esélyei nagyban függenek a megfelelő tápanyagbeviteltől.

2. Dr. Bogár Lajos referátuma egy nemzetközi, több mint 4000 betegre kiterjedő vizsgálat eredményeit, tanulságait mutatta be. Ezek alapján (nem első esetben) igazolódott, hogy az alultápláltság különösen a súlyos szövődmények gyakoriságát növeli (kb. 30 %-kal). A kellő táplálás elmaradása a gyógyulási esélyek csökkenésén túl növeli a szövődmények kockázatát, a kórházi tartózkodás időtartamát és a költségeket. A felmérések szerint a kórházba kerülő betegek 30 %-a tápláltsági kockázattal terhelt. Ezek klinikáinkon belüli kiválogatása, táplálásának biztosítása a mi feladatunk.

3. Kiss Katalin dietetikus elmondta, hogy miként történik a betegeknél a tápláltsági állapot követése, a különböző rizikószintekbe sorolás. Bemutatta az általuk használt „Táplálási adatlap”-ot, melyen már a betegfelvétel során rögzítik az induló állapotot. Munkájuk során nehézséget jelent, hogy nem tudnak minden, hozzájuk tartozó betegről a viziteken konzultálni a kezelőorvosokkal az egy időben több osztályon zajló vizitek miatt (egy dietetikushoz több osztály betegei is tartoznak).

A munkacsoport tagjai aktívan részt vettek a konzultációban.

A beszámolót készítette:

Szabóné dr. Schirm Szilvia

KTM-titkár, Egyetemi Gyógyszerár

A Magyar Nephrológiai Társaság XXIII. Nagygyűlése a pécsi II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum szemszögéből

2006. október 26-28-ig rendezték meg a Magyar Nephrológiai Társaság XXIII. Nagygyűlését Egerben. A társaság ez évi nagygyűlésén a közel ötven színvonalas hazai előadás mellett neves külföldi szakemberek is képviseltették magukat.

A rendezvény keretein belül október 26-án (csütörtökön) ünnepélyes megnyitóra és díjátadási ünnepségre került sor, amelyen kiváló hazai klinikus kutatók díjazása mellett a társaság tiszteletbeli tagjává fogadta *Prof. Dr. Jorge B. Cannata-Andía-t* (az EDTA elnöke, Spanyolország) és *Prof. Dr. Dimitrios Oreopoulos-t* (Kanada). A megnyitón adták át az idei szakmai verseny nyerteseinek díját is. A díjak közül mind az első helyezést (*dr. Sebők Judit*), mind a harmadik helyezést (*dr. Wagner László*) klinikánk orvosa nyerte el. Ezen kívül a kutatásfejlesztési pályázatával nyert támogatást klinikánkról *dr. Vas Tibor*.

A megnyitót követően a társaság újonnan megválasztott tiszteletbeli tagjai tartottak kiváló előadást. Az első nap fő témái a renalis osteodystrophia kezelésében történt szemléletváltás (calcimimetikumok, cinacalcet), a vasculitisek és a hipertónia- és a cardiovascularis szövödmények voltak. Ez utóbbi témában tartott előadást klinikánkról *Késői István* a metabolikus paraméterek és korai artériás érfalmerevségről krónikus IgA nephropathiában és *Sági Balázs* az ergometria utáni szívfrekvencia-visszatérési idő és a romló vese-funkció kapcsolatáról IgA nephropathiában. Ezt követte a társaság közgyűlése, amelyen többek között megválasztották a következő 4 évre a vezetőségi tagokat (klinikánkról *dr. Nagy Juditot* és *dr. Wittmann Istvánt*). A résztvevők esti kikapcsolódását a Bazilikában tartott hangverseny, valamint borkóstoló és a záróesten megrendezett bankett biztosította.

Másnap a program a krónikus vesebeteg pszichoszociális problémáit feltáró előadásokkal folytatódott, majd a nefrológiai ellátás jövője és a közelgő reformok megbeszélése került sorra; ezen belül tartott előadást *dr. Nagy Judit* a biomarkerek szerepéről a krónikus vesebetegségek korai felismerésében és progressziójának megítélésében. A délutáni program során a hemodialízis, a renalis anaemia, a kalcium- és csontanyagcsere-zavar és a vesetranszplantáció területén szerzett új tapasztalatok kerültek megbeszélésre. Még ezen a napon klinikánk szervezésében és *Nagy Judit* professzor asszony üléselnöklété-

vel *Pintér István* és *Juhász László* mint klinikusok és *Degrell Péter* mint patológus klinikopatológiai szekciót tartottak, melynek témája a felnőttkori Henoch-Schönlein szindróma diagnosztikus nehézségei volt. A szekció sikerére való tekintettel, mivel a nagygyűléseken hasonló szekció már régóta nem volt, a társaság a jövőben valószínűleg folytatni fogja hasonló klinikopatológiai szekciók szervezését. A záró, szombati napon a klinikai nefrológia kihívásairól szóló előadások, esetismertetések és a poszterbemutató szekciók zajlottak. Előbbi témában tartott előadást klinikánkról *Kovács Tibor* a VEGF és a TGF- β gének polymorphizmusáról és a veseszövetbeni elváltozások kapcsolatáról IgA nephropathiában, majd egy következő szekcióban *Degrell Péter* azon új megfigyelésről, hogy egy csatornarendszer köti össze a glomeruláris kapillárist a mátrixsal. Poszterrel szerepelt *Tamaskó Mónika* a vese esetleges szerepéről a vércukorszint-oscilláció szabályozásában és *Markó Lajos* a HPLC-s és nephelometriás módszerek összehasonlításáról a mikroalbuminuria diagnózisában. Nővéreink közül *Kárpáti Ágnes* tartott előadást a CAPD-vel kezelt diabéteszes betegek szövődményeiről.

Ahogy *Túri Sándor* professzor, a Magyar Nephrológiai Társaság elnöke is fogalmazott, a nefrológia folyamatosan bővülő szakterülete a medicinának, és mind az ellátandó betegek, mind a nefrológusok száma növekedett az elmúlt években. A nefrológia tudományos értelemben is kiemelten sikeres ága a magyar orvostudományi ku-

tatásoknak, éppen ezért a társaság mostani, XXIII. Nagygyűlése kiváló lehetőséget teremtett a klinikai és kísérletes nefrológia, valamint a dialíziskezelés kutatási eredményeinek bemutatására.

Dr. Markó Lajos

Az arrayCGH hazai megtelepítését célzó alapképzés

Idén októberben Gentben, Belgiumban rendezték meg a Marie Curie Konferenciák és Kurzusok keretében az „ArrayCGH és molekuláris citogenetikai módszerek” című továbbképzést. Az egy hetes kurzus lehetőséget nyújtott a genetikai kutatásban részt vevő európai fiataloknak, hogy megismerkedjenek egy, az utóbbi években rendkívül dinamikusan fejlődő genetikai módszer, az arrayCGH elméleti és gyakorlati hátterével. A Genti Egyetem által meghirdetett pályázat révén számomra is lehetőség nyílt a kurzuson való részvételre, amiért ezúton is szeretnék köszönetet mondani.

Maga az alpmódszer ugyan nem mondható újnak, továbbfejlesztése révén azonban mostanában tör be a kutatás, klinikai alkalmazás, diagnosztika első sorába. Kromoszómák és kromoszóma-szegmentek számbeli eltéréseinek teljes genomra kiterjedő analízisét először 1992-ben a Scienceben közölték *Kallioniemi és mtsai. A comparative genomic hybridization (CGH) átütő jelentősége* az volt, hogy lehetővé tette a genomban jelenlévő genetikai eltérések pásztázó, szűrő jellegű detektálását. Alapja a fluoreszcens in situ hibridizáció: a különböző színű „teszt” (betegből származó) és „referencia” (rendszerint normál) DNS keverékét hibridizáltatjuk a tárgylemezre rögzített normál kromoszómákhoz. A vizsgált DNS kisebb-nagyobb hiánya vagy többlete meghatározható a teszt és referencia DNS-hez tartozó különböző színű fluoreszcens intenzitásarányok hányadosával, amely arányban áll a kópiaszámkülönbséggel.

A kromoszóma alapú CGH hátránya a felbontása (deléciókra 5-10 Mb, amplifikációra 2 Mb), amelyen a microarray alapú CGH (arrayCGH) technika megjelenése nagymértékben javított. A lényegi különbség a tárgylemezen, a hibridizációs targetben van, ahol a kromoszómákat pontosan lokalizált genomiális szegmentekkel helyettesítették. A módszer felbontóképességét így a szegmentek nagysága, illetve egymástól való távolsága határozza meg, lényegesen megnövelve az érzékenységet. A technikát először 1997-ben közölték. A targetek különböző méretűek lehetnek: eleinte nagyméretű inserteket alkalmaztak (*BAC: Bacterial Artificial Chromosomes, YAC: Yeast Artificial Chromosomes, PAC: P1-derived Artificial Chromosomes*), amelyek közül a BAC-alapú platformok nyertek alkalmazást legszélesebb körben, kb. 1 Mb felbontási képességgel. Az utóbbi időben terjedtek el a rövidebb oligo-

SNP-alapú array-ek, amelyekben nagyobb számú, kisebb méretű klónokkal a felbontás akár még tovább növelhető (10-500 kb). A tárgylemezek a vizsgálati igénynek megfelelően tervezhetők, fedve a daganatfejlődésben szerepet játszó onkogéneket, illetve tumorszupresszor géneket; veleszületett fejlődési rendellenességek hátterében álló jellegzetes mikrodeléciós helyeket, géneket, valamint létezik a teljes genomot mozaikszerűen lefedő, úgynevezett *tiling-path arrayCGH* (SMRT: *submegabase resolution tiling-set*).

A módszerhez szükséges vizsgálati anyag kis mennyiségű DNS, amely izolálható vérből, de akár fagyasztott, ill. paraffinba ágyazott szövetminták is alkalmasak lehetnek. A legújabb teljes genom amplifikációs technikák révén akár már néhány nanogramm DNS, vagy néhány sejt is elegendő lehet arrayCGH alkalmazására. A nagy felbontás mellett a módszer további előnye a gyorsasága, ill. megfelelő software birtokában a gyors, egyszerű kiértékelés.

A nagyméretű gén-dózis elváltozások szűrése révén a módszer kezdetben a tumor-diagnosztikában terjedt el. A módszer finomodásával azonban lehetőség nyílt viszonylag kis kromoszómális régiót érintő hiány, ill. többlet kimutatására. A nagyfelbontású platformokhoz képest a kevesebb elemet tartalmazó diagnosztikus platformok alkalmasak kópiaszám eltérések szűrésére, így klinikai jelentőséggel bírnak más módszerekkel nem diagnosztizálható idiopathiás mentális retardációk, mikrodeléciós szindrómák, veleszületett összetett fejlődési rendellenességek vizsgálatára. Terjed a felhasználása a reprodukciós genetikában (spontán vetélések hátterének felderítésében, prenatális, preimplantációs diagnosztikában). A kritikus régiók felderítése révén kedvező lehetőséget kínál alapkutatásokhoz, amit jól példáz az arrayCGH módszer alkalmazása során tett váratlan felismerés, miszerint a genomban elszórtan különböző kópiaszámú 100 kb – 2 Mb hosszúságú szakaszokból álló polimorfizmusok helyezkednek el, amelyeknek szerepük lehet genetikai hajlam meghatározásában.

Az arrayCGH széleskörű alkalmazhatósága és egyértelmű előnyei mellett sem váltja ki a klasszikus citogenetikai eljárásokat. Alapelvből adódóan nem alkalmas például triploidiak, tetraploidiak, kiegyensúlyozott transzlokációk, alacsony szintű mozaikosság kimutatására. Az eredmények igazolásához, finomításához szintén a klasszikus citogene-

tikai, illetve molekuláris módszerekhez kell visszanyúlnunk (FISH, RT-PCR). A módszer hátrányai közé tartozik továbbá technikai igénye (platform, software).

Összegezve az előnyöket és hátrányokat, a módszerrel kapcsolatos legújabb kutatási eredményeket, fejleményeket, várható, hogy az arrayCGH alkalmazása egyre szélesebb körben fog elterjedni. Egyszerűsége, gyorsasága, valamint nagy felbontóképessége lehetővé teszi, hogy a közeljövőben egy első vonalbeli diagnosztikus, prognosztikus módszerrel fejlődjön, elősegítve ezzel a klinikai genetikai kutatást, klinikai diagnosztikát, genetikai tanácsadást, s ezen keresztül jelentősen fokozza az egészségügyi szolgáltatás minőségét.

Dr. Tészás Alexandra PhD-hallgató
PTE Orvosi Genetikai és
Gyermekefejlesztési Intézet

Az alapításának 40. Urológus Társaság

2006. november 2-4-ig került megrendezésre a siófoki Hotel Azúrban a negyven éve alapított Magyar Urológus Társaság (MUT) XIII. Kongresszusa. A tudományos program kiemelt témái az uroonkológia, andrológia és az endourológia, ill. laparoszkópia voltak. Klinikánk munkatársai tekintélyes számú előadással és poszterrel képviselték egyetemünket. Díszelőadást tartott *dr. Farkas László* Minimál invazív törekvések az RLA indikációjában címmel. *Dr. Szántó Árpád* Az erektilis funkció megőrzésének lehetőségei saját gyakorlatunkban radikális retropubikus prosztatektómiát követően, valamint A prosztatarák hormonkezelése – a kezelés hatékonyságának régi-új szempontjai címmel tartott előadást. Klinikánk laparoszkópos munkacsoportja összesen hat előadást prezentált: Laparoszkópos parciális nefrektómia: kezdeti tapasztalataink és eredményeink (*dr. Bagheri Fariborz*), Laparoszkóppal aszisztált nephro-ureterectomia (*dr. Pusztai Csaba*), A laparoszkópos retroperitoneális lymphadenectomia indikációja és műtéti technikája (*dr. Pusztai Csaba*), Laparoszkópos pyelon plastica – Mikor, Ki, Hogyan?

Pályázat az ESSR 2007. évi kongresszusán történő részvételre

A European Society of Musculoskeletal Radiology (ESSR) 2007. június 1-2-án Izmirben (Törökország) tartja 14., éves kongresszusát. A rendezvény minden fontos anyagát megtalálják a www.essr2007.org weblapon.

A „Csont-ízületi Megbetegedések Korai Felismeréséért” Alapítvány

pályázatot hirdet hazai szakembereknek a kongresszusi részvétel támogatására.

Feltételek: kongresszusra beküldött, visszaigazolt absztrakt.

Az absztrakt anyagának tudományos közlemény formájában való beküldése az Osteológiai Közlemények formátumában, max. 20 000 karakter szövegterjedelemben.

Beküldési határidő: 2007. március 1.

Cím: Csont-ízületi Megbetegedések Korai Felismeréséért Alapítvány Kuratóriuma, Uzsoki utcai Kórház Röntgenosztály, 1145 Budapest, Uzsoki u. 29. Tel és fax: 467-3735, Email: forsa@uzsoki.hu

évfordulóját ünneplő Magyar XIII. Kongresszusa

(*dr. Bagheri Fariborz*), A retrocavalis ureter laparoszkópos műtéti megoldása: eredményeink és irodalmi áttekintés (*dr. Bagheri Fariborz*), Laparoszkópos ureterocutaneostomia mint palliatív vizelet-deviáció előrehaladott kismedencei tumoroknál (*dr. Bagheri Fariborz*). *Dr. Pytel Ákos* Penis-tumorok izotóp vezérelte dinamikus sentinel nyirokcsomó-biopsziája és Húgyhólyagdaganatok fotodinamias diagnosztikája és terápiája címmel tartott előadást. *Dr. Beöthe Tamás Zsolt* a Heidelbergi Karls Ruprecht Egyetem Molekuláris Onkológiai Laboratóriumában és klinikánkon közösen folyó kutatómunka eredményeit foglalta össze A 11-es kromoszóma rövid karjának mikroszattellita vizsgálata című előadásában. A poszterszekciókban az alábbi prezentációkkal jelentkeztünk: Bilateralis csírasejtes heredaganatok klinikánk 25 éves anyagában (*dr. Pusztai Csaba*), Miként befolyásolja a Poly-(ADP-Ribose) Polymerase-gátlása a Taxol indukálta sejthalált sejtkultúrákban (*dr. Szántó Árpád*), Juxtaglomeruláris sejtes vesetumor: irodalmi áttekintés és műtéti kezelés (*dr. Jávorszky András*), Egy ritka benignus heredaganat: az adenomatoid tumor (*dr. Szűcs Kinga Krisztina*), Laparoszkópos retroperitoneális lymphadenectomia klinikai I. stádiumú heredaganat esetén – kezdeti tapasztalataink (*dr. Pusztai Csaba*), Extrém genitális öncsonkítás (*dr. Sülecz István*), Detrusor hyperreflexia kezelése botulinum A toxinnal (*dr. Szűcs Kinga Krisztina*), Diagnosztikai vizsgálatok buktatói egy eset kapcsán (*dr. Damásdi Miklós*). A színvonalas prezentációk jól illusztrálták a pécsi klinika jelentős szerepét a magyar urológiában.

A kongresszus keretében került sor a MUT tisztújító közgyűlésére, melynek során az elnöki tisztségről leköszönő *dr. Papp György* professzor (OGYK Andrológiai és Urológiai Osztály) helyére *dr. Farkas László* professzor kapott bizalmat három évre. A MUT 40 éves fennállása alatt Farkas professzor az első pécsi professzor, akit elnöknek választottak. *Dr. Szántó Árpádot* és *dr. Pytel Ákost* az elnökség tagjai közé, *dr. Somogyi Lászlót* a Fegyelmi Bizottság elnökévé választották.

Dr. Jávorszky András

ECCO

gastroenterológiai konferencián
való részvétel támogatása

A Gastro Update Alapítvány felhívása az ECCO (Congress of the European Crohn's and Colitis Organisation) 2007. március 1-3-ig Innsbruckban megrendezésre kerülő kongresszusán (www.ec-co-ibd.org) való részvétel támogatására. Támogatás: a regisztráció és szállásköltség egy fő részére.

Pályázhat: diplomás orvos, akinek elfogadott előadása van a fenti kongresszusra.

Benyújtási határidő: 2007. február 12.

További információ: *Dr. Papp János*, Semmelweis Egyetem I. Belgyógyászati Klinika, 1083 Bp., Korányi S. u. 2/a.

ADÓNK 1 %-a

Köszönet

A PTE Óvoda köszönetet mond mindenkinek, aki adója 1 %-át az idén is az intézmény **VIDORKA ALAPÍTVÁNYÁNAK** adta.

A beérkezett 330 000.- Ft-ot az udvar további fejlesztésére fogjuk fordítani.

Minden további támogatást előre is köszönünk.

Alapítványunk adószáma:

18310634-1-02.

Sikerek a HEFOP pályázatban

Magyarország célba ér

A Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program keretében a Debreceni Egyetem koordinálásával a Pécsi Tudományegyetem, a Szent István Egyetem, a Szegedi Tudományegyetem orvosképző intézményeiből álló konzorcium 2005 júniusától 2008. március 30-ig közös projektet valósít meg „MINŐSÉGI TUDÁS ELŐÁLLÍTÁSA ÉS ÁTADÁSA AZ EGÉSZSÉGÜGYI ÉS ORVOSKÉPZÉSBEN. Válasz a XXI. Század új kihívásaira” címmel.

A projekt az orvosképzés minőségbiztosítását, az oktatók korszerű módszertani felkészítését tűzte ki célul, emellett lehetőséget kíván biztosítani az egyre erősödő K+F tevékenységhez szükséges menedzseri ismeretek megszerzésére, illetve a nem-orvos végzettségűek egészségügyi szakképzésének keretrendszerét teremti meg.

Sikeres közbeszerzés

Örömmel értesítünk mindenkit, hogy több mint egy éves előkészítő munka, részletes beruházási tervet követő közbeszerzés és technikai konzultációk eredményeként, az egyetem szervezeti egységeinek támogatásával sikerült a HEFOP projekt keretében az Általános Orvostudományi Kar Szigeti úti aulájának *konferenciatermi beruházását* lebonyolítani. Az aulában elhelyezésre került projektor-vetítő speciális lencsájének köszönhetően 30 méter távolságra nagy fényerővel vetít a 5x4 méteres, távirányítóval működtethető motoros vászonra. Az európai színvonalú berendezés az Orvoskar Napok keretében került bemutatásra. A kiépített hangtechnika lehetővé tette, hogy az egyetemről készített videofelvétel kiváló minőségben mutassa be a jelenlévő hallgatóságnak.

Sikeres ellenőrzés

A projekt kapcsán beszámolhatunk arról is, hogy a Foglalkoztatási Hivatal Hajdú-Bihar Megyei Kihelyezett Egysége, a Magyar Államkincstár és az Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatóság IV. sz. Pályázati Osztályának vezetője 2006. november 14-én Debrecenben sikeres helyszíni ellenőrzést tartott. A monitoring a projekt szakmai és pénzügyi részét is érintette. Elmondható, hogy a négy orvosképző intézmény nagyon jó kapcsolatot alakított ki mind a projektmenedzserrel, mind a bizottsági tagok és a képzéseket lebonyolítók között. Nagyon népszerűek a projekt keretében indított képzések, különösen a fiatal PhD-hallgatók körében nagy az érdeklődés és a figyelem. Újra indult a *Pedagógiai képzés az orvoskaros oktatók számára* és korábbi ígéreteinkhez híven, valamint a nagyszámú jelentkezőre tekintettel megrendezésre kerül a *Multimédiás képzés* is. Fontos kiemelni, hogy a projekt nagy hangsúlyt fektet az esélyegyenlőség szempontjaira, melyekkel az *Antidiszkriminációs és az Egészségügyi vezetés* című képzés ez év tavaszán foglalkozott.

A HEFOP-3.3.1.-P-2004-06-0014/1.0 sz. projektről, az eredményekről, a bizottsági tagokról és a jövőben indítandó képzésekről a <http://hefop331.unideb.hu> weboldalon olvashatnak bővebben.

Bognár Rita

az ÁOK Dékáni Hivatal pályázati menedzsere

Dr. Róth Erzsébet egyetemi tanár az Oktatási Technológia Bizottság elnöke

Dr. Melegh Béla egyetemi tanár projekt koordinátor

Egészségügyi vezetés képzés

Multimédiás képzés

Pedagógiai képzés

A Novartis Hungária Kft. pályázata alkotó kedvű orvosok számára – Orvoslás és művészet: A fájdalom különböző perspektívái címmel

ORVOSLÁS ÉS MŰVÉSZET.

E két egymástól első pillantásra távol álló szakma egyaránt keresi a feloldást a FÁJDALOM-ra. A fájdalom a művészet egyik fő tárgya, el-lenpólusa az örömmek, gyönyörök vagy kéjnek. Az orvoslás célja pedig mindig is a betegség, a szenvedés megszüntetése volt. A művészet segítségével intenzíven, de traumák nélkül átélhetjük a valóságban, így a gyógyítás és gyógyulás során tapasztalt fájdalmat.

Ezért a Novartis Hungária Kft. **CMS Művészeti Szalon** néven egyedülálló kezdeményezést indított útjára, és félévenként más-más művé-szeti területen várja alkotó kedvű orvosok műveit a FÁJDALOM-mal kapcsolatban. Az alkotások elbírálását öt tagú, szakmai zsűri végzi. Idén harmadik alkalommal várjuk művész orvosok jelentkezését!

Két sikeres forduló után most **FOTÓMŰVÉSZETI ALKOTÁSOK** készítésére szeretnénk felkérni!

Nincs más feladata, mint hogy egy fényképezőgép segítségével fogalmazza meg a **FÁJDALOM**-mal kapcsolatos gondolatait.

A pályázatok benyújtásának időpontja: 2007. január 5.

A pályázatokat a pályázó által kitalált jellegével (amely az elbírálás során a mű hivatalos azonosítója lesz) és kitöltött pályázati lappal a 1136 **Budapest, Pannónia u. 4. III. em. 2.** címre várjuk. Kérjük, írja rá a borítékra, hogy CMS Művészeti Szalon.

A pályázatok elbírálására 2007. február 15-ig kerül sor. Ezt követően a döntőbe került pályaművek egy ünnepélyes díjkiosztó esemény kere-tében lesznek megtekinthetők március elején.

A pályázat első helyezette 250 000 Ft díjazásban részesül, míg a második helyezett 150 000 Ft, illetve a harmadik helyezett 100 000 Ft jutal-mat kap. Az erkölcsi és anyagi elismerés mellett a legkiválóbb műveknek megjelenési lehetőséget is nyújtunk.

Kérjük, a további részletek megismerése érdekében tüzetesen olvassa át pályázati feltételeinket, amely hozzáférhető a <http://www.webor- vos.hu> weboldalon, és igényelhető a 06-1-270-2822 telefonszámon, illetve az info@vmkomm.hu e-mail címen, mivel a pályázaton csak olyan pályaművek vehetnek részt, amelyek megfelelnek a pályázati kiírásnak.

Pályázati lapot szintén ezeken az elérhetőségeken igényelhet.

„POTE” KUPA

kispályás labdarúgás – 2006 Ősz

Október 2-től november 7-ig patta-gott a labda az ÁOK szabadtéri pályáján. Rekord nevezés született, és így 18 csapat részvételével rend-kívül színvonalas bajnokság zajlott. A szervezők nagy öröme az egyetemünkön tanuló külföldi diákok 5 csapattal képviseltették magukat. Szám szerint a német hall-gatók 3, az angol évfolyamos hall-gatók 2 csapattal vettek részt a bajnokságban. Ez azt jelentette, hogy közel 200 fő rúgta a labdát közel 5 héten keresztül a pályán. A rájátszás elérésére éles csaták folytak. A végső győzelmet nagy küzdelemben, több év szünet után ismét a BÖLÖNC nevezetű csapat szerezte meg. Második helyen a Természet Világa, a harmadikon a Norvég csapat, míg a negyedik helyezett a Viagra csapat lett.

Eredmények: I. BÖLÖNC
II. Természet Világa
III. Nordur
IV. Viagra

Farkas György testnevelő tanár

SPORT

PTE ÁOK Kosárlabda évfolyambajnokság végeredménye

A versenyt a Medikus Sportkör, PTEC ÁOK Mozgástani Intézet szervezésében 2006. november 20-án rendeztük meg a PTE ÁOK Mozgástani Intézet tornacsar-nokában.

Eredmények

„A” csoport

Doktorok – IV. évfolyam	35 : 20
Doktorok – II. évfolyam	35 : 32
II. évfolyam – IV. évfolyam	31 : 18

A CSOPORT VÉGEREDMÉNYE

1. Doktorok	2	2	- 70 : 52	4 p
2. II. évfolyam	2	1	1 63 : 53	3 p
3. IV. évfolyam	2	-	2 38 : 66	2 p

„B” csoport

I. évfolyam – III. évfolyam	25 : 18
Angol program – V. évfolyam	32 : 11
Angol program – III. évfolyam	24 : 26
I. évfolyam – V. évfolyam	36 : 7
Angol program – I. évfolyam	23 : 29
III. évfolyam – V. évfolyam	38 : 5

A CSOPORT VÉGEREDMÉNYE

1. I. évfolyam	3	3	- 90 : 48	6 p
2. III. évfolyam	3	2	1 82 : 54	5 p
3. Angol program	3	1	2 79 : 66	4 p
4. V. évfolyam	3	-	3 23 : 106	3 p

Döntő

Doktorok – I. évfolyam	35 : 34

Végeredmény

- Doktorok
- I. évfolyam
- II. évfolyam

Téczy Tamás
szervező

SPORT

Dél-Dunántúli Körzeti Universitas Kupa – 2006

A Magyar Egyetemi és Főiskolai Sportszövetség felkérésére a PTE ÁOK Mozgástani Intézete szervezte meg a 2006. évi Dél-Dunántúli Körzeti Universitas Kupát. A Dél-Dunántúli körzethez a Pécsi Tudományegyetem összes kara és a Kaposvári Egyetem karai tartoznak. A korábbi évektől eltérően idén új rendszerű versenyt írt ki a MEFS. Mivel az egyetemek legjobb sportolói a Magyar Egyetemi és Főiskolai Bajnokságokon szerepelnek, ezért sok, a sportot kedvelő, szabadidősport-szinten versenyző hallgató kiszorult a csapatokból. Ennek a hiánynak a pótlására szerveződött az új rendszerű Universitas Kupa, ahol NB-s szintű játékosok nem szerepelhetnek. Ez a rendszer versenylehetőséget teremt a MEFOB-on nem szereplő egyetemisták számára is.

A versenykiírás eltér a korábbi évek kiírásától abban is, hogy öt sportágban (női-férfi kispályás labdarúgás, női-férfi kosárlabda, mix röplabda) felmenő rendszerű a program. Ez azt jelenti, hogy az első helyezett csapatok továbbjutnak a területi versenyre (Dunántúli Terület) és az ottani első helyezettek szerepelnek az országos döntőn. A körzeteknek lehetőségük van a felsoroltakon kívül más sportágot is bevenni a versenyprogramba, azonban azokról nem lehet továbbjutni, így csak helyi jelleggel működhetnek. A mi körzetünk a férfi-női kézilabda és az úszás sportággal egészítette ki a programot.

A küzdelmek 2006. október 7-én egyetemünk sportlétesítményeiben zajlottak. A férfi kispályás labdarúgó és a női kosárlabda csapatunk továbbjutott a területi döntőre.

Intézetünk elvállalta az Universitas Kupa Dunántúli Területi női-férfi kosárlabdatorna megrendezését, amelyen a házigazda Pécsi Tudományegyetem csapatai mellett a Veszprémi Egyetem női és férfi csapata, a Tatabányai Modern Üzleti Tudományok Főiskolája férfi és a Nyugat-Magyarországi Egyetem Sopron női csapata szerepel 2006. december 2-án.

A 2006. évi Dél-Dunántúli Körzeti Universitas Kupa végeredményei

RÖPLABDA MIX

1. Kaposvári Egyetem
2. PTE BTK
3. PEAC
4. PTE ÁOK
5. PTE TTK
6. PTE Eü. Kar Zalaegerszeg

TOVÁBBJUTÓ: KAPOSVÁRI EGYETEM

FÉRFI KISPÁLYÁS LABDARÚGÁS

1. PTE ÁOK
2. Kaposvári Egyetem
3. PTE Eü. Kar Zalaegerszeg
4. PTE ÁOK Német program

TOVÁBBJUTÓ: PTE ÁOK

NŐI KISPÁLYÁS LABDARÚGÁS

1. Kaposvári Egyetem
2. PTE Eü. Kar Zalaegerszeg

TOVÁBBJUTÓ: KAPOSVÁRI EGYETEM

NŐI KOSÁRLABDA

1. PEAC
  2. PTE TTK
  3. PTE ÁOK
- (A másik két csapat nem felelt meg a kiírás feltételeinek)

TOVÁBBJUTÓ: PTE ÁOK

FÉRFI KOSÁRLABDA

1. PTE PMMFK
2. PTE Közgazdaságtudományi Kar
3. PTE TTK
4. PTE ÁOK

TOVÁBBJUTÓ: PTE PMMFK

NŐI KÉZILABDA

1. PTE ÁOK
2. PTE vegyes
3. PTE Eü. Kar Zalaegerszeg

TOVÁBBJUTÓ: NINCS

FÉRFI KÉZILABDA

1. PTE TTK
2. PTE ÁOK

TOVÁBBJUTÓ: NINCS

ÚSZÁS

1. PTE TTK
2. PTE PMMFK
3. PTE ÁOK
4. PTE Közgazdaságtudományi Kar

TOVÁBBJUTÓ: NINCS

A Dél-Dunántúli Universitas Kupán sportolók részvételi aránya kari, illetve női-férfi bontásban

Intézmények	Röplabda		Kézilabda		Kosárlabda		Kispályás labdarúgás		Úszás		Összesen		Mind összesen
	Ffi	Női	Ffi	Női	Ffi	Női	Ffi	Női	Ffi	Női	Ffi	Női	
PTE ÁOK	3	3	11	9	8	7	8	-	3	-	33	19	52
PTE TTK	3	3	7	-	9	5	-	-	3	2	22	10	32
PTEPMMFK	-	-	-	-	9	-	-	-	1	1	10	1	11
PTE KTK	-	-	-	-	8	-	-	-	1	-	9	-	9
PTE Eü. Kar Zalaegerszeg	3	6	-	9	-	-	7	6	-	-	19	12	31
PTE BTK	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
Kaposvári E.	3	3	-	-	-	-	8	8	-	-	11	11	22
PEAC (meghívott)	3	3	-	-	-	6	-	-	-	-	3	9	12
PTE vegyes (meghívott)	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	10	10
Összesen	15	24	18	28	34	18	23	14	8	3	107	78	185

Tájékoztató

Szíves tájékoztatásul értesítjük a kar dolgozóit, hogy 2006. december 31-i hatállyal a behajtási matricák érvényességi ideje lejár.

Az új matricák igényléséhez az új formanyomtatvány pontos kitöltése, illetve a csekk befizetését igazoló szelvény szükséges, melyeket folyó év december 1-jéig kell megküldeni a Dékáni Hivatalhoz. Az új formanyomtatvány megtalálható a www.aok.pte.hu (Szervezeti egységek/Dékáni Hivatal/Dokumentumtárban) weboldalon. A forgalmi engedély másolatára továbbiakban nem tartunk igényt. A létszám lecsökkentése/szinten tartása érdekében egy dolgozó maximum 3 db (az engedély kategóriájától független) engedélyt válthat ki.

Első autóra 1 500,- Ft/év

Második autóra 2 000,- Ft/év

Harmadik autóra 3 000,- Ft/év

(Ezek a kritériumok a dolgozói, a hallgatói és a tranzit engedélyre is érvényesek!)

Külsős érdekelteknek szintén meg kell újítani az igényt, melynek módja és összege változatlan (5 000,- Ft/év).

Az ügyintézés helyszíne a Dékáni Hivatal, ügyintéző *Sóstai Erika* (5412; erika.sostai@aok.pte.hu).

Dékáni Hivatal

Központi raktárak integrációja

A Pollack Mihály Műszaki Karon megkezdődött rekonstrukció miatt a Boszorkány úti Központi Raktárat 2006. szeptember 18-án bezárta a Gazdasági és Műszaki Főigazgatóság. A készletek áthelyezését követően a Honvéd utcai Központi Raktárból folytatódik a kiszolgálás, 2006. szeptember 25-től egy szervezeti egységként működik tovább a két raktár. Fokozatosan válik hozzáférhetővé a Boszorkány úti raktár készletpalettája a Honvéd utcai raktárban.

Szíves megértésüket kérjük, amíg az új, integrált szervezet keretei között a munkatársak az átalakulással járó problémákat, nehézségeket megoldják.

Ferenc József gazdasági főigazgató

Az a kis különbség...

Szegedi kolléga látogatja alagsori Endoszkópiánkat. Szimatoló arckifejezéssel, kérdően néz rám. Igen, dohányfűst! – előzőm meg kérdését –, a mesterséges szellőzés szívótorka a mentőbejárat fölött van. Nálunk is – mondja ő. – Ki is van írva egy nagy táblára, hogy a járművek motorját lehetőleg azonnal állítsák le, mert más innen kapja a levegőjét. Csendben nyelek egyet, megtartom magamnak a választ: Nálunk is van felirat: „Kijelölt dohányzóhely”. Még csak alig több, mint két éve harcolok a megoldásért.

Az eredmény még talán most is ott van a kolléga orrában.

Dr. Pakodi Ferenc
I. sz. Belgyógyászati Klinika

Utásbiztosítás megkötése helyben

Tájékoztatjuk az egyetem polgárait, hogy utásbiztosításukat a Szántó K. J. u. 1/b. A/8-as FDSZ-irodában is megköthetik hétfő és keddi napokon 8.00-tól 16.00-óráig *Tóth Mihálynénál*, tel.: 2069.

A biztosítás megkötése a Generáli Biztosító társasággal történik (Pécs, Rét u. 17.).

A társasággal a Pécsi Tudományegyetemnek kedvezményes megállapodása van.

2007. évi munkarend-változás

A 2007. évi munkaszüneti napok körüli – a naptár szerinti munkarendtől való eltéréssel járó – munkarend a következő:

március 10. szombat munkanap – március 16. péntek pihenőnap;

április 21. szombat munkanap – április 30. hétfő pihenőnap;

október 20. szombat munkanap – október 22. hétfő pihenőnap;

október 27. szombat munkanap – november 2. péntek pihenőnap;

december 22. szombat munkanap – december 24. hétfő pihenőnap;

december 29. szombat munkanap – dec. 31. hétfő pihenőnap.

(*Magyar Közlöny*, 2006/118. sz. 2. §)

Gazdasági főigazgatói utasítás

2006. október 20-án lépett hatályba a 10/2006. számú Gazdasági Főigazgatói Utasítás a munkavégzés alapjául szolgáló szerződések minősítése, valamint a kényszervállalkozói, illetőleg színlelt megbízási, szolgáltatási szerződések megszüntetésére irányuló intézkedésekről szóló 5/2006. számú Rectori Utasítás végrehajtásáról. Az utasítás teljes szövege elolvasható a <http://www.pte.hu> weboldalon, Adminisztráció/Szabályzatok menüpont alatt.

Kedvezményes ADSL

A T-Online Magyarország Zrt. lehetőséget biztosít a Pécsi Tudományegyetem összes dolgozója és hallgatója számára, hogy kedvezményes árú internet előfizetést vásároljon magának otthoni használatra.

Az akció keretében minden érintett

- a piaci árakhoz képest akár 15 % kedvezményben is részesülhet, illetve
- választhat olyan kedvező előfizetések közül is, melyek a lakossági ajánlatokban nem szerepelnek!

A kedvezmény részletei a www.pte.hu honlapon olvashatók.

History of the Gastrointestinal Section of the International Union of Pharmacology

(IUPHAR GI Section) (1984-2006)

by Gyula Mózsik (Pécs, Hungary), Sandor Szabo (Irvine, USA), Koji Takeuchi (Kyoto, Japan)

Synopsis.

The International Union of Physiological Sciences (IUPS) was established in 1880 and the First Congress of IUPS was held in 1889 at Basel, Switzerland, which earlier covered the all-representative fields of physiological (principally natural) and pharmacological research. The speed of pharmacological research increased drastically because of dynamic development in the chemistry and pharmaceutical industries and came out of the changes necessary of clinicians in clinical practice from the years in the 1960's.

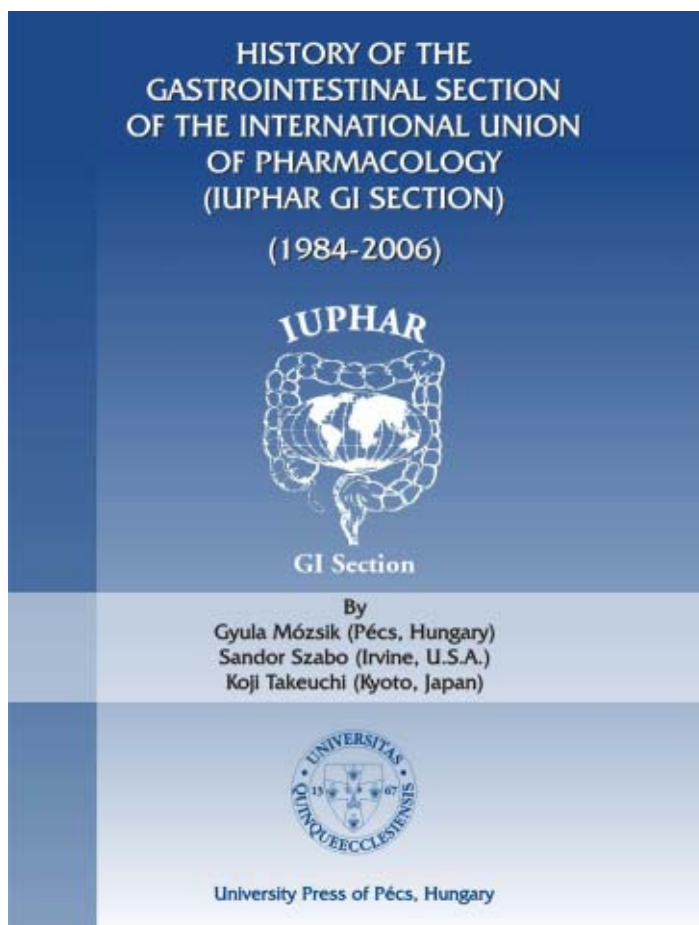
During that time, „human clinical pharmacology” also appeared in clinical research and practice. These changed positions in the pharmacology led us to recognize the need for the establishment a new scientific forum using only the presentations of pharmacology. Consequently, the International Union of Pharmacology (IUPHAR) was separated from the IUPS in 1960 at Stockholm, Sweden. This new international scientific forum summarized the results obtained from the whole field of pharmacology. Later on, different Sections of IUPHAR were established which further specialized the independent tasks of these sections.

Gastrointestinal Pharmacology received relatively small time from the World Congress of Pharmacology for the official scientific presentations although the research activity increased significantly in this field (antisecretory, antiviral, prokinetic, antiinflammatory compounds) and at the levels of different targets and diseases (peptic ulcer, liver, pancreatic, inflammatory bowel diseases). The organization of different Symposia started from 1984 in connection with the World Congress of Pharmacology. The IUPHAR GI SECTION was officially established in the time of World Congress of Pharmacology at Montreal, Canada in 1994. These symposia were organized in Pécs, Hungary (1984, 1990, 1995, 1998), at Sperlonga, Italy (1996), at Hawaii, U.S.A. (2002), at Kyoto (Otsu), Japan (2004) and the forthcoming symposium will be organized at Osaka, Japan (2006).

All of the scientific (review and regular oral lectures, posters) presentations which are collected in this book show the permanent changes of main research topics in the IUPHAR GI Section from 1984 up to now.

The main research fields of the authors (professors Gyula Mózsik from Pécs, Hungary; Sandor Szabo from Irvine, U.S.A. and Koji Takeuchi from Kyoto, Japan) were focused in the field of gastrointestinal pharmacology and they had key-roles in the establishment and work of IUPHAR GI Section.

This material in this book is targeted for the members of IUPHAR and IUPHAR GI Section, experts working in the fields of GI physiology, biochemistry, pharmacology, molecular biology, as well as for chemists, biologists, pathologists, internists, and gastroenterologists.

Pekár Mihály Kopits

A Pécsi Orvostudományi Egyetem kitűnő köteteiből képet kaphatunk az egyetemes tudomány, a magasrendű etika kiemelkedő egyéniségéről, az 1871-ben (135 éve) született *Pekár Mihály* egyetemi tanárról. Életpályáját legutóbb az Új Magyar Életrajzi Lexikon V. kötete (Magyar Könyvklub, Budapest, 2004, 235. oldal) mutatta be, *pécsi* vonatkozásokat emelünk ki: „1918-19-ben jelentős szerepe volt a pozsonyi egyetem orvostudományi karának felállításában, 1918-tól a pozsonyi egyetemen a kísérleti kórtan nyilvános rendes tanára, 1918-19-ben az orvostudományi kar dékánja. 1919 elején a Pozsonyba bevonult cseh hatóságok rövid időre letartóztatták, majd a magyar Vörös Hadsereg északi hadjáratának megindulása után *Polner Ödön* rektorral együtt 6 hétre internálták. 1919-21-ben a Budapestre menekült pozsonyi egyetem nyilvános rendes tanára, az orvostudományi kar dékánja. Nagy érdemet szerzett az egyetem Pécsre való letelepítésében és az egyetemi diákjóléti intézmények megteremtésében”. Az irodalomjegyzék említi *Gorka Sándor* emlékező cikkét és *Benke József* könyvét. E helyen bemutatjuk az emlékállító művészi alkotásokat. Készítjük a neves képzőművész (szobrász-, érem- és festőművész) *Kopits János* (Kaposvár, 1872. szeptember 9. – Budapest, 1944.). A külföldi tanulmányutakat bejárt művész életművében köztéri szobrok, érmek, plakettek, festmények, síremlékek vannak, értékes szoborrestaurálá-

Csernus Valér – Mess Béla:

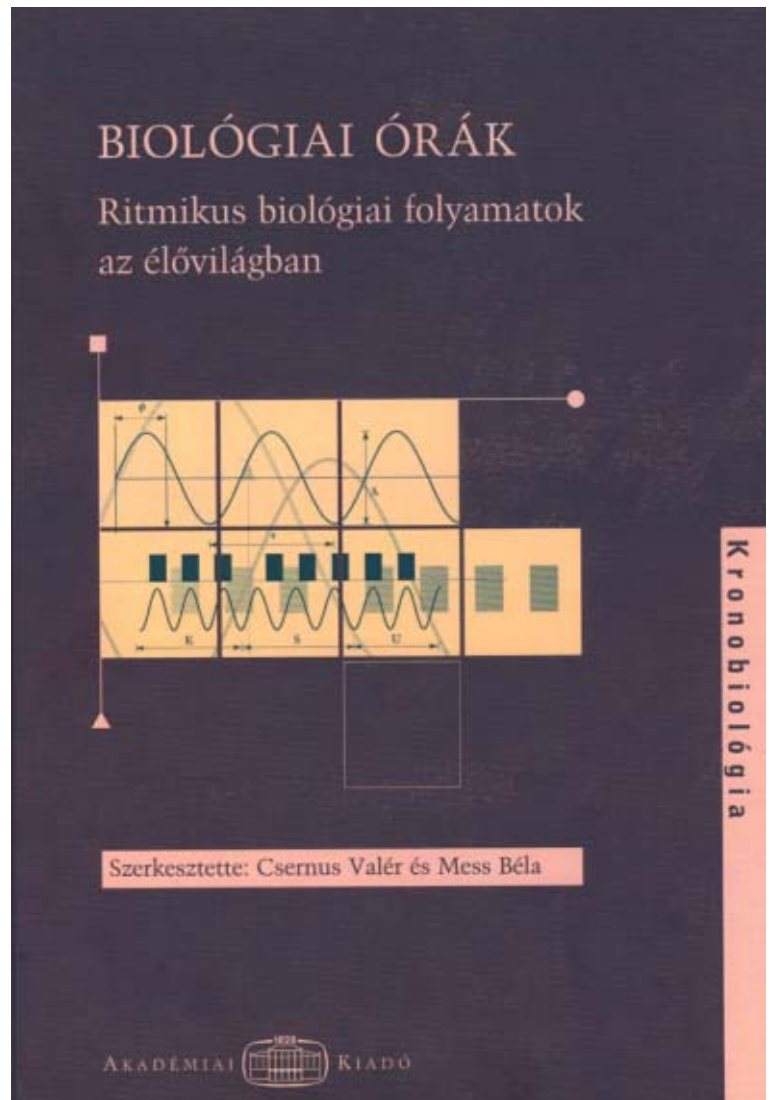
Biológiai órák

Ritmikus biológiai folyamatok az élővilágban.

(Akadémiai Kiadó, 2006)

A közelmúltban jelent meg ez az Akadémiai Kiadó felkérésére szerkesztett népszerű, tudományos jellegű könyv. A két professzor egy korábban megjelent könyvének (Csernus V – Mess B.: Rhythmic biological processes. The role of the biological clocks. Dialog Campus, 2003) – mely egy általuk rendezett szimpózium anyagát foglalta össze – írásait tárja az érdeklődő magyar nagyközönség elé közérthető ismeretterjesztő formában. A kötet az e témakörben dolgozó legkiválóbb hazai kutatók írásait mutatja be. A ritmikus életfolyamatok igen széles köréről tájékoztat ez az összefoglaló mű, az alapvető sejtbiológiai folyamatoktól a rovarokon, madarakon és emlősökön keresztül az emberig. Témaköreit tekintve a szaporodásbiológia, az alvás-ébrenlét, a hormontermelés ritmicitása és az öregedés kérdése egyaránt tárgyalásra kerül e könyvben.

Az Akadémiai Kiadót köszönet és elismerés illeti, hogy a szakszerű tudományos ismeretterjesztésre is figyelmet fordít.

János alkotásain

si munkákat is végzett. Sok alkalommal állí-

tott emléket orvosoknak – bátyja a nemzetközi elismeréseket szerző ortopéd sebész, *Kopits Jenő* (Kaposvár, 1869. november 15.- Budapest, 1946. január 17.) hatására, ajánlására.

Pekár Mihály professzor emlékére Kopits János 2 plakettet és a síremlék domborművét készítette.

Az érme: *Pekár Mihály*, 1942. 130x195 mm, öntött bronz, balra néző mellkép, a plakett alján: PEKÁR MIHÁLY / 1871-1942;

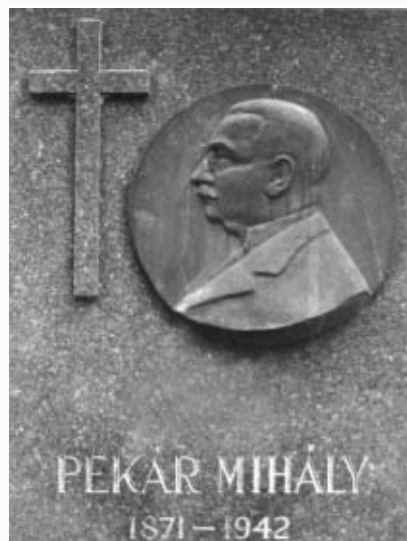
Pekár Mihály-Gorka Sándor, 1941. Kör alakú, átmérője 165 mm, középen két, balra néző portré, külső körében: Prof. PEKÁR MIHÁLY Prof. GORKA SÁNDOR, alatta körívben AZ ELSŐ ELŐADÓ 1899 XII 2 AZ EZREDIK ELŐADÓ 1941 III 8.

Pekár Mihály síremléke: * Helye a pécsi köztemető (Pécs, Siklósi út 97.) G parcella, 1. sor, balról a 2. sír. Kő talapzaton vörös gránit téglatest felső felében bal oldalon kereszt, mellette a teret kitöltő kör alakú 400 mm átmérőjű bronz dombormű: bal oldalra néző mellkép, jobb oldalán a művész vezetékneve: KOPITS. Alatta a kőbe vésvé arany betűkkel: PEKÁR MIHÁLY / 1871-1942, az alsó félben szöveg: ITT PIHENHESSEK A PÉCSI TEMETŐBEN ÉS HALÓ POROMBAN IS LELKI SZEMEIM ŐRKÖDJENEK A PÉCSI EGYETEM JÖVŐJE FÖLÖTT. A középső téglatesten a hí-

res síremlékkészítő cég neve: Gerenday és Fia.

Kopits János méltó művekkel tisztelgett: értékes, nagyon esztétikus, gondos alkotások!

*Forrás: Romváry Ferenc: Pécs szobrai (Pécs, 1982) és Süille Tamás: Baranya és Pécs orvostörténelme érmeiken (Baranya Megyei Levéltár. Pécs, 1989) A síremlék fotóját készítette: Halász Rudolf.

Dr. Vértés László
Fotó: Rodler Miklós

Kopits János pécsi vonatkozású orvosi plakettjei

135 évvel ezelőtt, 1872. szeptember 9-én Kaposvárott született *Kopits János*. Kaposvárott és Sopronban járt iskolába, művészi tanulmányait Budapesten folytatta. Tanulmányútjainak városai: Velence, Firenze, Róma, Nápoly, München, Regensburg, Nürnberg, Würzburg, Rotenburg. Szobrász-, érem- és festőművész lett. Számos köztéri szobor, síremlék alkotója, templomi szobrok restaurátora; legszebb festményei a korabeli Kaposvár hangulatát idézik. Érmei elsősorban orvosokat ábrázolnak. Oka: bátyja, *Kopits Jenő* (1869-1946) nemzetközi hírnevet elért ortopéd sebész volt. Kopits János Budapesten, 1944-ben halt meg.

Az érmek*: 1. *Fenyvessy Béla*, 1943. 61x40 mm, öntött bronz, felső kétharmadában balra néző mellkép, alatta szöveg: Dr. zalai FENYVESSY BÉLA / egyetemi ny. r. tanár / 25 éves tanári jubileumára / hálás tanítványai / 1918-1943.

2. *Gorka Sándor*; év nélkül, 135x200 mm, öntött bronz, jobbra néző mellkép, szöveg: Prof. GORKA SÁNDOR.

3. *Pekár Mihály*, 1942. 130x195 mm, öntött bronz, balra néző mellkép, a plakett alján: PEKÁR MIHÁLY / 1871-1942.

4. *Pekár Mihály–Gorka Sándor*, 1941. Kör alakú, átmérője 165 mm, középen két, balra néző portré, külső körében: Prof. PEKÁR MIHÁLY Prof. GORKA SÁNDOR, alatta körívben AZ ELSŐ ELŐADÓ 1899 XII 2 AZ EZREDIK ELŐADÓ 1941 III 8.

Rhorer László, dátum nélkül, 130x195 mm, öntött bronz, szembenéző portré, szöveg: RHORER LÁSZLÓ.

Minden – igen mives – plaketten a művész vezetőneve: KOPITS.

*Kopits János pécsi vonatkozású érmeiről forrásaink: Huszár Lajos–Varannai Gyula: *Medicina in nummis* (Medicina Könyv-

kiadó. Budapest, 1977) és Süle Tamás: *Baranya és Pécs orvostörténelme érmeiken* (Baranya Megyei Levéltár. Pécs, 1989), illetve Süle Tamás: *Százötven év pécsi orvosi érmei 1845-1995* (Baranya Megyei Levéltár. Pécs, 1996).

Dr. Vértes László

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetből

■ A Magyar Aneszteziológus és Intenzív Terápiás Társaság (MAITT) Dél-Dunántúli Szekciójának VIII. Tudományos Ülését 2006. november 3-4-én rendezték meg Tihanyban. Intézetünkben több felkért előadóként vettek részt az ülésen.

Előadásaik címe: *Bogár L.*: Szerinted szükség van aneszteziológiai auditra?; *Molnár Zs.*: 1. Én így végzem a folyadékterápiát; 2. Én így végzem az alveolus toborzást; *Márton S.*: Én így altatom a súlyos obezitásban szenvedőt; *Mühl D.*: Szerinted szükség van rutinszerű ulcus profilaxisra?; *Csontos Cs.*: Szerinted szükség van albumin adására égett betegeken?

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ 2006. október 29-31-ig került megrendezésre Budapesten az idei Semmelweis Symposium „Intrinsic oxidative and nitrosative stress in the cardiovascular system” címmel. A rendezvényen az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról részt vett *dr. Kenyeres Péter* Inhibition of ADP-evoked platelet aggregation and oxidative stress by poly(ADP-ribose)

polymerase inhibitors és *dr. Pálfi Anita* Proteinkinase cascades contribute to the protective effect of PARP inhibition című poszterével.

■ 2006. november 9-11-ig Budapesten került megrendezésre a Magyar Belgyógyász Társaság 41. Nagygyűlése, melyen klinikánkat *dr. Czopf László*, *dr. Hunyadi Béla* és *dr. Losonczy Hajna* üléselnökként, *dr. Mózsik Gyula* moderátorként képviselte. Felkért előadást tartott *dr. Mezösi Emese* egyetemi docens Hypo-és hyperkalaemia címmel. Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról a következő poszterek kerültek bemutatásra: *Czopf L., Kenyeres P., Fehér G., Tóth K.*: Arteriográfós mérések értékelése kezelt ér-betegeknél; *Figler M., Cseh J., G., Kisbenedek A., Marton K., Müller K., Schmidt E., Magdiics M.*: Az étrendi kalcium hatása a csontvesztésre osteoporosisban; *Karádi O., Bódis B., Czimmer J., Nagy Z., Nagy T., Rumi G., Hunyadi B.*: A bélpermeabilitás mérésének eredményét befolyásoló tényezők vizsgálata; *Koltai K., Fehér G., Kenyeres P., Keszthelyi Z., Rapp H., Késmárky G., Tóth K.*: Roziglitazon-kezelés hatásai a hemoreológiai paraméterekre, a trombocita-aggregabilitásra és más kardiovaszkuláris rizikófaktorokra; *Nagy Á., Vidra T., Nagy Á., Molnár L., Kovács G., Kosztolányi S., Csalódi*

R., Losonczy H.: Follikuláris lymphomás betegek kezelése. A pécsi centrum eredményei; *Szomor Á., Dávid M., Vidra T., Nagy Á., Molnár L., Kovács G., Kosztolányi S., Csalódi R., Losonczy H.*: Hemopoetikus őssejt-mobilizáció B-sejtes lymphomában.

■ 2006. október 27-28-án került megrendezésre a XIII. Pannon Endokrin Club Hétvége (PECH) Tengelicen a szekszárdi Balassa János Kórház szervezésében. Az évente tartott továbbképző kongresszus lehetőséget ad az endokrinológia új eredményeinek áttekintésére, és érdekes esetbemutatókkal segíti a diagnosztikai problémák megoldását. Az idei kongresszuson az I. sz. Belgyógyászati Klinika 4 előadással képviseltette magát. Az Anyagcsere szekcióban *dr. Bajnok László* az obesitas aktuális kezeléséről tartott előadást, *dr. Bódis Beáta* pedig a jelenlegi korszerű táplálkozási irányelveket ismertette. *Dr. Rucz Károly* „Túl a hypophysisen” c. előadása a hypothalamus szerepét tekintette át az endokrin kórképekben, *dr. Mezösi Emese* pedig érdekes és tanulságos esetbemutatót tartott a Cushing-szindróma diagnosztikájának és kezelésének nehézségeiről. A Csillag József emlékérmét 2006-ban *dr. Bencsik Zsuzsa*, a Fejér Megyei Kórház endokrinológus főorvosa kapta.

A II. sz. Belklinika és Nephrológiai Centrumból

■ 2006. november 9-10-én tartották Pécsen a Kémiai Szenzorkutatás Eredményeinek második workshopját, melyen klinikánkról *Tamaskó Mónika* tartott előadást a CGMS szenzor alkalmazásával szerzett klinikai és in vitro tapasztalatokról.

■ 2006. október 17-én tartotta a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság Nefrológiai Munkabizottsága „Kreatinin és eGFR meghatározási módszerek aktuális kérdései” című kreditpontos továbbképző tanfolyamát, amelynek fő célja a különböző vesefunkciós paraméterek (creatinin illetve az ebből számított clearance) egységesítése, azokkal kapcsolatos problémák megbeszélése volt. A találkozón *dr. Nagy Judit* tartott előadást a vesefunkciós vizsgálatok klinikai jelentőségéről, illetve *dr. Kovács L. Gábor* mellett üléselelnöki pozíciót látott el *dr. Wittmann István*. Az egynapos szimpóziumon főként laborvosok, nefrológusok és háziorvos kollégák vettek részt. A tanfolyam végén egységes álláspont alakult ki a vizsgálatokkal kapcsolatban, azonban ezek gyakorlatban való megvalósítása még időbe fog telni.

■ 2006. november 7. és 10. között a Magyar Tudomány napja alkalmából a Szegedi Akadémiai Bizottság előadássorozatát szervezett, amelyen klinikánkról *dr. Wittmann István* tartott előadást „A cukorbetegség hatása a vese működésére” címmel.

■ 2006. október 20-án hagyományosan, az Egyetemi Orvosnapok keretén belül osztották ki többek között a legjobban oktató klinika és a legjobb klinikai oktatónak járó díjat, amelyet idén is a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum, illetve *Nagy Judit* professzor asszony nyert el.

■ 2006. október 17-én a Kaposi Mór Oktató Kórház „Vesebetegségek a kezdettől a transzplantációig” szervezett belgyógyász tanfolyamon klinikánkról *Degrell Péter* tartott előadást a vesebetegségekben látható szöveti elváltozásokról.

■ 2006. október 26-28-ig Egerben rendezték meg a Magyar Nephrológiai Társaság (MNT) XXIII. Nagygyűlését, amelyről *dr. Markó Lajos* külön írásban számol be a lapban.

A Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetből

■ *Dr. Deli József* egyetemi tanár, *dr. Agócs Attila* egyetemi adjunktus és *dr. Nagy Veronika* egyetemi tanársegéd poszterrel szere-

pelt a 4th International Congress on Pigments in Food elnevezésű konferencián Stuttgartban, 2006. október 9-12-ig. A poszter címe: Comparative study on the carotenoid composition of the peel and the pulp of different citrus species. A poszter társszerzői: *Márk László*, *dr. Szabó Zoltán* és *dr. Ohmacht Róbert*.

A Családorvostani Intézet és III. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ 2006. szeptember 9-én a Budapesten megrendezett XIX. Magyarországi Bálint Kongresszuson a Magyarországi Bálint Mihály Pszichoszomatikus Társaság *dr. Dormán Hajnalkának*, intézetünk tudományos tanácsadójának az „Ezüst Centenárium Bálint Emlékérem” díjat adományozta. Az elismerést a Bálint-mozgalom továbbvitelében és az e téren az egyetemi oktatásban kifejtett tevékenységéért kapta kollégánk.

■ 2006. október 8-án a Családorvostani Intézet és a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány szoros együttműködésében került megrendezésre a II. Hospice Világnap. *Dr. Csikós Ágnes*, intézetünk munkatársa, egyben az alapítvány titkára vezetésével működött a Széchenyi téren egy információs pont, melynek célja az volt, hogy megismertessék a helyi közösségeket és az embereket a hospice-al és az alapítvány munkájával. A napot a Szabadság úti Református templomban megrendezett kulturális program zárta, amely köszönetnyilvánítás is volt az alapítvány dolgozói és az együttműködő partnerek, munkatársak és családok felé.

■ 2006. október 13-14-én Harkányban került megrendezésre a Baranya Megyei Háziorvosok XVII. Fóruma, amelyen intézetünk részéről a következő előadások hangzottak el: *dr. Rinfel József*: A betegtájékoztató és educatio jelentősége; *dr. Rinfel József*: Kettes típusú cukorbetegség kezelése – Fókuszban az inzulinrezisztencia; *dr. Dormán Hajnalka*: A burn-out szindróma felismerése, a megelőzés és kezelés lehetőségei; *dr. Csikós Ágnes*, *Lukács Miklós* (Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány), *dr. Dormán Hajnalka*, *dr. Trompos Katalin*: A Hospice betegellátás új fejleményei Baranya megyében; *dr. Biró Ferenc*: A regionális mobil szűrőprogram; *dr. Stéger Miklós*: A falu-egészségügy aktualitásai; *dr. Végh Mária*: A „nehéz” beteg – a „nehéz” orvos; *dr. Blasszauer Béla*: Az egészségügyi privatizáció etikai aspektusai.

■ *Dr. Csikós Ágnes* egyetemi tanársegéd 2006. október 12-15-ig Oslóban tartózkodott, ahol norvég orvostanhallgatók egy csoportjának (25 fő) – akik a PTE ÁOK és a

University of Oslo közös oktatási programja keretében az első egyetemi évüket Oslóban végzik – kiküldött oktatóként megtartotta az orvosi kommunikáció gyakorlata című tantárgyat. A fél éves anyagot (6 előadás és 4x2 óra gyakorlat) tömbösített formában, három nap alatt tanulták meg. Ezt követően mint a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány titkárnak lehetősége nyílt az oslói Lovisenberg Hospice-ban tett látogatásra is.

■ 2006. november 8-án a Pécsi Esélyek Háza Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda szervezésében Pécsen a Baranya Megyei Önkormányzat Dísztermében került megrendezésre az „Idősek Hónapját lezáró Idősügyi Konferencia”, amelyen *dr. Heim Szilvia* egyetemi tanársegéd „Nemcsak a húszéveseké a világ” címmel tartott előadást az idős emberek életvezetéséről.

■ 2006. november 10-12-én Egerben került megrendezésre a Magyar Általános Orvosok Tudományos Egyesülete (MÁOTE) XIV. Országos Vándorgyűlése, melyen intézetünk részéről a következő előadások hangzottak el: *dr. Rinfel József*: A háziorvosi szakképzés, továbbképzés a PTE-n; *dr. Heim Szilvia*: Az oktatótréningek jelentősége; *dr. Végh Mária*: A családorvosi tanszéken zajló tudományos tevékenység; *dr. Biró Ferenc*: Otthoni vérnyomásmérés; *dr. Várnai Réka*, *dr. Ezer Kinga*: Beteg compliance.

A Farmakognózi Intézetből

■ A János Fischer Memorial Symposiumon (Biological Research Center of the Hungarian Academy of Sciences) Szegeden, 2006. szeptember 15-16-án *dr. Molnár Péter* egyetemi docens, mb. intézetigazgató társszerzőként szerepelt a *dr. Molnár József* professzor (SZTE, Orvosi Mikrobiológiai és Immunbiológiai Intézet) által megtartott következő előadásban: *J. Molnár*, *M. Demirel-Kars*, *H. Engi*, *G. Spengler*, *N. Gyémánt*, *P. Molnár*, *U. Schuhmacher*, *J. Makoviczky*: Reversal of resistance of cancer cells by inhibition of efflux pump.

■ *Dr. Babulka Péter*, az AROMAX NATURAL PRODUCTS Természetgyógyászati Részvénytársaság (Budapest) kutatási igazgatója 2006. október 4-én Illóolajok és aromaterápia címmel előadást tartott intézetünkben.

A Farmakológiai és Farmakoterápi Intézetből

■ A Magyar Toxikológusok Társasága 2006. október 4-6-ig Galyatetőn tartotta az évi konferenciáját; ezen *dr. Némethi Balázs*

előadást tartott Szerepet játszik-e a glicerinaldehid-3-foszfát dehidrogenáz az arzenát in vivo redukciójában? címmel (Németi B., Csanaky I., Gregus Z.).

■ *Dr. Pintér Erika és dr. Helyes Zsuzsanna* részt vettek a 2006. október 13-21-ig rendezett 8th International Conference of Neuroimmunology (ISNI 2006) Nagoya, Japán, konferencián, ahol a következő posztereket mutatták be: *Helyes Zs., Elekes K., Németh J., Sándor K., Kereskai L., Pintér E., Pozsgai G., Szabó Á., Szolcsányi J.*: Role of capsaicin-sensitive sensory nerves and the TRPV1 capsaicin receptor in endotoxin-induced airway inflammation and hyperreactivity in mice; *Pintér E., Szabó Á., Czirják L., Sándor Z., Helyes Zs., László T., Elekes K., Starr A., Szolcsányi J., Brain S.*: Investigation of sensory neurogenic components in bleomycin-induced scleroderma model using TRPV1 receptor and CGRP knockout mice.

■ *Dr. Bölcskei Kata és dr. Pethő Gábor* részt vettek a PAIN in Europe V konferencián (2006. szeptember 13-16, Isztambul, Törökország), ahol a következő posztert mutatták be: *Bölcskei K., Máté J., Pethő G., Szolcsányi J.*: Effect of bradykinin on the behavioural noxious heat threshold in the rat and its pharmacological modulation.

A Fogászati és Szájsebészeti Klinikáról

■ 2006. augusztus 31. és szeptember 2. között rendezte meg a Magyar Orvosi Kamara Fogorvosi Tagozata és a DE OEC Fogorvostudományi Kara Debrecenben az Árkövy Vándorgyűlést. A vándorgyűlésen klinikánkról az alábbi előadások hangzottak el. *Benke B., Szabó Gy., Marada Gy.*: Rostmegegerősítés hatékonyságának vizsgálata kivehető fogpótlásoknál; *Kende D., Szabó Gy., Marada Gy.*: A szájegészséggel kapcsolatos életminőség és a foghiány terápiaja; *Szabó Gy., Cseh K., Marada Gy., Szentpétery A.*: Norma vizsgálatok a szájegészséghez köthető életminőség értékeléséhez; *Krajczár K., Gyulai G., Potó L., Szabó Gy.*: Propex apexlokátor, illetve túsikontroll rtg-felvétel segítségével meghatározott foramen radiologicum és feltételezett foramen physiologicum távolság összehasonlítása in vitro vizsgálattal.

■ 2006. november 2-4-ig került megrendezésre Londonban az EPA, az Európai Protetikai Kongresszus, melyen poszterelőadást tartott *dr. Szabó Gyula* és *dr. Benke Bea Szabó Gy., Marada Gy.,*

Cseh K., Szentpétery A.: Oral health-related quality of life in Hungary; és *Benke B., Szabó Gy., Marada Gy.*: The effect of reinforcement of complete dentures with glass fibres címmel.

A Gyermekklinikáról

■ *Dr. Soltész Gyula* egyetemi tanár vezette azt a szimpóziumot, amely az ez év szeptember 6-9-ig Cambridge-ben megrendezett gyermekdiabetes világgongresszuson a gyermekkori 1-es típusú diabetes edpidemiológiájával és megelőzésével foglalkozott.

■ *Dr. Soltész Gyula* egyetemi tanár volt a rendezőbizottság elnöke a Magyar Gyermekorvosok Társasága október 6-7-én Siófokon megrendezett nagygyűlésének. A rendezésben részt vett még *Vincze Katalin*, a Gyermekklinika titkárnője és a Tensi Kft. munkatársai. A Tudományos Bizottság tagja volt *dr. Fekete Miklós* professzor. Az archasadékok modern szemléletű kezelése című kerekasztalt *dr. Pintér András* professzor vezette, a résztvevők között szerepelt *dr. Vástyán Attila* adjunktus. A kongresszussal kapcsolatos Petényi Géza ifjúsági pályázaton *dr. Rózsai Barnabás* tanársegéd II. díjat nyert. Poszterszekció-elnök volt *dr. Szász Mária*, *dr. Decsi Tamás*, *dr. Hollódy Katalin* és *dr. Molnár Dénes*. A kongresszuson a klinika részéről posztert mutatott be *dr. Szász Mária*, *dr. Gyűrűs Éva*, *dr. Nagy Enikő*, *dr. Turai Réka*, *dr. Bokor Szilvia*, *dr. Kiss Ákos Zoltán*, *dr. Vojcek Ágnes*, *dr. Csábi Györgyi*, *dr. Répássy Judit*, *dr. Szabó Éva* és *Jakobik Viktória*.

■ *Dr. Molnár Dénes* egyetemi tanár 2006. október 2-án az Olasz Nagykövetség által rendezett Táplálkozási szokások és a táplálkozással összefüggő betegségek – Ajánlások és lehetséges megoldások című olasz-magyar konferencián Táplálkozással összefüggő egészségügyi problémák az európai gyermekek és serdülők körében címmel tartott felkért referátumot. A konferencia keretében a Magyar Elhízástudományi Társaság elnöke *Molnár Dénesnek* Mosonyi László-díjat adományozott az Elhízástudományi Társaságért végzett és az elhízással kapcsolatos kutató munkájának elismeréseképpen.

■ *Dr. Molnár Dénes* egyetemi tanár 2006. szeptember 1-3-ig az IDEFICS (Identification and prevention of dietary- and lifestyle-induced health effects in children and infants) európai projekt nyitó ülésén és konferenciáján vett részt és tartott előadást

Physical examination and biological markers as indicators of metabolic syndrome in children címmel.

■ *Dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár részt vett a 7th Meeting of the International Society for the Study of Fatty Acids and Lipids kongresszuson a kelet-ausztráliai Cairnsban, 2006. július 23-28-ig. Trans octadecenoic and trans octadecedienoic, but not trans hexadecenoic acids are inversely related to long-chain polyunsaturated fatty acids in human milk címmel előadást tartott (társszerzők: *Szabó É., Boehm G., Beermann C., Weyermann M., Brenner H., Rothenbacher D.*), Enhanced contribution of both n-3 and n-6 long-chain polyunsaturated fatty acids to plasma lipids in patient with inflammatory bowel disease címmel posztert mutatott be (társszerzők: *Horváth G., Bokor Sz., Figler M.*), valamint üléselnöki feladatot látott el.

■ *Dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár A rotavírus-fertőzések epidemiológiája címmel tartott referátumot a rotarix vakcina termékbevezető szatellit szimpóziumán videolánccal összekapcsolt öt helyszínen (Budapest, Debrecen, Pécs, Szeged, Szombathely) 2006. szeptember 2-án.

■ *Dr. Pintér András* egyetemi tanár Perspectives on paediatric surgery in Europe in the 21st Century címmel felkért előadást tartott a 9th Conference of the Baltic Association of Paediatric Surgeons rendezvényen Rigában, 2006. június 1-jétől június 3-ig.

■ *Dr. Vástyán Attila* egyetemi adjunktus Advanced course of pediatric laparoscopic surgery címmel előadást tartott a 7th Meeting of the Italian Society of Videosurgery in Infancy rendezvényen Nápolyban, 2006. május 31-től június 3-ig.

■ *Dr. Juhász Zsolt* egyetemi tanársegéd A diszfunkcionális vizelet és komplex terápiai lehetőségei címmel tartott előadást a „Száraz éjszakák, derűs nappalok” Alapítvány szervezésében lebonyolított Enuresis Workshopon Visegrádon, 2006. augusztus 25-26-án.

A Magatartástudományi Intézetből

■ *Füzesi Zsuzsanna* az orvostanhallgatók európai szervezetének konferenciáján (Congress of the European Medical Students' Association, Pécs, 2006. október 1-6.) Equity in Health. Dreams and Facts címmel tartott nyitóelőadást.

■ *Füzesi Zsuzsanna* tartotta a Pécsset, október 9-15-ig megrendezett True Colors

konferencia és workshop nyitóelőadását Diszkrimináció és esélyegyenlőség a munkaerőpiacon. Előítéletek, hiedelmek, tények címmel.

■ *Füzesi Zsuzsanna* az Andorka Rudolf Emlékkonferencián (2006. október 9-10., Budapest) Van-e esély a romák társadalmi-gazdasági integrációjára? Hihetünk-e a kutatási adatainknak? című előadással vett részt.

■ *Füzesi Zsuzsanna* a 7th IUHPE Conference on Health Promotion and Health Education. Globalization and Equity: Consequences for Health Promotion Policies and Practices (Budapest, 2006. október 18-21.) nemzetközi konferencián két előadással vett részt: *Zs. Füzesi, K. Szőke: Community Health Plans in Hungary. A new movement for better quality of life, valamint K. Szőke, Zs. Füzesi: Challenges of teaching health promotion for public administration students* címmel.

■ A Friedrich Ebert Stiftung és az Országos Egészségfejlesztési Intézet által Az egészség társadalmi meghatározói – kutatás és politika címmel szervezett konferencián (Budapest, 2006. november 8.) *Füzesi Zsuzsanna* kerekasztal-beszélgetést vezetett, melyen neves hazai szakemberek részvételével elemezték a magyar lakosság egészségi állapotának alakulását és különböző magyarázati lehetőségeit.

■ *Kerekes Zsuzsanna*, a Magatartástudományi Intézet munkatársa 2006. november 10-11-én részt vett a SOTE Magatartástudományi Intézetének szervezésében a Williams Stresszkezelő és ÉletKészségek Program képzésében. A program egy intenzív, 16 órás fejlesztő tréning, amely többek között tanulásméleti, viselkedés-, családterápiás és pszichodramás módszerek integrálásával segíti az életben adódó distresszel járó helyzetek hatékony megoldását. Az egészséges emberek számára is fontos, preventíven is alkalmazható módszer, jól beépíthető az orvostanhallgatók személyiség- és hivatásfejlesztésébe, melyet hosszú távon jól tudnak kamatoztatni. A tréning különösen ajánlott többek között a krónikus betegek, pszichoszomatikus betegek terápiás kiegészítőjeként, illetve szorongásos zavarokban szenvedő személyek számára, de ezzel az alkalmazhatóság széles skálája koránt sem teljes. Egyszerű, könnyen elsajátítható a 10 ÉletKészség, melyre a Williams házaspár módszere épül, és az élet minden területén alkalmazható.

■ A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából a Magatartástudományi Intézet, vala-

mint a BTK Pszichológiai Intézet közös szervezésében november 21-én megrendezésre került a „Funkcionális agyi képalkotó eljárások szerepe kognitív és affektív folyamatok feltárásában” című konferencia, mely lehetőséget adott a Magyarországon fMRI technikával dolgozó kutatók és diagnoszták munkájának bemutatására. A konferencia nagy érdeklődés mellett zajlott, melyen a Vajdaságban tevékenykedő magyar anyanyelvű kutató kolleégák is részt vettek.

Az Orvosi Biológiai Intézetből

■ A Biochemistry and Molecular Biology Education folyóirat szerkesztőségi tagjai közé választotta *dr. Szeberényi József* egyetemi tanárt.

■ *Dr. Fábrián Zsolt* 2006. szeptember 1-jén sikerrel védte meg Newcastle betegség vírus-indukált sejtpusztulás *in vitro* vizsgálata daganatsejteken című PhD-értékelését.

■ A Magyar Biokémiai Egyesület 2006. augusztus 30. és szeptember 2. között Pécsen megrendezett vándorgyűlésén *dr. Fábrián Zsolt* tartott előadást A p53 fehérje szerepe PC12 patkány phaeochromocytoma sejtek differenciációjában címmel. Munkatársaink az alábbi poszterekkel szerepeltek: *Bátor J., Varga J., Harci A., Stark B., Tarjányi O., Szeberényi J.*: Nitroziláció hatása PC12-sejtek neuronális differenciációjára; *Kiss K., Sebők Á., Kiss J., Szeberényi J.*: A RhoA fehérje szerepe az NGF indukálta apoptózist kivédő jelátviteli folyamatokban; *Stark B., Berta G., Tarjányi O., Harci A., Varga J., ifj. Sétáló Gy., Szeberényi J.*: MG-132 jelátviteli és morfológiai hatásai patkány feokromocytoma tenyészetekben; *Tarjányi O., Stark B., Berta G., Harci A., Varga J., ifj. Sétáló Gy., Szeberényi J.*: Proteaszómagátló (MG-132) és Src-inhibitorok (PP1, PP2) neuronális differenciációt befolyásoló hatásainak vizsgálata PC12-sejtekben.

Az Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézetből

■ A 15th International Symposium on Capillary Electrophoresis Techniques (ITP 2006) rendezvényen Párizsban, 2006. augusztus 28-30-ig intézetünk részéről a következő poszterek kerültek bemutatásra: *I. Kustos, K. Kovács, Á. Péntes, F. Kilar; B. Kocsis*: Effect of antibiotic treatment on outer membrane protein composition of Shigella „S” and „R” mutant strains stud-

ied by capillary electrophoresis and chip technology; *A. Kilar, I. Kustos, B. Kocsis, F. Kilar, S. Hjertén*: Analysis of lipopolysaccharide – hemoglobin complexes by capillary electrophoresis.

■ A Szlovéniai Genetikai Társaság 2006. szeptember 28. és október 1. között Ljubljanában tartott nemzetközi konferenciáján *dr. Emödy Levente* Evolution of *Escherichia coli* virulence címmel tartott előadást.

■ A 2nd ASM Conference on *Salmonella* (Victoria, Kanada, 2006. szeptember 9-13.) rendezvényén *Nagy G., Danino V., Kocsis B., Dobrindt U., Emödy L., Hinton J. C., Hacker J.*: Down-regulation of key virulence factors makes the *Salmonella rfaH* mutant a promising live-attenuated vaccine candidate c. poszter került bemutatásra.

■ *Dr. Kustos Ildikó* sikeres szakvizsgát szerzett orvosi mikrobiológiából 2006. október 30-án.

■ *Dr. Nagy Gábor* fiatal kutatónak kiemelkedő tudományos tevékenysége elismerésül a Pécsi Akadémiai Bizottság a régió fiataljainak alapított PAB TUDOMÁNYOS DÍJAT adományozta 2006. november 8-án.

■ *Dr. Tigyí Zoltán* a Mikrobiológiai Társaság 2006. október 18-20-ig Keszthelyen, a Hotel Helikonban megrendezett ez évi nagygyűlésén előadást tartott Vérből és vizelezből izolált Klebsiella törzsek fenotípusos tulajdonságainak összehasonlítása címmel.

■ *Dr. Emödy Levente* Applicability of Romhányi's ABT reaction in medical bacteriology – To the memory of our joint work with János Fischer címmel felkért előadást tartott a 2006. szeptember 15-én Szegeden tartott Fischer János Emlékülésen.

■ *Dr. Emödy Levente* meghívott előadóként Regulatory networks leading to virulence of *Escherichia coli* címmel tartott előadást a 2006. október 14-19-ig Sant Feliu de Guixolsban (Spanyolország) Bacterial Networks – Joining the Strengths of Structural and Systems Biology to reach Synthetic Biology címmel megrendezett szimpóziumon.

■ A Budapesten, 2006. október 25-28-ig megrendezett 8th European Congress of Chemotherapy and Infection konferencián *az Emödy L., Schneider Gy., Nagy G.*: Virulence of *Escherichia coli* című előadás hangzott el.

■ *Dr. Emödy Levente* 2006. november 1-jétől vendégkutatóként tartózkodik a

Würzburgi Egyetem Molekuláris Fertőzés Biológiai Intézetében.

Az Orvosi Népegészségtani Intézetből

■ A Magyar Higiénikusok Társasága 2006. október 3-5-ig Siófokon rendezett XXXVI. Vándorgyűlésén intézetünk dolgozói az alábbi előadásokkal szerepeltek. *Kiss I., Orsós Zs., Csejtei A., Faluhelyi Zs., Varga Zs., Pázsit E., Ember I.*: DNS repair gének SNP-ainak hatása a colorectalis daganatelőfordulás kockázatára; *Nádasi E., Megyesi J., Anga B., Hegedűs G., Ember I., Arany I.*: Az extracelluláris jelvezérelt kináz (ERK) életkortól függő megjelenése emlőtumorkokban; *Mészáros A., Horváth G., Ember I.*: Mitokondriális haplocsoportok meghatározása RFLP-vel; *Gyöngyi Z., Ember I.*: RNS interferencia alkalmazhatósága a prevencióban; *Varjas T., Gombos K., Puskás L., Kozma L., Juhász F., Ember I.*: Génexpressziós mintázat vizsgálata pajzsmirigy-daganatokban.

■ A Krétán 2006. október 12-14-ig tartott 11th World Congress on Advances in Oncology and 9th International Symposium on Molecular Medicine rendezvényen munkatársaink egy előadás tartásával és több poszter bemutatásával szerepeltek. *I. Ember, K. Gombos, L. Puskás, I. Kiss, G. Nowrasteh, I. Prantner, L. Kozma, F. Juhász, T. Varjas*: Using of DNA-chip methods in early recognition of thyroid tumours (First Hungarian study) (előadás); *I. Kiss, Zs. Orsós, A. Csejtei, Zs. Faluhelyi, Zs. Varga, E. Pázsit, I. Ember*: Single nucleotide polymorphisms in DNA repair genes affect the risk of colorectal cancer (poszter); *Zs. Orsós, J. Béres, A. Csejtei, Zs. Faluhelyi, I. Ember, I. Kiss*: Allelic polymorphism of the XRCC1 DNA repair gene in the Hungarian Roma (Gypsy) population (poszter); *G. Nowrasteh, T. Varjas, Á. Wittmann, K. Gombos, Z. Gyöngyi, I. Ember*: Determination of gene expression pattern developing by the results of fenugreek extract applying quantitative PCR (poszter); *T. Varjas, G. Nowrasteh, E. Nádasi, Á. Wittmann, K. Gombos, Z. Gyöngyi, I. Ember*: Investigation of the chemopreventive effect of Panax ginseng extract in vivo animal models (poszter); *A. Csejtei, A. Tibold, K. Koltai, Zs. Faluhelyi, Zs. Orsós, I. Kiss, I. Ember*: Allelic polymorphisms as modifiers of colorectal cancer risk (poszter); *B. Kádár, A. Beregi, L. Bujdosó, K. Molnár, Á. Ember, P. Gergely, M. Herczeg, Zs. Brunner, A. Kvarda, I. Ember*: Examination of the impact of isoflu-

rane on onco/suppressor gene expression in animal experiment (poszter); *K. Gombos, T. Varjas, É. Polyák, J. Peredi, I. Ember*: The effect of Aspartam consumption on gene-expression in in vivo biological system (poszter).

■ A Pécsen 2006. november 3-4-én megrendezett 3rd Congress of the Society of Hungarian Molecular and Predictive Epidemiology-n a poszterszekcióban az alábbi poszterek kerültek bemutatásra: *K. Gombos, E. Szele, T. Varjas, A. Tettinger, K. Molnár, Zs. Varga*: The effect of VitaCalen on onco- and tumour suppressor gene expressions; *K. Gombos, E. Szele, M. Herczeg, Zs. Brunner, I. Szanyi, K. Monár*: Effects of VitaCalen consumption on the survival of CBA/CA mice; *Z. Gyöngyi, I. Ember*: Role of dual specificity phosphatases on tumorigenesis; *J. A. Horváth, A. Tibold*: Teaching activity of Department of Occupational Health; *A. Mészáros, G. Horváth, E. Nádasi, I. Ember*: Investigation of genetical polymorphisms based on mtDNA analysis; *E. Nádasi, I. Arany, I. Ember*: Effect of a Plant-Originated Natural Compound, Flavin7 Extract, on Extracellular Signal Regulated Kinase in Immortalized Mouse Proximal tubule Cells; *Zs. Orsós, L. Szabó A. Zólyomi, I. Ember, I. Kiss*: Effect of Flavin 77 and development of in vivo transplanted tumours; *Zs. Orsós, E. Nádasi, T. Dávid, I. Ember, I. Kiss*: Effect of CoD tea on the expression of onco/suppressor genes in mice; *K. Szendi, Cs. Varga*: Relevance of the in vitro and in vivo studies in genotoxicological research on fibres; *A. Tibold, A. Csejtei, I. Kiss, I. Ember*: Relationship of XRCC1 polymorphism with thyroid cancer. A rendezvényen intézetünk részéről elhangzott előadások: *I. Kiss*: Legal and ethical issues generated by the molecular epidemiology; *Cs. Varga, L. Groska*: Balneo-prevention; *Z. Gyöngyi, I. Ember*: Evaluation of new anticancer agents; *E. Nádasi, I. Ember, I. Arany*: Extracellular signal-regulated kinase as biomarker in the epidemiology of human carcinogenesis; *Á. Németh, A. Beró L. Olasz, E. Pázsit, Gy. Czákó*: Biomarker investigations in oro-pharyngeal cancers.

■ A Máltán 2006. november 17-én tartott European School of Epidemiology c. rendezvényen *dr. Ember István* Postgenomic epidemiology címmel tartott előadást.

■ Az MTA által Budapesten, 2006. november 17-én rendezett, Halálozási viszonyok és életkilátások másfél évtizeddel a

rendszerátváltás után című tudományos ülésen az *Ember I., Kiss I.*: Változások a magyar daganatepidemiológiai trendekben c. előadás hangzott el.

A Patológiai Intézetből

■ *Dr. Kálmán Endre* a 2006. július 8-án Budapesten, a Hotel Heliaban megrendezett 8th European Congress on Telepathology and 2nd International Congress on Virtual Microscopy konferencián Virtual slide seminars II Cytology címmel tartott többesetes demonstrációt.

■ *Dr. Tornóczky Tamás* 2006. szeptember 5-én Budapesten az International Pediatric Pathology Association (IPPA) szervezésében megtartott XXVIII Advanced Course in Pediatric Pathology c. konferencián Large cells in Neuroblastic tumours. Clinical significance and differential diagnostics címmel felkért előadást tartott.

■ *Dr. Gömöri Éva* a 2006. szeptember 9-14-ig San Franciscóban megrendezett XVIth International Congress of Neuropathology-n az Epigenetic inactivation of hMLH1 gene in progression of gliomas című poszterrel szerepelt.

■ *Dr. Kálmán Endre* a 2006. október 5-7-ig, Hajdúszoboszlón megrendezett 65. Patológus Kongresszuson, a Virtuális Patológia plenáris ülésen citológiai esetbemutatót tartott. Ugyanitt *dr. Tornóczky Tamás* Lágyrész-daganatok címmel metszetszeminariumot szervezett, amelyen *dr. Kálmán Endre, dr. Semjén Dávid, dr. Kajtár Béla, dr. Kereskai László* és a szervező ritka és differenciáldiagnosztikai szempontból jelentős eseteket mutatott be.

■ *Dr. Pajor László* egyetemi tanár 2006. október 7. és 12. között részt vett a XIII Meeting of the European Association for Hematopathology kongresszusán Bécsben, ahol Nodal Marginal Zone Lymphoma with Crystal Storing Histiocytosis címmel előadást tartott.

■ *Dr. Pajor László* egyetemi tanár a 2006. november 9-11-ig Hajdúszoboszlón, a Magyar Patológusok Társasága és a Roche (Magyarország) Kft. szervezésében megrendezett Lymphomák Patológiai Diagnosztikája-Update I. kongresszuson CLL Mai komplex diagnosztikája címmel előadást tartott.

■ *Dr. Gömöri Éva* a 2006. november 23-25-ig Egerben megrendezett Neuronkológiai Tudományos Szimpóziumon Mennyiben járulnak hozzá a genetikai adatok a gliomák diagnosztikájához és terápiájához címmel felkért előadást tartott.

A Sebészeti Klinikáról

■ *Dr. Molnár F. Tamás* docens meghívott előadónként referátumot tartott a Pancoast tumorok korszerű sebészi kezeléséről az október 5-7-ig, St Wolfgang See-ben megrendezésre került kettős kongresszuson: 23rd Congress of Austrian Society of Surgical Oncology (ACO-ASSO) és 11th International Thoracic Surgery Congress. Az előadás szövege megjelent az *European Surgery/ACA 2006*;38: Suppl 210-ben is.

A Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből

■ *Dr. Róth Erzsébet* intézetvezető egyetemi tanár *Developing skills and science – the role of experimental surgery* címmel felkért előadást tartott a 2006. október 26-28-ig Budapesten tartott *Advanced European Course on Hand Surgery* konferencián.

■ A „New Frontiers in Basic Cardiovascular Research, Subcellular mechanisms of altered muscle function in cardiovascular diseases” konferencián Debrecenben (2006. október 5-8.) az alábbi poszterek bemutatására került sor intézetünkben: *Cserepes B., Jancsó G., Rácz B., Gasz B., Ferencz A., Benkő L., Borsiczky B., Kürthy M., Gaszner B., Lantos J., Róth E.*: Cell protective effect of stress-regulatory peptide urocortin in the process of pre- and postconditioning on cultured cardiomyocytes; *Jancsó G., Cserepes B., Borsiczky B., Ferencz A., Rácz B., Gasz B., Lantos J., Róth E.*: HEME oxygenase-1 protects against ischaemic-reperfusion injury in the delayed preconditioning in cultured myocardial cells; *Kürthy M., Arató E., Jancsó G., Lantos J., Cserepes B., Gasz B., Ferencz S., Róth E.*: Thrombocyte function and antioxidant-prooxidant status of patients in perioperative phase of revascularisation surgery of lower limb.

■ 2006. november 27-29-ig 10 fő vett részt az intézetünkben a HEFOP-3.3.1-P-2004-09-0040/1.0 pályázat támogatásával szervezett „Mikrosebészet alapjai” c. akkreditált továbbképző kurzuson, melyet a Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinikával együtt szerveztünk.

■ 2006. november 30-án a HEFOP-3.3.1-P-2004-09-0040/1.0 pályázat keretében „Laparoszkópos technika oktatásának időszzerű kérdései” címmel miniszimpóziumot rendeztünk a PAB Székházban, melyet a Magyar Sebész Társaság Endoszkópos Szekciója és az MTA Operatív Orvosi Tudo-

mányok Munkabizottsága támogatott.

A Sebészeti Tanszékről

■ A düsseldorfi Rehabilitációs Világkongresszus és Szakkiállításán 3 kolléga képviselt bennünket: *dr. Füzi Árpád, dr. Sinay László, dr. Hardi Péter.*

■ A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Baranya Megyei Területi Szervezete Kamarai Tudományos Nap – Baranya 2006 címmel továbbképző napot szervezett. Intézetünkben a következő előadás hangzott el: *Ripp Klára, Bogláriné Szilágyi Erzsébet.* Fizikai erőfelfejtessel járó tevékenységek arányai és következményei a betegágy mellett dolgozók körében.

A Szívgyógyászati Klinikáról

■ *Dr. Tóth Zoltán* november 12-18-ig részt vett Bergamóban (Olaszország) az Európai Szívsebészeti Iskola szív- és mellkasebészeti kurzusának harmadik részén.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ 2006. szeptember 8-9-én tartották a Magyar Perinatológiai Társaság V. Országos Kongresszusát Szolnokon, ahol *dr. Szabó István* és *dr. Ertl Tibor* üléselnöki feladatokat láttak el. *Dr. Szabó István* egyetemi tanár felkért referátumának címe: Az igen kis súlyú koraszülöttek életkilátásait javító szülészeti ténykedések. A klinikáról a további előadások hangzottak el: *Vida Gabriella* egyetemi adjunktus: Plasma asymmetric dimethylarginin (ADMA) szerepe a neonatális adaptációban; *Funke Simone* egyetemi tanárségéd: Congenitalis chylothorax kezelésére alkalmazott somatostatin analóggal szerzett tapasztalataink; *Gyarmati Judit* egyetemi tanárségéd: Ritka congenitalis vitiummal született újszülött esete kapcsán felmerülő differenciáldiagnosztikai problémák; *Lipóczki Teréz* intenzív szakápoló: Az 1500 gramm alatti koraszülöttek súlyfejlődése; *Keller Krisztina* intenzív szakápoló: Szociális tényezők hatásai a koraszülésre, koraszülöttségre.

■ *Dr. Szilágyi András* egyetemi tanár és *dr. Veszprémi Béla* egyetemi docens részt vett a Német Nőgyógyász Társaság 56. Kongresszusán Berlinben, 2006. szeptember 19-22-ig. A kongresszus programján belül került megrendezésre a Német-Magyar Nőgyógyász Társaság ülése is, melyen *dr. Veszprémi Béla* tartott előadást *Ergebnisse*

der Pränataldiagnostik in Südwestungarn in den letzten 10 Jahren címmel.

A Traumatológiai Központ Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinikáról

■ 2006. október 29-31-ig *dr. Bukovecz Tibor* Párizsban a Prevention of Venous Thromboembolism Central European szimpóziumon vett részt.

■ 2006. október 30-án a PTE Orvostudományi és Egészségtudományi Szakosztályán traumatológiai témájú felkért előadások hangzottak el *Edgar Mayr* (Stuttgart): Does ultrasound enhance fracture healing?; *Naumov István*: A medencetörések korszerű kezelése; *Farkas Gábor*: A combfej mechanikai tulajdonságainak vizsgálata műtői körülmények között címmel.

■ 2006. november 8-án folytattuk a közös ortopéd-traumatológus rezidensképzés keretében a Synthes-cég közreműködésével a havonkénti továbbképző sorozatot. Jelen alkalommal a combcsont tomportáji töréseinek kezelésével foglalkoztunk, és műanyag csontokon e törések egyesítését gyakorolhatták a résztvevők. A továbbképzésen a rezidenseken kívül fiatalabb orvosaink is részt vettek.

■ 2006. november 10-11-én Budaörsön a Synthes Medical Kft. szervezésében kreditpont-szerző AO szeminárium zajlott, melyen felkért előadónként *Vámhidy László*, hallgatóként pedig *Jillek Tamás, Sallai Péter, Fodor Barnabás* és *Tunyogi Csapó Miklós* vett részt. A szeminárium témája az intramedulláris osteosynthesis volt. A felső és alsó végtagi velőúr-szegezések újabb lehetőségeivel elméleti előadások és műhelygyakorlatok formájában ismerkedtek meg a hallgatók.

Az Urológiai Klinikáról

■ Szeptember 15-én és 16-án került megrendezésre az Európai Urológus Társaság (EAU) 6. Közép-Európai Találkozója Prágában. Klinikánkról részt vett *dr. Hübler János, dr. Pusztai Csaba, dr. Szűcs Kinga Krisztina* és *dr. Jávorka András*. *Dr. Pusztai Csaba* Laparoscopic retroperitoneal lymph node dissection in the treatment of clinical stage I. NSGCT címmel és *dr. Szűcs Kinga Krisztina* Treatment of detrusor hyperreflexia with Botulinum toxin A címmel posztert mutatott be.